

AGJENCIA KOSOVARE E PRIVATIZIMIT
KOSOVSKA AGENCIJA ZA PRIVATIZACIJU
PRIVATISATION AGENCY OF KOSOVO

LIKVIDACIJA I ZAVRŠNO ZATVARANJE DRUŠTVENIH PREDUZEĆA (“DP”)

Priručnik KAP-a za likvidaciju 2011

Maj 2012

Ovo uputstvo je svojina Kosovske Agencije za Privatizaciju. Nijedan deo ovog uputstva nije dopušteno da se reprodukuje, da se čuva u obnovljenim sistemima, ili da se prenosi, u bilo kom obliku ili elektronskoj formi, mehaničkoj, fotokopiranje, registracija ili neki drugi oblik bez predhodne pisane saglasnosti Kosovske Agencije za Privatizaciju.

REČNIK SKRAĆENICA

PREDGOVOR	7
1. UVOD	8
1.1 Cilj ovog uputstva	8
1.2 Uloga Agencije kao likvidatora	8
1.3 Pravna osnova za likvidaciju DP-a	9
1.4 Nadležnosti KAP-a nad društvenim preduzećima (DP)	10
1.5 Privatizacija i likvidacija – deo jednog procesa	12
1.6 Važna pitanja za pažnju članova AL	12
2. POČETAK PROCESA LIKVIDACIJE	14
2.1 Izbor DP-a koje će se likvidirati	14
2.2 Informativni dokumenti za Odbor	14
2.3 Početak likvidacije	14
3. AUTORITET LIKVIDACIJE (“AL”)	15
3.1 Uloga AL	15
3.2 Određivanje AL	15
3.3 Sastav AL	15
3.4 Članovi AL	15
3.5 Direktne obaveze Autoriteta za Likvidaciju nakon imenovanja	18
3.6 Odgovornosti AL i članova AL	19
3.7 Prava i nadležnosti AL	19
3.8 Odgovornosti i obaveze AL	15
3.9 Uputstva SKVS	15
3.10 Procena i odluke AL za zahteve	28
4 GLAVNA SREDSTVA ZA UPRAVLJANJE LIKVIDACIJOM	29
4.1 Arhiva likvidacije	29
4.2 Registracija zahteva	29

4.3 Standardni dokumenti (šabloni)	29
4.4 Sistem Upravljanja Likvidacijom	29
4.5 Podaci Autoriteta Likvidacije	30
5 OBAVEŠTENJA NAKON POČETKA LIKVIDACIJE	30
5.1 Zahtev o obaveštenju uopšteno	30
5.2 Obaveštenje o svim poznatim kreditorima	30
5.3 Najave o tehnološkim višcima upravi i radnicima DP-a	31
5.4 Najava za javne institucije	31
5.5 Obaveštenje o registraciji biznisa	31
5.6 Obaveštenje za banke	32
5.7 Obaveštenje o prekidu poslovanja	32
6 SASTANCI KREDITORA I KOMISIJE KREDITORA	30
6.1 Kreditori, sastanci kreditora i dokazi zahteva	33
7 OPERATIVNA PITANJA	303
7.1 Osiguranje knjiga i dosijea	33
7.2 Žiro-račun likvidacije	33
7.3 Nastavak poslovnih aktivnosti	33
7.4 Novac dat unapred u malim svotama	34
7.5 Proces obaveštavanja o likvidaciji svim trećim stranama	34
7.6 Porez na dodatnu vrednost	34
7.7 Pečati i ključevi arhiva	35
7.8 Komunalne usluge	35
7.9 Vršioци usluga likvidacije ("DUL")	35
7.10 Sistem upravljanja likvidacijom (SUL)	36
7.11 Procena učinka i izveštavanje	36
8 RAZMATRANJE IMOVINE	30
8.1 Sigurnost i zaštita imovine	36
8.2 Ukidanje transakcija	39

8.3 Prodaja imovine	39
8.4 Model pravila tendera	39
9 RAZMATRANJE ZAHTEVA KREDITORA	42
9.1 Opšte	42
9.2 Prioritet zahteva	42
9.3 Tretiranje zahteva	42
9.4 Završna lista zahteva	48
10 RAZMATRANJE VLASNIČKIH POTRAŽIVANJA	42
10.1 Određivanje vlasničkih potraživanja	49
11 ŽALBE	42
11.1 Žalbe protiv odluka AL	49
11.2 Tužbe protiv KAP-a	49
12 SANKCIJE RASPOLOŽIVE AGENCIJI	42
12.1 Obaveza za saradnjom sa AL	50
13. RASPODELA	51
13.1 Rezervni fondovi	52
13.2 Računanje rezervnog fonda i raspodela	52
13.3 Vraćanje fonda	52
13.4 Prevremena raspodela	53
13.5 Tretiranje zahteva i interesa	54
13.6 Završna raspodela	54
14 ZAKLJUČIVANJE SLUČAJA	54
14.1 Završni izveštaj	54
14.2 Zahtevi u SKVS	55
14.3 Ubrzano zaključivanje slučaja	55
14.4 Posledice zaključivanja slučaja	56
14.5 Posledice zaključivanja slučaja	56

PRILOG – SADRŽAJ UOBIČAJENE ARHIVE LIKVIDACIJE

PRILOG I - LISTA NAČINA LIKVIDACIJE

**PRILOG II - PRIRUČNIK ZA RAZMATRANJE ODREĐENIH RADNIH
POTRAŽIVANJA U LIKVIDACIJI**

**PRILOG III - PRIRUČNIK ZA RAZMATRANJE POTRAŽIVANJA ZA
STANOVE U LIKVIDACIJI**

**PRILOG IV - PRIRUČNIK ZA RAZMATRANJE VLASNIČKIH POTRAŽIVANJA
IZ TRANSFORMACIJA**

KONTAKT ADRESE KAP-A

REČNIK SKRAĆENICA

Skraćenica	Pun naziv
Agencija	Kosovska Agencija za Privatizaciju
AO	UNMIK-ove administrativne odredbe
Zakon na snazi	Zakoni na snazi na Kosovu u skladu sa Ustavom Republike
Registracija biznisa	Registar Kosova organizacija biznisa i nazivima trgovina prema zakonu
ZUD	Zamenik Upravnog Direktora KAP-a
KVEK	Kancelarija za veze evropske komisije
ZIV	Završna izjava vrednosti ?
KMCP	Kancelarija međunarodnog civilnog predstavnika
AD	Akcionarsko društvo
KPA	Kosovska Poverenička Agencija
AL	Autoritet za likvidaciju
DOO	Društvo sa ograničenim odgovornostima
KRL	Komisija za razmatranje likvidacije
SUL	Sistem za upravljanje likvidacijom
VUL	Vršioc usluga likvidacije
EPL	Ekipe podrške likvidacije
CBK	Centralna Banka Kosova
UD	Upravni Direktor
PT	Pravila tendera
NP	Novo preduzeće
KAP	Kosovska Agencija za Privatizaciju
Podzakonski akti KAP-	Podzakonski akti KAP-a
Zakon o KAP-u	Zakon br. .04 / L-034 Kosovske Agencije za Privatizaciju, dana 31 avgust 2011
Operativne Politike KAP-a	Operativne politike KAP-a, datum 14 oktobar 2008
RK	Regionalna Kancelarija KAP-a
ZOS	Zahtev za određivanje statusa
DP	Društveno Preduzeće
SKVS	Specijalna komora Vrhovnog Suda za pitanja vezana za KAP

PREDGOVOR

Misija i strategija Kosovske Agencije za Privatizaciju ("Agencije") je da upravlja imovinom društvenih preduzeća koje su poverene za dobrobit vlasnika, kreditora i na kraju građana Republike Kosova: Glavni cilj agencije je prodaja, prebacivanje i likvidacija preduzeća i imovine koja je u društvenom vlasništvu. Nakon ovog procesa, Agencija počinje sa raspodelom poverenih fondova kreditorima, radnicima i vlasnicima što pre je to moguće. Ipak, da bi se ovo postiglo, Agencija mora delovati u skladu sa zakonom i da obezbedi da su zahtevi podnosilaca zakonski pre raspodele.

Još od osnivanja 2008, Agencija je prošla nekoliko godina sa mnogim izazovima. Međutim, usvajanje novih zakona u avgustu ove godine- Zakon o Kosovskoj Agenciji za privatizaciju (Br. 04/L-034) i Zakon za posebnu komoru vrhovnog suda Kosova za pitanja vezana za Agenciju za privatizaciju (Br. 04/L-033) – Agencija će započeti ekpeditivan proces privatizacije a posebno likvidacije.

Fokus Agencije se promenio sa privatizacije na likvidaciju i to se odrazilo na planove Agencije. Agencija je nastavila sa likvidacijom 120 preduzeća i imovine što je započeto još od Kosovske povereničke agencije (KPA) ali čija likvidacija nije završena. S tim u vezi, Agencija ima plan da završi likvidaciju u roku od pet godina. Zbog toga je cilj Agencije da završi proces privatizacije i likvidacije preduzeća i društvene imovine na Kosovu.

Uputstvo likvidacije ("Uputstvo") zamenjuje predhodno uputstvo likvidacije Agencije, i izrađeno je kao rezultat usvajanja pomenutih zakona i na osnovu zakona i Operativne politike Agencije za 2011. Osnovna svrha Uputstva je da opremi osoblje Agencije i zainteresovane stranke sistemom koji olakšava razmatranje zahteva kreditora ili podnosilaca zahteva, kao i efektivno i efikasno donošenje odluka i procedura.

Očekuje se ubrzanje procesa likvidacije u narednim mesecima i godinama. Mogu se pojaviti početne poteškoće sve dok se posao ne reorganizuje i prilagođavanje novim zakonskim odredbama privatizacije. Međutim, vizija i cilj šefa Agencije je transparentan i ekpeditivan proces privatizacije i likvidacije, i da se tako postigne glavni cilj – ekonomski razvoj Kosova i vraćanje finansijskih sredstava gde one pripadaju, građanima Kosova.

Uprava Agencije je veoma zainteresovana da se postignu zacrtani ciljevi.

Shkelzen Luka

Upravni Direktor
Kosovska Agencija za Privatizaciju

Septembar 2011

1. UVOD

1.1 Cilj ovog uputstva

Ovo uputstvo (priručnik) je pripremljeno s ciljem ili da bi osiguralo da se sve likvidacije izvršene od strane KAP-a vrše u skladu sa zakonom i u skladu sa međunarodnim standardima i praksama nesolventnosti.

Ovo se uputstvo odnosi i na "standardnu formu" likvidacije. To su standardni papiri, dokumenti, obrazci, i obaveštenja koja su deo sistema KAP-a za upravljanje procesom likvidacije: Ove standardne forme se moraju koristiti tamo gde su određene i mogu se izmeniti ili dopuniti od strane pravnog odeljenja putem uprave Agencije.

Napomena: Ovo uputstvo se ne bavi razmatranjem zahteva radnika koji ispunjavaju uslove da učestvuju u 20% prihoda privatizacije i likvidacije. Razmatranje takvih zahteva se vrši nezavisno od strane Autoriteta Likvidacije¹.

1.2 Uloga Agencije kao likvidatora

Likuidacija DP-a je počela 2004 godine. Tada KPA, a sada KAP, u svojim ulogama kao povereni upravljači, vrše radove koji su projektovani za očuvanje, ili povećanje šansi za uspeh, vrednost ili upravljanje DP u skladu sa zakonom KAP.

KAP ima dodatne nadležnosti, da prebaci i-ili likvidira DP i imovinu u društvenom vlasništvu predviđeno zakonom KAP-a i da inicira likvidaciju jednog DP ili nekog njenog dela ako smatra da je takav proces u interesu kreditora i-ili vlasnika DP-a. Ove likvidacije se rade u skladu sa određenim zakonodavstvom, dok će se u budućnosti vršiti prema procedurama predviđenim u Dodatku 1 Zakona o KAP-u.

U ovom kontekstu, važno je da čim počne likvidacija da se ona završi efikasno i brzo poštujući zakonske rokove i određene vremenske rokove.

Za realizaciju ovog cilja, KAP prema članu 2. Stav 2.2 Zakona o KAP-u: prodaje, prebacuje ili likvidira preduzeća i sredstva u skladu sa članovima 6, 8 i 9 ovog zakona, bez nepotrebnog kašnjenja².

Agencija tokom procesa likvidacije je obavezna da deluje u skladu sa načelima utvđenim u Evropskoj Konvenciji o Ljudskim Pravima i njenim protokolima. Ovo je osnovni princip koji stoji u zakonu KAP-a koji je pažljivo izrađen da bi obezbedio zaštitu prava kreditora i vlasnika u svim fazama privatizacije i

¹ Veoma je važno napomenuti način na koji se regulišu prihodi od privatizacije i likvidacije za raspodelu. Kao prvo 20% svakog prihoda od privatizacije se odmah odvaja i stavlja na račun za čuvanje zbog koristi kvalifikovanih radnika. Ipak kvalifikovani radnici takođe imaju pravo na 20% od svake prodaje sredstava likvidacijom. Kao drugo KAP ima pravo na administrativnu tarifu od 5% svih fondova. 75% svih fondova od prodaje imovine DP čine prihodi za raspodelu kojima upravlja AL. Ova prava se moraju uračunati u likvidaciju i čitalac kako je to urađeno obaracajući se izjavi rezultata.

² Zakon KAP-a, član 2.2

likvidacije. Svi relevantni standardni oblici su dizajnirani na takav način da se kreditori upoznaju sa svojim pravima i mogućnostima njihovog sprovođenja tokom procesa likvidacije (o pravu da se žali).

1.3 **Pravna osnova za likvidaciju DP-a**

Pravna osnova na kojoj se zasniva proces likvidacije jeste zakon KAP-a i prilog ovog zakona, uključujući i Operativne Politike KAP-a, Priručnik KAP-a za likvidaciju, statute, uredbe i primenljive zakone kao što su:

Br	Datum	Zakon	Skraćenica
1	2009	Zakon o imovini i druga prava Br. 2009/03-L-154, datum 25 Jun 2009	Zakon o imovinu
2	2011	Statuti Kosovske Agencije za Privatizaciju	Statuti KAP-a
3	2011	Operativne politike KAP, datum oktobar 2011	Operativne politike KAP-a
4	2011	Zakon br. 04/L-034 o Kosovskoj Agenciji za Privatizaciju 31.08.2011	Zakon o KAP-u 2011
5	2003	UNMIK-ova odredba Br. 2003/13 o transformaciji prava na korišćenje nepokretne društvene imovine, promenjena, datum 9 maj 2003	Promenjena odredba 2003/13

Nacrt zakona o KAP-u, datuma 31.08.2011 i operativnih politika KAP-a je pružila mogućnosti za konsolidaciju postojećih zakona o likvidaciji.

Za potrebe ovog uputstva, vredi naglasiti da će ukupan uticaj promena objavljenih u novom zakonu KAP-a imati za rezultat ranije puštanje sredstava poverenja za kreditore i vlasnike: Zakon o DHPGJS je revidiran formirajući tako dve druge sudske komisije za ispitivanje žalbi protiv odluka AL i skraćeni su rokovi unutar kojih Sud mora izdati svoje odluke. Zakon o Reorganizaciji određenih preduzeća i njihove imovine zamenjuje UNMIK-ovu uredbu 2005/48 i rešava mnoga praktična pitanja tokom nove reorganizacije uključujući nove harmonizovane konverzije takvih slučajeva u likvidacije u slučaju da reorganizacija ne uspe. Zakon KAP-a, i Zakon o reorganizaciji određenih preduzeća i njihove imovine predviđaju veće odgovornosti AL i administratora prema kreditorima, nosiocima interesa i određenim državnim organima. Sve ove mere doprinose opštem porastu efikasnosti zakona Kosova koji su u vezi sa postupcima likvidacije.

Nacrt Zakona o KAP-u, dana 31.08.2011 i operativnih politika KAP-a je pružio mogućnosti za konsolidaciju svih postojećih zakona likvidacije.

Za potrebe ovog uputstva vredi napomenuti da će ukupan uticaj promena objavljenih u novom zakonu KAP-a imati uticaja na ranije puštanje fondova poverenja kreditorima i vlasnicima. Zakon o DHPGJS je revidiran stvarajući tako dve druge sudske komisije za razmatranje žalbi protiv odluka AL i skraćeni su rokovi unutar kojih Sud mora izdati svoje odluke: Novi zakon o reorganizaciji nekih preduzeća zamenjuje UNMIK-ovu uredbu 2005/48 i rešava mnoga praktična pitanja tokom nove reorganizacije uključujući novu harmonizovanu konverziju takvih slučajeva likvidacije u slučaju da reorganizacija ne uspe. Zakon o KAP-u i Novi zakon o reorganizaciji predviđa veću odgovornost AL i

Administratorsa prema kreditorima, nosilaca interesa i relevantnih državnih organa. Sve ove mere doprinose ukupnom povećanju efikasnosti zakona Kosova koji su povezani sa postupcima likvidacije.

- Prvo, "kvalifikovani" radnici imaju pravo na jedan deo od 20% prihoda od privatizacije i likvidacije koja se dodeljuje radnicima
- Drugo, oni imaju pravo da podnesu zahtev za imovinu koja se likvidira da se rezerviše za opšti deo kreditora i vlasnika u vezi sa tri neplaćene mesečne plate kao prioritetni kreditori;
- Treće, mogu podneti zahtev za preferencijalne otpremnine kao rezultat viška zbog jedne aktivnosti ili u vezi sa aktivnosti koju preduzima KAP- na primer odluka o privatizaciji ili likvidaciji DP (gde obe u najvećem broju slučajeva dovode do gubitka radnih mesta).
- Četvrto, mogu podneti neosiguran zahtev za bilo koji drugi neplaćeni zahtev koji mogu imati.

Takva se prava plaćaju radnicima DP u skladu sa prioritetima predviđenim u Dodatku 1 Zakona o KAP-u godine 2011, član 40. Posebno, prema članu 3.1.18 Zakona o KAP-u i Prilogu član 40 (1.6 i 1.7) radnici imaju pravo na pomenuta plaćanja u nastavku:

1. 20% prihoda privatizacije i likvidacije³ (apsolutni prioritet);
2. Plate koje nisu isplaćene sve do dana odluke KAP-a za početak likvidacije, plate koje su ograničene na tri (3) meseca plate bruto, uključujući i plate zbog gubitka radnog mesta kao viška zbog privatizacije ili likvidacije ili u vezi sa privatizacijom ili likvidacijom (prioritet šestog stepena);
3. Neosigurani zahtevi koji nisu tema prioritetnog razmatranja (prioritet sedmog stepena).

1.4 Nadležnosti KAP-a nad društvenim preduzećima ("DP")

Svakodnevni rad DP se vrši od strane upravnih organa i drugih kontrolnih organa DP, bez kršenja odgovornosti Agencije prema zakonu o KAP-u. Ipak, ako Odbor KAP-a odluči drugačije, on može vršiti nadgledanje ukupnog upravljanja⁴ nad DP unutar granica svojih administrativnih resursa.

³ Zakon o KAP, član 3.1.18 predviđa apsolutne prioritete što se tiče plaćanja prava koja imaju radnici prema članu 10 odredbe o transformaciji nepokretne imovine (UNMIK-ova uredba br. 2003/13) pre raspodele prihoda kreditora i nosioca interesa od prodaje neke imovine preduzeća prema članu 6,8 i 9 Zakona o KAP-u.

⁴ Prema Operativnim Politikama KAP-a, poglavlje 4, član4.1 "Nadgledanje opšteg upravljanja" podrazumeva da određeni upravnici svih DP razvijaju delatnost DP prema njihovoj diskreciji prema zakonu na snazi i u skladu sa statutom DP. Štetne radnje upravnih organa DP, kriterijuma statute DP, ili način na koji oni razvijaju delatnost mogu dovesti do toga da Agencija vrši svoje nadležnosti prema članu 6 Zakona.

Administrativne odgovornosti KAP-a su široke i uključuju, *inter alia*, zamenu šefa, direktora i menadžera DP. U određenim situacijama, gde KAP smatra da su sredstva DP u opasnosti, ona može takođe da odredi **Direktnu administraciju** nad jednim DP-om. U takvom slučaju, upravne funkcije DP će uglavnom vršiti uprava Agencije⁵.

Autoritet Agencije da upravlja DP ili sredstvima koja se nalaze na teritoriji Kosova, bez obzira da li su organizovana kao subjekat ili ne, koja su bila imovina u društvenom vlasništvu 22 marta 1989 ili posle ovog datuma, ne ograničava se na to da li su one transformisane ili ne⁶. Štaviše, bez obzira da li je neko DP pretrpelo transformaciju, KAP takođe ima autoritet nad društvenim i državnim interesima u preduzeću ili drugom pravnom subjektu⁷. Transformacija može uticati na prava i odgovornosti Agencije predviđene članovima 5, 6, 8 i 9 Zakona o KAP, uključujući autoritet za početak postupaka likvidacije, samo kada (i) se transformacija zasniva i vrši u potpunom skladu sa zakonima na snazi, i (ii) kada transformacija ne diskriminiše niti krši Evropsku Konvenciju o Ljudskim Pravima (Zakon o KAP-u, član 5.4). Ipak, u skladu sa članom 5.5 Zakona o KAP-u, kada su u pitanju DP ili sredstva koja su transformisana, Agencija ima pravo da prepostavi da transformacija ne ispunjava sve zahteve određene članom 5.4 Zakona o KAP-u, osim ako Agencija ima pristup jasnim dokazima prema kojima ona konačno konstatuje da transformacija ispunjava takve zahteve.

I kada se ustanovi da je transformacija izvršena u potpunom skladu sa zakonom, veoma je neuobičajeno da se sve akcije preduzeća prodaju radnicima ili investitorima. U većini slučajeva, mali deo akcija (često mali deo smatran u praksi) će ostati u društvenom vlasništvu što će se razmatrati putem realizacije od strane Agencije. Dodatak IV priručnika za likvidaciju tretira pitanja transformacije.

U slučajevima kada su jasni dokazi na raspolaganju Agenciji koja je konačno odredila dodelu prava akcionara (ili vlasništvo) nad takvim preduzećem između društvenog kapitala (ili vlasništva) i privatnog (vlasništva) kapitala. Agencija će prestatu da ima bilo kakve nadležnosti nad tim preduzećem osim namere da vrši sva akcionarska prava (ili vlasnička) koja proizilaze iz društvenog vlasništva ukupnog kapitala preduzeća, gde se uključuje pravo za prodaju bilo kakve imovine koja je ostala društveno vlasništvo.

Kada se sredstva DP nađu van Kosova, KAP može preduzeti sve mere i da ostvaruje prava kao što su stranim zakonom predviđena u vezi sa tom imovinom. Međutim, kada se odlučuje o tim pitanjima, KAP je dužan da uzme u obzir sve politike koje može odobriti ili usvojiti Vlada ili Skupština Kosova: U isto vreme, KPA će normalno uzeti u obzir zakon koji se sprovodi u državama u kojima se mogu nalaziti sredstva DP, kao i dostupne mehanizme KAP koji omogućavaju priznavanje kosovskih procedura u drugim zemljama.

⁵Vidi Operativne Politike, član 4.4 .1 tačka 6 .

⁶ Zakon o KAP-u, član 5.1.1 i 5.1.2, "Transformacija" u vezi sa pravnim licem znači bilo koje od navedenih: skupljanje, registracija, re-registracija, inkorporacija kao akcionarsko društvo ili kao društvo sa ograničenim odgovornostima ali kao drugo pravno lice, stečaj, likvidacija, nesposobnost plaćanja, organizacija u posebnoj formi, ili bilo koji drugi proces putem kojeg se manja dole navedeno u vezi sa tim preduzećem: pravni identitet, forma i priroda, ili forma i priroda vlasništva ili kapital, i ako se takav proces dogodio u vremenu između 22 marta 1989 i 13 juna 2002 (član 3.1.27, Zakon o KAP-u)

⁷ Zakon o KAP-u, član 5.1.3 "Sve akcije u korporacijama osnovane prema ovom zakonu, kao i svi državni interesi u nekom preduzeću ili drugom pravnom subjektu, bez obzira da li je preduzeće ili pravno lice transformisano."

Kako bi svoje ponude privatizacije učinila što privlačnijim za buduće investitore, KAP ima pravo da osnuje nova preduzeća ("NP"), kod kojih se mogu prebaciti sredstva DP. Akcije u ovim novim preduzećima- koje imaju prednosti jer su većinom oslobođene duga i imaju pravo na jasno korišćenje sredstava – se potom mogu prodati, olakšavajući privatizaciju prihodima koji se drže kao povereni za dobrobit DP-a⁸, njenih radnika sa legitimnim pravima, kreditora i njihovih vlasnika⁹.

Ako Agencija iskoristi svoje ovlašćenje da proda biznis ili sredstva DP, a potom uspešno dokaže svoje vlasništvo, KAP je dužna da nadoknadi takve vlasnike prihodima koji dolaze od likvidacije, pod uslovom da se prvo reguliše nadoknada potraživanja i interesa kreditora prema prioritetu¹⁰. Važno je razumeti da Zakon o KAP-u Br. 04/L-034 jasno predviđa kompenzaciju (nadoknadu) imovine a ne vraćanje (restituciju).

1.5 Privatizacija i likvidacija – deo procesa

Većina DP prolazi kroz postupak privatizacije pre nego što se odrede za likvidaciju. Postupak privatizacije obuhvata prethodno detaljno planiranje što uključuje razmatranje kupoprodaje, poverenost i prisutna sredstva da bi predstavili jedan održiv biznis koji bi bio privlačan za potencijalne investitore. Kao rezultat privatizacije, KAP je svesna sredstava koja će ostati nakon privatizacije i takve informacije kao što su liste kreditora i zaposlenih se mogu dobiti prethodno.

Pošto se donese odluka o likvidaciji jednog DP od strane uprave Agencije, pripremaju se Dokumenta Likvidacije za Odbor [vidi šablon obrazaca L01] koji mora sadržati sadržaj o sredstvima i obavezama: Likvidacija počinje onog dana kada Odbor KAP-a odobri dokument "Odobrenje Odbora za likvidaciju" sa datumom odluke za likvidaciju.

Likvidacija je poslednja faza i projektovana je da privede kraju raspodelu sredstava kreditorima i vlasnicima; na kraju brisanjem imena DP iz Kosovskog registra trgovinskih društava i trgovinskih imena ("Registar Biznisa")¹¹. Okvir likvidacije je dizajniran da olakša redovnu realizaciju sredstava, identifikaciju kreditora i raspodelu sredstava u skladu sa načelom prioriteta predviđenim članom 40 kod Dodatka Zakona o KAP-u.

U slučaju DP, KAP predvodi postupak likvidacije imenujući Autoritet likvidacije (AL)¹². Odbor KAP-a bira jednog ili više OshP¹³ koji će služiti u AL od početka pa do kraja postupka likvidacije. Takođe, određene odgovornosti su date i PKVS, n.p.r razmatranje žalbi protiv odluka AL, odricanje od imovine,¹⁴ donošenje odluka o žalbama protiv odluka AL¹⁵ ili završno zaključivanje likvidacije¹⁶.

⁸ Zakon o KAP-u član 8.3

⁹ Zakon o KAP-u član 8.4

¹⁰ Prilog Zakona o KAP-u, član 40 i 41

¹¹ Prilog Zakona o KAP-u, član 45

¹² Prilog Zakona o KAP-u, član 12

¹³ Prilog Zakona o KAP-u, član ni 13.1

¹⁴ Prilog Zakona o KAP-u, član 18.4 u vezi sa članom 18.3.1, 18.3.2 i 19.7 u vezi sa članom 19.4

¹⁵ Prilog Zakona o KAP-u, član 37.u vezi sa članom 37.6 i 37.7

¹⁶ Prilog Zakona o KAP-u, član 44

1.6 Važna pitanja za pažnju članova AL

1.6.1 Ovlašćenja Agencije za likvidaciju

Agencija može likvidirati DP ili neki njen deo ako smatra da je takav postupak u interesu kreditora i-ili njihovih vlasnika. Agencija mora izvršiti likvidaciju prema predviđenim postupcima u dodatku 1 Zakona o KAP-u. 2011 Dodatak 1.

1.6.2 Ovlašćenja AL

Nakon početka likvidacije, sve ovlašćenja upravnih i kontrolnih organa DP moraju preći na AL. Ovlašćenja AL su detaljno objašnjene dole u odeljku 3.

1.6.3 Odgovornosti članova AL

Pitanje lične odgovornosti AL se jasno određuje Zakonom o KAP-u. AL i njihovi zaposleni neće snositi lične odgovornosti kada deluju u ime Agencije.

Članovi AL deluju u ime KAP-a i sve aktivnosti ili propusti AL se smatraju aktivnostima ili propustima Agencije¹⁷.

Nijedna angažovana ili zaposlena osoba od strane Agencije niti nijedna osoba koja ima menadžersku poziciju ili poziciju direktora u Agenciji ili u vezi sa Agencijom ne snosi ličnu odgovornost bilo koje vrste prema bilo kojoj trećoj stranki zbog štete koja je naneta ili koja se smatra da joj je naneta od strane treće stranke kao rezultat jedne aktivnosti ili propusta Agencije ili aktivnosti ili propusta osoblja, menadžmenta ili Odbora Direktora Agencije ako je takva aktivnost ili propust izazvan tokom sprovođenja ili vršenja dužnosti ili odgovornosti Agencije predviđene ovim zakonom ili bilo kojim drugim elementom zakona na snazi na Kosovu ili kao posledica sprovođenja razumne interpretacije i bez loše namere ovih dužnosti i odgovornosti. Sve odgovornosti za nanesenu štetu na ovaj način su ekskluzivna odgovornost Agencije. Agencija je dužna da obezbedi i snažno zaštititi osoblje, menadžere ili direktore koji su optuženi za ovu štetu.

Ipak, konkretan nivo lične odgovornosti podrazumeva ugovorne odgovornosti između Agencije i AL.

1.6.4 Pravo na žalbu/ konačnu jurisdikciju

Pravo na konačne rasprave, ili aplikacije ili zahteve za naredbe u vezi sa reorganizacijom ili likvidacijom DP ili bilo koje drugo pitanje u vezi sa njima će se razmatrati od strane Specijalne komore Vrhovnog Suda Kosova (**SKVS**).

¹⁷ Zakon o KAP-u, član 18.5

2. POČETAK PROCESA LIKVIDACIJE

2.1 Biranje DP koje će se likvidirati

Operativne politike tačka 6.7 KAP kaže: Odmah nakon završetka prodaje privatizacijom putem spin-off-a, Agencija počinje sa procesom likvidacije prema **Operativnim politikama KAP-a** poglavlje 7 da bi se kreditori mogli identifikovati i da se razmotre njihovi zahtevi i da bi se odredila suma prihoda koja je ostala neplaćena vlasnicima. Da bi se izbeglo kašnjenje sa započinjanjem likvidacije, Agencija, osim u slučaju da ima razuman komercijalan razlog, uopšteno će pokušati da izbegne izdvojene spin-off-ove istog preduzeća sa zakašnjenjem među fazama kada je planirano da se one postave na tender za privatizaciju.

2.2 Dokumentacija za Odbor

Regionalnoj kancelariji gde se DP nalazi zahteva se da pripremi dokumentaciju za Odbor KAP-a da bi se podržao predlog da se određeno DP odabere za likvidaciju. Dokument se sastoji iz¹⁸:

- i) Izveštaja o određivanju pravnog statusa DP
- ii) Kratak sadržaj sredstava i dugova (poznatih i procenjenih).
- iii) Predloženi način (s) prodaje sredstava.
- iv) Skup zahteva (poznatih i procenjenih) kreditora, gde su uključuju i zahtevi radnika (onih koji rade, onih na neplaćenom odmoru, sa socijalnom pomoći) i bivšim radnicima (uključujući i one koji su ostali bez posla kao tehnološki višak nakon prodaje DP).
- v) Odabiranje osoblja Agencije koji će se odrediti da služe Autoritetu Likvidacije.
- vi) Kandidat (i) za Vršioca Profesionalnih Usluga koji će služiti kao Autoritet za likvidaciju, koji su kvalifikovani putem tendera koji je održala uprava.
- vii) Procena sume gotovine koje se zahtevaju za pokrivanje procenjenih troškova.
- viii) I bilo koja druga informacija koju regionalna kancelarija ili uprava smatraju relevantnom.

2.3 Početak likvidacije

Proces likvidacije se smatra da je započeo od datuma odluke o likvidaciji¹⁹.

¹⁸ Početni izveštaj o likvidaciji, član 7.2 Operativnih politika KAP-a.

¹⁹ Vidi Zakon o KAP-u, član 9.1

3. AUTORITET LIKUIDACIJE (“AL”)

3.1 Uloga AL

Nadležnost za imenovanje AL pripada Odboru Agencije. Ipak, u praksi Odbor KAP-a daje ovu nadležnost Upravnom Direktor (UD) ili u odsustvu UD dvoma zamenicima upravnog direktora (ZUD). AL izvršava nadležnosti onako kako je predviđeno Zakonom o KAP-u za nadležnosti AL²⁰ i sve aktivnosti i propusti AL će se smatrati aktivnostima i propustima KAP-a.

Da bi se ovaj cilj postigao, AL ima široke odgovornosti i tehničku podršku osoblja KAP-a. Na osnovu Zakona o KAP-u, član 9.2, sve nadležnosti upravnih i kontrolnih organa DP će ostati pod nadležnosti AL.

Prema zakonu KAP-a, od Autoriteta Likvidacije se zahteva da razmotri sve zahteve pre nego što takvi zahtevi budu uključeni u listu dugova²¹.

3.2 Određivanje AL

Operativne Politike KAP-a predviđaju: Istovremeno sa odlukom Agencije da likvidira određeno DP, Agencija imenuje Autoritet Likvidacije da sprovede likvidaciju DP²²

U dokumentaciji o likvidaciji, Uprava predlaže Odboru Vršioa Profesionalnih Usluga (VPU) da se imenuje za Autoritet Likvidacije i osoblje agencije koje će biti određeno da služi u Autoritetu Likvidacije.

3.3 Sastav AL

Svaki Autoritet Likvidacije može biti sastavljen iz najmanje jednog (1) VPU, dok jedan ili više članova osoblja Agencije se mogu imenovati da pomažu Autoritetu za likvidaciju u svakom posebnom slučaju, i tamo gde se očekuje da će veliki broj zahteva biti u vezi sa kompleksnim transakcijama, broj ljudi koji rade kao deo jednog Autoriteta Likvidacije se može modifikovati u slučajevima kada ima puno posla i da bi se efikasno rasporedio posao.

3.3.1 Okvir ugovora, okvir izvođača i Vršioi Profesionalnih Usluga (VPU)

Agencija će izraditi okvir ugovora sa ciljem angažovanja usluga okvirnih izvođača. "Uslovi rada" za okvirne izvođače se moraju odobriti prethodno od strane Uprave i imenovani će se baviti procesom javne nabavke. Da bi se kvalifikovali i izabrali prema okviru ugovora, firme i lica sa neophodnom kvalifikacijom se pozivaju putem tendera da konkurišu i da postanu okvirni izvođači.

Ovi okvirni izvođači zatim pružaju usluge kvalifikovanih lica da bi pružali usluge kao Vršioi profesionalnih usluga (VPU). Okvirni izvođači su dužni da predaju ispunjen CV-i o svim VPU dok KAP rezerviše pravo da zatraži nezavisne

²⁰ Zakon o KAP, Prilog, posebno članovi 18 i 19

²¹ Zakon o KAP, Prilog, član 37.4

²² Operativne politike KAP-a, član 7.3.1

preporuke i/ili da diskretno proveriti isusktvo. VPU kasnije bira KAP da bi kasnije dobili zadatke od strane autoriteta za likvidaciju prema znanju i iskustvu²³ i to posebno u slučajevima komplikovanih procesa likvidacije.

3.3.2 Članovi osoblja Agencije pri AL

Uprava KAP-a predlaže članove osoblja Agencije koji će biti angažovani u AL.

3.3.3 AL DP-a koja nemaju imovine

Uprava KAP-a predlaže članove osoblja Agencije da budu određeni da rade u AL.

Autoriteti Likvidacije DP koja nemaju imovine i protiv koji nisu blagovremeno podneta potraživanja neće angažovati Vršioci Profesionalnih usluga. Autoritet za likvidaciju u tim slučajevima će biti sastavljen od tri (tri) člana imenovana od strane osoblja KAP-a, i najmanje jedan član će biti predstavnik manjinske zajednice. Odbor bira jednog od članova da vrši dužnost šefa.

3.4 Članovi AL

3.4.1 Šef ili odgovorna osoba AL

Šef ili osoba odgovorna da vrši dužnost Autoriteta Likvidacije se imenuje od strane Uprave nakon predstavljanja inicijalnog izveštaja za početak likvidacije od strane Uprave.

Uloga šefa ili odgovorne osobe jeste:

- i) Da upravlja procesom likvidacije DP
- ii) Da daje zadatke drugim članovima AL,
- iii) Da nadgleda druge članove i osoblje podrške KAP-a koji su određeni da rade u AL;
- iv) Da potpisuje sve odluke koje donosi AL;
- v) Da osigura da će rad AL biti u skladu sa zakonom KAP-a i drugim zakonima na snazi i da osigura poštovanje svih vremenskih rokova i rokove izveštavanja

U slučaju odsustva šefa za neko vreme uprava Agencije hitnom procedurom imenuje vršioca dužnosti šefa AL (zamenika) što se mora potvrditi odlukom na sledećem sastanku Odbora.

3.4.2 Drugi članovi AL

²³ Zakon o KAP-u, Prilog član 15

Uloga članova AL je:

- i) Da vrši dužnosti koje odredi AL
- ii) Da učestvuju u sastancima koje poziva AL;
- iii) Da obezbedi tehničku asistenciju AL;
- iv) Da pomaže u razmatranju i procenjivanju zahteva uključujući sastavljanje odgovora i drugih potrebnih odgovora;
- v) Da proverí sve materijalne dokaze i korišćene dokaze kao osnova za odluke koje AL donosi.

Standardni zahtev za popunjenje osoblja se može naći na [vidi šablon obrasca L03] i za promene [vidi šablon obrasca L03A].

3.4.2.1 Službenik slučaja

Službenik slučaja mora biti zaposlen u KAP-u i član AL imenovan od strane Uprave dana odluke o likvidaciji prema dokumentaciji za Odbor koji predaje UD za početak procesa likvidacije određenog DP.

Glavna uloga službenika slučaja je da upravlja dosijeima svakog dana kojima se bavi odgovorna ekipa za likvidaciju slučajeva. Službenik slučaja je odgovoran:

- i) Da vodi dnevnik procesa likvidacije koji dizajnira AL na početku slučaja, da osigura ispunjenje svih vremenskih rokova (obaveštavajući odmah AL za sledeće vremenske rokove i rokove izveštavanja);
- ii) Da pomaže prilikom raznošenja i slanja papira kreditorima i svih drugih standardnih dokumenata i šablona obrazaca koje priprema AL i da osigura da su izdati na vreme;
- iii) Da registruje zahteve u bazi podataka i da ubaci sve relevantne informacije u vezi sa imovinskim zahtevima u bazu podataka;
- iv) Da razmotri zahteve i da proverí da li su neophodne dodatne informacije, na primer za registraciju;
- v) Da pomaže u pripremanju izveštaja za AL uključujući stanje i izjavu o rezultatu;
- vi) Da održava dosjee likvidacije kako na papiru tako i na digitalan način (arhiva);
- vii) Da izvrši svaki zadatak koji mu odredi AL (ovaj kompletan stav da se razmotri)

3.4.2.2 Član AK iz manjinske zajednice

Član 13.2 Zakona o KAP-u Prilog predviđa da ako Autoritet Likvidacije nije sastavljen od Vršioca Profesionalnih usluga, Odbor KAP-a mora osigurati da najmanje jedan člana tog Autoriteta Likvidacije bude predstavnik manjinske zajednice. Zato, u takvim slučajevima šef RK treba predložiti upravi najmanje jednog člana manjinske zajednice da bi se odredio za AL.

3.5 Direktne dužnosti Autoriteta za Likvidaciju nakon imenovanja

3.5.1 Stvaranje arhive likvidacije

Stvaranje arhiva likvidacije je jedina odgovornost Autoriteta likvidacije, ali dosije održava službenik slučaja KAP-a. Službenik dosijea mora da sakupi svu dokumentaciju koja se mora nalaziti u dosijeu likvidacije. Standardni preporučeni sadržaj dosijea likvidacije je zapisan u Operativnim politikama tačka 7.4.

3.5.2 Stvaranje arhive/predmeta u Sistemu Upravljanja Likvidacijom

Agencija će formirati arhiv dosijea za sve likvidacije.

3.5.3 Razmatranje zahteva za određivanje statusa

U slučaju da AL ima osnovane sumnje ili je zabrinuta za status vlasništva jednog DP ili sredstva prema originalnim dokazima ili drugim dokazima koje osigurava podnosilac zahteva koji bi u skladu sa članom 5.6.1 zakona KAP-a sprečio Agenciju da izvrši svoje nadležnosti u skladu sa članom 9 Zakona o KAP-u, AL odmah obaveštava Odbor KAP-a o takvom pitanju i prekida sve aktivnosti u vezi sa takvim DP ili takvim sredstvima sve dok se ne razjasni status vlasništva.

3.5.4 Budžet likvidacije

Na početku likvidacije, budžet likvidacije je jedini finansijski izvor postupaka likvidacije. AL mora pokušati da održava troškove likvidacije (uključujući troškove sitnih para) na razumnom nivou [vidi šablon obrasca L18].

AL mora razmatrati i redovno ažurirati (po mogućstvu svaka tri meseca) Izveštaj o troškovima likvidacije koja predstavlja status troškova likvidacije. Svaka promena u raspodeli budžeta likvidacije se mora odobriti od strane Odbora KAP-a. AL može doneti odluku o ponovnom usvajanju budžeta, prema potrebama i kada je to neophodno, ako opšti budžet ne premaši ukupnu odobrenu sumu Odbora.

U svakom slučaju kada postoji mogućnost kršenja ranije određenog budžeta, AL odmah obaveštava upravu KAP-a da pripremi novi bužet koji mora Odbor odobriti. se pozicija.

3.5.5 Konflikli interesa

Svaki član AL je obavezan da izjavi svoje postojeće interese i obavezan je da obavesti šefa AL i KAP o bilo kakvom i konfliktu koji se može pojaviti tokom vršenja zadatka kao član AL. Ne prijavljivanje konflikta interesa može dovesti do disciplinskih mera, uz moguć prekid radnog odnosa i obaveza prema KAP-u. AL mora osigurati da celo osoblje koje je određeno na zadatku mora potpisati **Deklaraciju o konfliktu interesa** [vidi šablon obrasca L05] i L15.

3.5.6 Važni datumi u postupku slučajeva likvidacije

AL mora proveriti dok službenik slučaja mora registrovati dole navedene važne datume za postupak likvidacije, datumi koji se moraju poštovati kada se izdaju obaveštenja za kreditore, ili izveštaji za Odbor:

- Datum ratifikacije je datum kada je Šef Odbora KAP-a potpisao ugovor o prodaji Preduzeća/imovine (NP).
- Datum odluke o početku likvidacije što predstavlja i datum određivanja AL. To je datum od ponoći kada se svi radni ugovori koji su stupili na snagu, ako ima takvih, između DP i njenih radnika, poništavaju prema zakonu²⁴.
- Datum prvog objavljivanja o likvidaciji, s kojim su povezani svi vremenski rokovi postupaka likvidacije.
- Zadnji datum za predaju zahteva od strane kreditora i nosioca interesa.
- Datum zahteva za suspendovanje svih sudskih aktivnosti protiv DP.
- Datum obaveštenja svih relevantnih organa o početku procedure likvidacije DP.
- Datum obaveštenja svih poznatih kreditora o početku postupka likvidacije DP.

3.5 Obaveze i odgovornosti AL i članova AL

AL odgovara samo Odboru Agencije i nijednoj drugoj stranci. Svaki AL je integralni deo Agencije. Članovi AL deluju u ime KAP-a i sve aktivnosti i propusti jednog AL će se smatrati aktivnostima i propustima Agencije²⁵. Svaka osoba koja služi, ili se angažuje ili je određena da pomaže AL je "zaposleno ili angažovano lice od strane Agencije" unutar člana 18.5 Zakona o KAP-u.

3.6 Prava i ovlašćenja AL

Nakon imenovanja AL, sva ovlašćenja uprave i kontrolnih organa DP se daju AL. U praksi, to osnažuje AL kao što je opisano u nastavku:

3.7.1 Preuzima upravljanje DP

AL je ovlašćen da preduzme sve mere upravljanja za i u ime bišeg DP, za upravljanje poslovima, vremenskim rokovima, imovinom DP, uključujući, ali ne ograničavajući se kao što sledi:

- i) Ulazak i inspekcija prostorija DP²⁶;
- ii) Zastupanje i vršenje poslova DP²⁷;

²⁴ Zakon o KAP-u, član 9.1 i Prilog član 5

²⁵ Zakon o KAP-u, član 9.3

²⁶ Zakon o KAP-u, član 6.1.9.

- iii) Stvaranje i kompletiranje registra inventara svih sredstava i obaveza DP kao i njenih grana;
- iv) Čuvanje i održavanje knjiga i poslovne korespondencije DP²⁸;
- v) Ugovaranje jednog dela aktivnosti DP;
- vi) Nastavak ili davanje pod kirijom bilo koje imovine DP i nedavanje pod kirijom bilo koje neophodne imovine koja može služiti za nastavak poslovanja kompanije;
- vii) Podizanje novca ili uzimanje duga i davanje vrednih papira o imovini DP.
- viii) Izvršenje u ime DP bilo koje imovine, primanje-davanje ili drugi dokument²⁹;
- ix) Preuzimanje, primanje, izrada ili podržavanje bilo kojeg pisanog naloga za uplatu ili neko obećavajuće obaveštenje s imenom ili u ime DP³⁰;
- x) Rad, otvaranje, zatvaranje i konsolidaciju žiro-računa DP i kupovinu ili plaćanje za vršenje funkcije AL;
- xi) Zapošljavanje radnika ili njihovo izbacivanje sa posla³¹;
- xii) Preda zahtev bilo kojem radniku ili izvođaču ili nekom drugom kontaktu DP da obezbedi informacije koje su mu dostupne u vezi sa DP;
- xiii) Da zatraži od bilo koje osobe koja kontroliše dokumentaciju nekog DP da mu omogući pristup tim dokumentima za njihovo razmatranje, reprodukciju i čuvanje.

3.7.2 Klasifikacija i zahtevanje dugova, u stečaju dugova prema DP-u.

AL ima ovlašćenja da rangira i podnese zahtev trećim stranama koje duguju DP-u u likvidaciji. Ostarivanje i prodaju sredstava i imovine

3.7.3 Realizacija i prodaja sredstava i imovine

KAP i AL imaju ovlašćenja da uzmu u posedstvo, sakupljaju, prekinu ili preduzmu sve potrebne korake za realizaciju imovine DP i, iz tog razloga, da se upuste ili započnu takve postupke kako AL smatra da odgovaraju.

U roku od 60 dana od prvog objavljivanja datuma odluke o likvidaciji, AL mora pipremiti listu inventara DP i da sredstva DP iznese na prodaju u likvidaciji. AL mora pipremiti razlog zašto se sredstva DP predlažu za prodaju u likvidaciji. AL mora izneti razlog zašto se sredstva DP moraju prodati u racionalnom

²⁷ U praksi, kratkoročan nastavak delatnosti mozzbe biti neophodan za realizaciju inventara kao i prikupljanje dugova. Ipak, AL uvek mora naći razlog i dobit od delatnosti da bi donela takvu odluku.

²⁸ Zakon o KAP-u, Prilog 1, član 18.1.2.

²⁹ Zakon o KAP-u, Prilog član 18.1.5

³⁰ Sve finansijske transakcije moraju se prijaviti i odobriti od Direktora finansija i budzzet u Agenciji, Zakon o KAP, Prilog član 18.1.6.

³¹ Zakon o KAP-u, Prilog, član 8 predviđa da: "U ponoći datuma Odluke o Likvidaciji prekidaju se svi ugovori o radu koji su do tada bili na snazu između preduzeća i njenih radnika, ako takvi postoje", znači svim radnicima DP-a se prekida radni odnos prema Zakonu. AL može da zaposli VUL kako bi pomogli tokom odvijanja postupaka likvidacije, kako predviđa Zakon KAP-a, član 6.1.18 i Prilog, član 18.1.12. Međutim, u skladu sa praksama Agencije, AL je ograničen u zapošljavanju izabrane postojeće Uprave i / ili radnika za delovanje kao VUL.

komercijalnom paketu ili kao individualna svojina. Odbor mora odlučiti o svakom sredstvu posebno kako će se prodati. Prilikom donošenja takve odluke Agencija mora uspostaviti ravnotežu između cilja prihvatanja najveće moguće cene prodaje sa potrebama za minimalizaciju administrativnih cena i odgovornost u vezi sa izabranim oblikom prodaje.

U određenim okolnostima, AL može zatražiti prethodno odobrenje od Odbora za prodaju putem direktnih razgovora kao najrealniji način prodaje sredstava, ili ako je jasno na osnovu činjenica da bi prodaja tenderom bila neuspešna zbog okolnosti slučaja.³²

3.7.4 Odricanje od teške imovine

Pod uslovom da SKVS odobri zahtev koju je AL predala njoj, AL se može odreći nekog sredstva ili sredstava DP u određenim okolnostima predviđenim članom 18.3.1 i 18.3.2 Priloga Zakona o KAP-u.

AL može predati zahtev Sudu za izvršenje jedne naredbe na trećoj stranki koja poseduje sredstva DP da ta stranka vrati ta sredstva. Kada izvršenje nije praktično³³, AL može predati pisani zahtev sudu sa ciljem da se odrekne interesa DP nad tim sredstvima.

Kada se imovina DP nalazi u drugim zemljama i ne može se realizovati, AL traži dozvolu od suda da se odrekne te imovine. Agencija priprema registar imovine koje se odrekla i predaje tu imovinu državi Kosovo da ostane poverena.

SKVS donosi odluku u vezi sa takvim zahtevom ne pre trideset (30) dana i ne kasnije od četrdeset pet radnik (45) dana od datuma zahteva AL ili KAP-a.³⁴

3.7.5 Da inicira i brani u pravnim procedurama u ime DP

KAP i AL mogu inicirati, braniti ili upustiti se u bilo kakav ugovor ili kompromis da bi izbegli ili završili svaku aktivnost ili drugu zakonsku proceduru u ime DP, ako je to potrebno za zaštitu ili povećanje vrednosti preduzeća ili njene imovine³⁵.

U praksi, AL će proceniti i preporučiti tok delovanja, sve kompromise ili aranžmane koje će morati odobriti uprava KAP-a.

3.7.6 Da obustavi pravne postupke protiv DP

Svaki sudski postupak, administrativni ili arbitražni, procedure gde se uključuju DP ili neko njihovo sredstvo obuhvaćeno likvidacijom se obustavlja pošto Autoritet za Likvidaciju obavesti nadležni sud, javni autoritet ili arbitražni sud u vezi sa odlukom za inciranje likvidacije. Obaveštenje o likvidaciji [vidi šablon obrasca L31] mora biti praćeno uz:

- i) Dokaz o predaji obaveštenja

³² Operativne politike KAP-a, član 7.10.6

³³ Zakon o KAP-u, Prilog, član 19.3

³⁴ Zakon o KAP-u, Prilog, član 19.7.

³⁵ Prilog Zakona o KAP-u, član 18.1.11. Nijedna pravna radnja, kompromis ili aranžman sa kreditorom se ne može napraviti bez predhodnog pismenog sporazuma sa Kosovskom Agencijom za Privatizaciju.

ii) Dokaz o objavljivanju informacija obuhvaćenih u tom obaveštenju u nekim važnim novinama na albanskom jeziku sa ukupnim tiražom na Kosovu, jednom nedeljno dve nedelje zaredom i u važnim novinama na srpskom jeziku u skladu sa kriterijumima koje Odbor mora odrediti;

iii) Dokaz o objavljivanju na internet stranici KAP-a na albanskom i srpskom jeziku (i na engleskom ako se smatra potrebnim), ako postoji internet stranica u vreme likvidacije; i

iv) Dokaz o obaveštenju subjekata, kojima KAP veruje ili ima razloga da veruje, ili koje imaju pravne imovinske zahteve prema DP u pitanju.

3.7.7 Otkazivanje transakcije i ukidanje prenosa imovine ili sredstava

AL moze zatražiti od SKVS naredbu za otkazivanje svake transakcije imovine i sredstava DP-a koje su stečene tokom perioda od 22 marta 1989 sve do datuma odluke o Likvidaciji od strane Odbora u skladu sa Zakonom o KAP-u, da bi se odredilo da su takve transakcije urađene:

- i) Urađene su u manjoj vrednosti nego njihova stvarna vrednost;
- ii) Smanjena je ukupna vrednost imovine Preduzeća:
- iii) Imala su za cilj efekat odštete interesa kreditora:
- iv) Imala su za cilj ili efekat uništenje, kašnjenje ili sprečavanje mogućnosti kreditora da sakupi potraživanja prebacujući sredstva trećoj stranki kada je treća stranka bila obaveštena ili je morala biti obaveštena o njenom cilju ili uticaju;
- v) Su bile rezultat transakcija sa kreditorom gde je kreditor zaradio više od proporcionalnog dela sredstava Preduzeća i transakcija je izvršena u momentu kada je kreditor morao biti obavešten da Preduzeće nije niti bi moglo biti u stanju da ispuni svoje obaveze;
- vi) Su bile protivne nekoj rezoluciji Saveta Bezbednosti Ujedinjenih Nacija u vezi sa nametanjem međunarodnih sankcija, nezavisno od toga ako su kasnije priznate sudom ili arbitražnom odlukom ili
- vii) Se mogu otkazati ili smatraju neizvršivim prema članu 36 Dodatka 1 Zakona o KAP-u ili neke druge pravne osnove.

Za potrebe ovog člana, transfer će obuhvatiti svaki oblik (direktan ili ne, apsolutan ili uslovljen, dobrovoljan ili ne) prenosa ili transfera, prodaje, menjanja, poklona, raspodele, rešenja, zaloga, hipoteke ili nečeg drugog.

3.7.8 Uputstva SKVS-a

U svakom momentu, tokom postupaka Likvidacije, AL može zatražiti uputstva od SKVS-a u vezi sa nekom odredbom zakona na snazi uključujući ali

neograničavajući pitanja u vez sa saglasnosti ili sa interpretacijom Zakona o KAP-u i Dodatku 1³⁶.

3.7.9 Imenovanje eksperata koji bi pomogli likvidaciju

Ako je potrebno AL može angažovati lica koja bi radila kao agenti ili koja bi vršila ekspertizu, kao n.p.r pravnike, računovođe, katastarske eksperte, domaći ili strani rukovodilac aukcije ili agente prodaje ili druga kvalifikovana lica koja bi pomogla AL u vršenju svojih dužnosti: Da bi se takva imenovanja razlikovala od Vršioca Profesionalnih Usluga, određene osobe koje bi radile kao eksperti da bi pomogle likvidaciju su opisani kao Lokalni Vršioci Usluga (LVU).

3.7.10 Osiguranje DP i njenih sredstava

S ciljem zaštite i sigurnosti imovine DP, KAP i AL imaju ovlašćenja da angažuju usluge osiguranja u vezi sa biznisom i imovinom DP.

3.8 Odgovornosti i obaveze AL

AL će imati sledeće odgovornosti:

3.8.1 Sredstva DP-a

Uzimajući u obzir dostupne administrativne i finansijske resurse, AL će preduzeti sve potrebne korake da osigura i zaštititi sredstva DP-a,³⁷ i da će se svi povezani troškovi nadoknaditi iz prihoda koji se očekuju da se realizuju putem prodaje ovih sredstava.

3.8.2 Inventar sredstava i zahteva

Posle 60 dana od prvog objavljivanja Obaveštenja o datumu Likvidacije, AL će ispitati knjige i registre DP i pripremiće inventar sredstava i početni dijagram njenih dugova. AL može iskoristiti pripremljene registre za privatizaciju.

AL je dužna da proceni validnost, obim i prioritet svih zahteva koji su napravljeni u vezi sa nekim DP. Tokom razmatranja zahteva LA ima pravo da:

- i) Potpuno ili delimično pretvori zahteve koji su zasnovani na ugovoru, u zahteve za monetarnu nadoknadu;
- ii) Se suprostavi nekom zahtevu, potpuno ili delimično, do te mere dokle je zahtev ispunjen drugim načinima; i
- iii) Se suprostavi nekom zahtevu, potpuno ili delimično, prema potrebi da bi pokrili isnos zahteva koji podnosilac zahteva duguje preduzeću.

3.8.3 Obaveštenje za Agenciju za registraciju biznisa

Unutar deset (10) radnih dana od prvog Obaveštenja o likvidaciji, AL će prelati Zvanično obaveštenje o likvidaciji Agenciji za registraciju biznisa. Zvaničnom obaveštenju će biti priložen primerak odluke za Likvidaciju i Obaveštenje o

³⁶ Prilog Zakona o KAP-u, član 48.

³⁷ Zakon o KAP-u, član 19. 2.

Likvidaciji za sve kreditore i vlasnike DP; i da će prodaja sredstava DP biti moguća ne pre 60 dana nakon datuma obaveštenja [Vidi šablon L11].

3.8.4 Dužnost da se kreditori obaveste

U roku od 20 dana od imenovanja, AL je obavezna da pismeno obavesti sve poznate kreditore DP o odluci o likvidaciji DP i da zatraži od kreditora da podnesu zahtev AL [Vidi šablon L21 & L22].

Nakon javnog obaveštenja o Likvidaciji (vidi član 5.1 dole), mogu se primati drugi zahtevi i AL im mora odgovoriti obaveštavajući ih o primanju zahteva [Vidi šablon L23] i daje pristup obrasca zahteva likvidacije [Vidi šablon L25A i L25B].

3.8.5 Priprema Izjave o predviđenom rezultatu

AL je obavezna da prati Likvidaciju dok je službenik slučaja odgovoran za pripremu Izveštaja o predviđenim rezultatima u skladu sa Standardnim šablonom KAP-a. Službenik slučaja mora osigurati da je Izveštaj o predviđenom rezultatu (IPR) ažuriran o svakoj promeni u vezi: procene likvidacije; cene likvidacije; stanje žalbi prema AL i držaće kopiju proverenu od strane AL u registru slučajeva. AL mora osigurati da ona pravilno odslikava sve realizacije sredstava, u momentalnom aspektu i prema predviđanjima. Obaveze i žalbe, primljene i odbijene (koje nisu procesuirane) se moraju obuhvatiti da bi AL-u dali realnu procenu rezultata Likvidacije. U praksi, mora se priznati da je Izveštaj o predviđenim rezultatima sadrži integralni deo Sistema Upravljanja Likvidacijom (SUL) i većina informacija koje ona sadrži generišu se iz podsistema SUL-a. Bez obzira na to, AL je odgovorna da nadgleda SUL i da ispita i ispravi otkrivene greške.

DRP će izraziti potencijal da plati kreditore. Procena rezultata slučaja se mora osigurati Šefu AL ističući višak i nedostatak koji je predviđen, tu gde ima ekonomičnosti i mogućnosti, preporuke gde se može izvršiti distribucija. Sve preporuke za distribuciju se moraju razmatrati i odobriti u Odeljenju KAP-a Finansije i Budžet.

3.8.6 Javni oglas o likvidaciji

U roku od 10 radnih dana³⁸ od dana odluke o Likvidaciji i njegovom imenovanju, AL će objaviti Oglas o likvidaciji³⁹ u skladu sa odredbama za oglas⁴⁰.

- i) Na srpskom i albanskom jeziku u novinama sa najvećim tiražom na Kosovu,
- ii) Na srpskom jeziku u jednim ili više novina na srpskom jeziku koje se široko prodaju u Srbiji i Crnoj Gori, ako gde Autoritet Likvidacije smatra da je neophodno da se obaveste kreditori, i

³⁸ Prilog Zakona o KAP-u, član 7.1

³⁹ Oblik i sadržaj Oglasa je idvojen u Prilog Zakona o KAP, Član 7.2 i ponavlja se u tekstu Člana 3.8.7.

⁴⁰ Prilog Zakona o KAP-u, član 49

- iii) Oglas na engleskom jeziku koji se prostire na celoj Evropi, tu gde Likvidacije smatra da je neophodno da se obaveste kreditori .

U roku od 15 dana nakon početnog objavljivanja Obaveštenja o likvidaciji, AL će ponovo objaviti obaveštenje sa istim sadržajem, kao što je dole navedeno⁴¹, za sve kreditore i vlasnike DP [Vidi šablon L24]:

- i) Datum i opšti opis odluke o likvidaciji ;
- ii) Obraćanje zakonu o KAP-u i Dodatak 1 i opšti opis prava Osoba koje imaju zahteve ili interese;
- iii) Izjava da će Autoritet Likvidacije upravljati likvidacijom prema zakonu na snazi i ovom Dodatku;
- iv) Detalji o uzimanju obrasca za Dokaz o zahteva i Dokaz o interesu i kako aplicirati, zajedno sa jasnom indikacijom zadnjeg roka za predavanje Dokaza o Zahtevu i Interesu (“ Rok za predavanje zahteva”);
- v) Izjavu da samo Kreditori i snosioci interesa sa primljenim zahtevima AL će imati pravo na učešće u distribuciji do te mere kako je određeno u Zakonu KAP-a i Dodatku 1
- vi) Jasnu izjavu:
 - a) Gde da se preda zahtev i kako komunicirati sa AL;
 - b) Sve zainteresovane osobe za predaju zahteva u ili protiv DP ili nekog njenog sredstva moraju predati Dokaz o zahtevu i/ili Dokaz o interesu koristeći standardni obrazac zahteva (vidi Šablon L25) zajedno sa svom dokumentacijom koja je tražena unutar predviđenog roka za predaju zahteva, što će biti 16:00 časova radnim danom što je četrdeset pet (45) dana nakon objavljivanja Obaveštenja o Likvidaciji;
 - c) Sve osobe koje tvrde da imaju Zahteve ili Interese u ili unutar KP ili neko sredstvo u DP moraju predati Zahtev, nezavisno od toga da li su ranije obavestili Sud, Agenciju ili raniju Agenciju (Kosovska Poverenička Agencija);
 - d) Svi Zahtevi i Interesi koji nisu priloženi pravilno prema rokovima za predaju Zahteva će biti odbačeni i zauvek izvan roka i neprimenjivi; i
 - e) Jedan osoba može uzeti standardni obrazac i uputstva za predavanje Dokaza o Zahtevu i Dokaza o Interesu.

Više detalja o proceni i razmatranju zahteva se mogu naći u ovom Uputstvu Likvidacije, član 9.

3.8.7 Obustavljanje svih pravnih radnji

AL će aplicirati za obustavljanje pravnih radnji protiv DP pošto su ove radnje inicirane od strane nekog Suda na Kosovu. Kada se tako nešto zatraži u Sudu, AL će obezbediti informacije zatražene prema Dodatku 1 Zakona o KAP-u, član 10. AL će ponovo aplicirati nakon početnog perioda od deset (10) dana nakon što je obavešten o dodatnim pravnim radnjama [Vidi šablon L31].

⁴¹ Prilog Zakona o KAP-u, član 7.5

3.8.8 Javna inspekcija inventara sredstava i dijagram dugova

AL će se osigurati da inventar sredstava i početni dijagram dugova DP bude dostupan za javnu inspekciju⁴² najmanje osam (8) sati dnevno tokom pet (5) radnih dana pre prodaje sredstava. AL će omogućiti dostupnost takvim informacijama na elektronskoj stranici Agencije, na albanskom, srpskom i engleskom jeziku.

AL će redovno obnavljati dijagram dugova prema registraciji novih zahteva kreditora. Ova informacija se objavljuje na dva načina: preko objavljenog oglasa za sve kreditore [Vidi šablon L 24] i putem oglasa na elektronskoj stranici KAP-a [Vidi šablon L14]⁴³

3.8.9 Osigurani kreditori

AL će prodati ili vršiti svoje nadležnosti prema nekoj imovini ili sredstvu DP koja je osigurana garancijom, kao što je obavezivanje, plaćanje, hipoteka itd. Takve garancije ne sprečava AL da otuđuje ili da na drugi način vrši svoju nadležnost prema trećim licima, pod uslovom da AL obavesti kreditora o takvoj prodaji⁴⁴.

Ako AL proda osiguranu imovinu tokom vršenja svoje nadležnosti, Osigurani Kreditor će imati prednosti za ispunjenje zahteva kao što je predviđeno Dodatkom 1 Zakona o KAP-u, član 40.1.4.

AL može predati onome čije je pravo osigurano nad sredstvima i koji ima to pravo, ili ako se veruje da je vrednost takvih sredstava u materijalnom obliku prelazi iznos duga da proda sredstva i iskoristi prihode za ispunjenje drugih zahteva kreditora.

Ako fondovi likvidacije, dobijeni prodajom osigurane imovine nisu dovoljni za ispunjenje osiguranih zahteva, ostatak zahteva koji nisu ispunjeni će se smatrati neosiguranim.

3.8.10 Prodaja sredstava likvidacijom

Postoji jasna podela odgovornosti između AL i Agencije u procesu prodaje sredstava Likvidacijom. Autoritet za Likvidaciju će biti odgovoran za predlaganje realizacije (prodaje) Sredstava DP-a i Agencija, preko Odeljenja za Prodaju će organizovati i upravljati prodajom sredstava DP u Likvidaciji.

AL je dužna da u roku od šesdeset (60) dana od prvog objavljivanja Oglasa o Likvidaciji, pripremi inventar svih sredstava DP i da predloži Upravi individualnu ili grupnu prodaju sredstava DP-a. Autoritet za Likvidaciju će dati obrazloženje zašto se sredstva DP-a moraju prodati u grupama ili individualna sredstva.

Agencija će odlučiti kako će klasifikovati ("Određivanje prioriteta") prodaju likvidacijom sredstava DP; individualno ili grupno. Agencija za to vreme može razmotriti individualna sredstva i/ili grupna, koji imaju sredstva, a za koje su se

⁴² Operativne Politike KAP, član 7.7.4

⁴³ Operativne Politike KAP, član 6.16

⁴⁴ Prilog Zakona o KAP-u, član 38.1

prijavili investitori i izrazili interesovanje za kupovinu, da bi se klasifikovala kao veliki prioritet za prodaju.

Zavisno od slučaja, AL može predložiti Upravi prodaju određenih sredstava DP direktnim pregovorima kao najrealniji način prodaje sredstava ili ako je jasna činjenica da prodaja tenderom neće imati uspeha zbog okolnosti slučaja.

3.8.11 Deponovanje prihoda od likvidacije

Ako se zatraži, AL će otvoriti bankarski žiro-račun u ime DP koje se likvidira gde će se deponovati svi fondovi DP-a (od prodaje DP ili sredstava, uključujući 75%⁴⁵ bruto prihoda privatizacije plus kamata, ili iz bankarskih žiro-računa i novac držan od strane DP na početku Likvidacije) i odatle će se platiti svi troškovi Likvidacije i uplate za distribuciju⁴⁶.

Transakcije na bankarski žiro-račun će se izvršiti u skladu sa politikama Agencije i biće nadgledane od Odeljenja KAP-a za Finansije i Budžet. AL će pokušati da iskoristi bankarski žiro-račun sa dobiti od kamate gde će ostati za dobrobit podnosilaca zahteva i prema potrebama svih fondova da se zaštite od nekog gubitka.

U praksi, sve bankarske transakcije su strogo kontrolisane od Odeljenja KAP-a Finansije i Budžet. Ako AL odluči da otvori bankarski žiro račun, neophodno je zatražiti dozvolu od Odeljenja KAP-a za Finansije i Budžet.

Sve transakcije na bankarskom žiro računu se mogu inicirati od strane AL ali mora imati odobrenje Odeljenja KAP-a za Finansije i Budžet. Svrha ovih sporazuma je strogo sprovođenje podele zadataka i stroga unutrašnja kontrola da bi se osigurali da se novac kontroliše na siguran način i potpuno transparentan i dokumentovan način.

3.8.12 Određivanje prioriteta zahteva

Prioritet zahteva i interesa koji su navedeni u listi dugova DP mora se izračunati u skladu sa Prilogom 1 Zakona o KAP-u, član 40.

3.8.13 Konačna lista zahteva

Prema Dodatku 1 Zakona o KAP-u, član 39, ne kasnije nego trideset (30) dana nakon razmatranja svih zahteva uključujući određivanje primedbe na odluku AL od strane dirnutih kreditora u vezi sa odbijanjem ili smanjenjem zahteva, AL će sastaviti konačnu listu zahteva navodeći iznos i status u skladu sa prioriternim kategorijama navedenim u Dodatku 1 Zakona KAP, član 40.

Konačan spisak zahteva treba da bude postavljen na sajtu Agencije u roku od 30 dana od dana završetka procene zahteva (Prilog Zakona o KAP-u, članovi 39.1 i 39.2).

⁴⁵ Operativne Politike tačka 7.5

⁴⁶ Operativne Politike KAP, član 6.12

Više informacija u vezi sa Konačnom listom zahteva je predstavljeno u članu 9.4 u nastavku.

3.8.14 Raspodela prihoda od prodaje imovine

AL je odgovorna da preporuči Odboru KAP-a priverenu raspodelu i onu završnu: Ovaj priručnik likvidacije uključuje informacije o Raspodeli u članu 13.

3.8.15 Završetak likvidacije

U roku od (30) dana od Konačne raspodele ili nakon što se raspodele svi fondovi, AL će zatražiti odobrenje Upravnog Odbora za Završni Izveštaj. Odobreni završni izveštaj će se predati Sudu (SKVS)⁴⁷.

Završno zatvaranje slučaja se može izvršiti samo na zahtev ili donošenja naređenja od SKVS za odobrenje zatvaranja⁴⁸.

3.9 Uputstva SKVS

U svakom trenutku tokom postupka Likvidacije, AL može predati pismenii zahtev SKVS da zatraži uputstva u vezi sa pitanjima ili uključuje ali ne ograničava na bilo kakve probleme po pitanju saglasnosti sa interpretacijom Dodatka 1 Zakona o KAP-u⁴⁹.

AL se može obratiti SKVS pismenim zahtevom za razmatranje nekog zakonskom pitanja i SKVS mora odlučiti o tome u roku od petnaest (15) radnih dana⁵⁰.

SKVS može doneti naredbu, proces ili presudu koje je razumno i neophodno ili adekvatno da bi primenila odredbe zakona na snazi ili da bi pomogla likvidaciju bilo kog preduzeća⁵¹.

3.10 Procena i odluke AL o Zahtevima

Odmah nakon roka za predaju zahteva, AL će proceniti njihov validitet, osnovu zahteva, i obavestiće kandidate o rezultatima razmatranja⁵². Ako zahtevi nisu potpuni ili dokazi imaju nedostataka, AL može zatražiti dodatne informacije ili dokaze u roku od 15 dana prema tački 7.7.7 operativnih politika KAP-a. Zatim, ako AL odbije, kompletno ili delimično, ili smanji vrednost predatog zahteva, pismeno će obavestiti kreditora, dajući objašnjenje o odbijanju ili smanjenju zahteva.

Prema članu 7.7.5 Operativnih politika KAP-a, procena punovažnosti svakog zahteva će se desiti tokom šesdeset (60) dana od dana primanja i kandidati će

⁴⁷ Prilog Zakona o KAP-u, član 43.1

⁴⁸ Prilog Zakona o KAP-u, član 44.1

⁴⁹ Prilog Zakona o KAP-u, član 48.1

⁵⁰ Prilog Zakona o KAP-u, član 48.2

⁵¹ Prilog Zakona o KAP-u, član 48.3

⁵² Prilog Zakona o KAP-u, član 37.4

se obavestiti u roku od pet (5) dana od momenta razmatranja ako je zahtev uključen u dijagram dugova DP-a⁵³.

Odluka AL će biti odobrena od strane Odbora KAP-a **[Vidi šablon 50-58]**.

4. GLAVNA SREDSTVA ZA UPRAVLJANJE LIKVIDACIJOM

Agencija za upravljanjem likvidacije koristi sledeća sredstva

4.1 Arhiva likvidacije

Arhiva likvidacije sadrži sve zapise likvidacije i nalazi se u Regionalnoj Kancelariji KAP-a (RK) koja je odgovorna za likvidaciju. Postoji mogućnost da se neki zapisi sačuvaju u CK KAP-a kao što su korespondencije sa sudom i korespondencije sa kandidatima ili njihovim pravnim predstavnicima.

4.2 Registar zahteva

Registar zahteva priloženih protiv DP pre početka likvidacije se vrši u CK KAP-a i svi primljeni zahtevi se evidentiraju i stavlja im se datum. S početkom likvidacije, one se šalju odgovornom AL za likvidaciju u RK za procesuiranje.

4.3 Standardni dokumenti (šabloni)

U celoj korespondenciji, mora se upotrebiti Standardni Šblon i sadržaj se ne sme promeniti bez prethodnog odobrenja Pravnog Odeljenja prema slučaju.

4.4 Sistem upravljanja likvidacijom

Sistem upravljanja likvidacijom (SUL) je glavno sredstvo za upravljanje svim informacijama o imovini, listi zahteva, kopijama korespondencija, odlukama Autoriteta za Likvidaciju, kopije odluka Odbora i Izveštaj o predviđenim rezultatima.

Više je nego važno da prodaja imovine i sve odluke o zahtevima da se registruju u SUL pošto on predstavlja sistem koji obuhvata Izveštaj o predviđenim rezultatima.

SUL sadrži sledeće podsisteme:

- Registar Dokaza o Zahtevima
- Registar Dokaza Interesa
- Izveštaj o predviđenim rezultatima
- Dnevnik sistema upravljanja

Iz sigurnosnih razloga, samo zaposleni u KAP-u mogu imati pristup SUL-u i za obnavljanje podataka. Vršioци Profesionalnih Usluga za AL mogu imati pristup ali samo za čitanje informacija.

⁵³ Član 37.6 Zakona o KAP-u.

4.5 Podaci Autoriteta o Likvidaciji

AL mora čuvati zapise o njenim aktivnostima i sve zapise koji su povezani sa likvidacijom se moraju čuvati u SUL kao što su zahtevi, procene, zapisi o ostaloj imovini za prodaju, procenu troškova likvidacije, informacije o rezervisanju.

AL će kreirati dodatne zapise kao što je raspored Vršioca Profesionalnih Usluga (VPU) i zapisi o njihovim aktivnostima.

5. OBAVEŠTENJA NAKON POČETKA LIKVIDACIJE

5.1 Zahtev za obaveštenje uopšte

Svako formalno obaveštenje Svako formalno obaveštenje će se objaviti⁵⁴ na Kosovu na srpskom i albanskom jeziku u novinama koje se najbolje prodaju: ako Autoritet za likvidaciju smatra neophodnim, Obaveštenja će se objaviti na:

- i) Srpskom jeziku u jednom ili više novina na srpskom jeziku koje se dobro prodaju u Srbiji i Crnoj Gori; i
- ii) U nekom objavljivanju na engleskom jeziku koje se dobro prodaje u Evropi.

Standardizovane i formalne komunikacije, pozivi i obrasci koje će koristiti Autoritet za Likvidaciju se izdaju od strane Agencije na albanskom, srpskom i engleskom jeziku, i ako neka osoba govori tečno ili izražava želju za jedan određen jezik, onda nije potrebno da se obaveštenje pošalje na tri jezika.

U skladu sa Ustavom Kosova, zakon o KAP-u predviđa da se Dokazi o Zahtevima i Dokazi o Interesu moraju predati na albanskom ili srpskom jeziku⁵⁵. To ipak ne sprečava Agenciju da prima zahteve i na engleskom jeziku pošto su standardizovani i formalni dokumenti komunikacije, pozivi i obrazci pripremljeni od strane AL, i moraju biti pripremljeni i dostupni na albanskom, srpskom ili engleskom jeziku.⁵⁶

5.2 Obaveštenje o svim poznatim kreditorima

U roku od deset (10) radnih dana nakon prvog objavljivanja Oglasa o Likvidaciji, AL će poslati papir svim poznatim kreditorima uključujući svako lice ili entitet *n.p.r.* usluge Javnih Preduzeća evidentirane u knjigama i zapisi DP-a⁵⁷ [Vidi šablon L22], ili koje se pojavljuju na listi zahteva (koje mora uzeti Jedinica KAP-a za zahteve [Vidi šablon L21], tražeći dostavljanje svih zahteva i informacija o kreditoru.

⁵⁴ Član 49 Priloga Zakona o KAP-u Neni 49

⁵⁵ Prilog Zakona o KAP-u, član 50.1

⁵⁶ Prilog Zakona o KAP-u, član 50.2

⁵⁷ Prilog Zakona o KAP-u, član 7.4

Ovaj papir će obuhvatiti kopiju obaveštenja o likvidaciji, obavestiće kreditora da oni moraju podneti Dokaz o zahtevu ili Dokazu o Interesu u skladu sa uputstvima navedenim na papiru.

Autoritet za Likvidaciju nije obavezan da pošalje takav papir kreditoru ili nosiocu interesa, čija adresa nije čitko napisana u registru Agencije ili Sudskim spisima koji su povezani sa preduzećem.

5.3 Obaveštenje o tehnološkom višku upravi i radnicima DP-a

Prilog Zakona o KAP-u, član 8 predviđa da od ponoći dana Odluke o Likvidaciji, svi ugovori koji su važeći, ako ih ima, između Preduzeća i njenih radnika se prekidaju.

Agencija (u praksi AL) će izdati standardni papir savetujući radnike o datumu Odluke o likvidaciji i njenim posledicama i taj papir će se izdati svakom radniku dana Odluke o Likvidaciji. Ovaj papir će sadržati poziv da se podneze zahtev za neisplaćene plate ili nadoknadu zbog prevremenog prekida ugovora ili nekog drugo prava ili zahteva radnika.

Odgovori na druga pitanja u vezi sa pravima radnika su opisani u Dokumentu o Politikama KAP-a o neisplaćenim platama što je uključeno u Prilog II, tačka3.

5.4 Obaveštenje za javne institucije

AL je obavezan da izda Obaveštenje o Likvidaciji ¹⁵⁸ [vidi šablon L41] javnim autoritetima:

- i) Odgovarajućim sudovima
- ii) Kosovskoj Agenciji za upis zalogi i hipoteke
- iii) Agencija za upis biznisa
- iv) Katastarska Agencija Kosova
- v) Poreskoj Upravi Kosova

Obaveštenje će se poslati u roku od 10 (deset) radnih dana nakon prvog dana objavljivanja Oglasa o likvidaciji u novinama. Sve javne vlasti koje prime takvo obaveštenje biće odgovorne o tome da su u kopiji predstavljeni pravilno njihovi detalji.

5.5 Obaveštenje o Upisu biznisa

AL mora osigurati da je zvanično obaveštenje o likvidaciji predato Registru biznisa u roku od 10 (deset) radnih dana od dana kada je prvi put objavljeno obaveštenje o likvidaciji [Vidi šablon L11] ¹⁵⁹. AL će jednu kopiju sačuvati u Dosijeu likvidacije.

¹⁵⁸ Zakon o KAP-u, Prilog 19.6.

¹⁵⁹ Zakon o KAP-u, Prilog 19.6.

5.6 Obaveštenje za banke

Odmah, nakon imenovanja AL, mora se obavestiti banka (e)¹⁶⁰ o Likvidaciji [Vidi šablon L19 B]. Ovo obaveštenje ima za cilj ukidanje postojećeg organa potpisnika u bankama sprečavajući tako dalje transakcije po nalogu direktora DP-a.

5.7 Obaveštenje o prekidu radnji

Zakon o KAP-u predviđa zahtev o prekidanju radnji protiv jednog DP u likvidaciji, ako su takve aktivnosti započete u nekom sudu, javnim vlastima ili tribunalu o arbitraži¹⁶¹.

U roku od 10 (deset) radnih dana nakon prvog objavljivanja Obaveštenja o likvidaciji, AL izdaje obaveštenje za pomenute sudove, javne vlasti (vidi listu vlasti u 5.4 do 5.6) ili tribunal za arbitražu gde su predstavljene aktivnosti da bi se prekinulo svako pravno nerešeno delovanje protiv DP [vidi šablon L31]. Takav zahtev će se proslediti:

- i) Kopija odluke za likvidaciju¹⁶²;
- ii) Kopija objavljena u Saopštenju o Likvidaciji

AL mora proveriti da li su sudovi i druge vlasti obaveštene i da li poseduju kopiju objavljenog obaveštenja u Dosijeu likvidacije. Ako prođe vremenski rok od 30 dana, AL će hitno izdati obaveštenje i to se mora registrovati zapisom.

AL će podnositi dodatne zahteve nakon ovog početnog desetodnevnog perioda pošto se obavesti o pravnim aktivnostima ranije nepoznatim.

Gore opisano obaveštenje će imati efekat prekida aktivnosti protiv DP-a u likvidaciji kao što je predviđeno zakonom o KAP-u, Deo 1, član 10, ali ne ograničavajući se kao u nastavku [vidi šablon L31A]

- a) Sakupljanje, vraćanje ili sprovođenje zahteva o dugovima, kaznama porezu, ili obaveza bilo koje vrste .
- b) Stvaranje, prijem, modifikacija, porast, ispunjenje, upis ili primena svakog zahteva ili interesa protiv preduzeća ili neke imovine preduzeća.
- c) Svaka akcija da bi ostvarila uzimanje pod kontrolu, ili prodaju nekog sredstva pod zalog ili hipoteku ili nekog naplaćenog sredstva ili da bi se izvršio proces ili kontrola nad imovinom preduzeća ili
- d) Postupci ili regulatorne radnje kako bi se sprečilo ili ispravilo bilo koje kršenje regulatornih odredbi, pravila ili odluka, potez koji uključuje novčana potraživanja prema preduzeću.

Treba napomenuti da prekinute radnje ili postupci mogu nastaviti da budu efikasni ali s dozvolom AL ili suda.

¹⁶⁰ Zakon o KAP-u, Prilog 19.6.

¹⁶¹ Zakon o KAP-u, Prilog 19.6.

¹⁶² Zakon o KAP-u, Prilog, član 10.1

Takođe treba napomenuti da suspenzija odluke i postupaka navedenih gore se neće primenjivati u slučajevima predviđenim članom 10.3 dodatka 1 zakona o KAP-u.

6 . SASTANAK KREDITORA I KOMISIJE KREDITORA

6.1 Kreditori, sastanci kreditora i dokazi o zahtevima

Kreditori, sastanci kreditora, dokazi o zahtevima ili interesu, zaštita interesa kreditora i sastanak sa komitetom kreditora su regulisani u odredbama zakona o KAP-u, Prilog, član 23, 24, 25 dhe 26.

7. OPERATIVNA PITANJA

7.1 Čuvanje knjiga i dosijea

Sigurno čuvanje knjiga i dosijea je obavezno za Likvidaciju. To je bitno iz razloga što se “memorija korporacije” brzo izgubi jer se uprava ili radnici napuste ili dobiju otkaz.

Postoji uobičajena praksa da se arhiva čuva u objektima DP-a. Ovo se mora smatrati fazom planiranja likvidacije i da se odluka donese na početku prema preporukama. Problemi se mogu pojaviti posebno nakon privatizacije kada uprava novog preduzeća može da ne sarađuje. Ugovori o čuvanju i pristupu dosijeima važe samo dve godine nakon kog perioda Novo preduzeće neće biti obavezno. Osobe koje imaju pristup dosijeu za KAP je verovatno prethodno osoblje DP-a i može postojati sukob interesa u vezi sa informacijama.

U Centralnoj Kancelariji KAP-a postoji jedinica za zahteve u kojoj se čuvaju dosijeji, gde je registrovan najveći deo predatih zahteva .

AL zahteva da se ti registrovani zahtevi pregledaju zbog upoređivanja sa primljenim zahtevima nakon objavljivanja Obaveštenja o likvidaciji. Ipak, moraju se uzeti u obzir gore navedene komentare u poglavlju 4.2 “ Obaveštenje za sve kreditore”. U ovom poglavlju se vidi da primljeni zahtevi pre odlučujućeg dana za likvidaciju nisu uključeni u likvidaciju osim ako su ponovo predate nakon odlučujućeg dana likvidacije.

Ako je neophodan pravni savet u vezi određenog pitanja tokom procesa likvidacije, AL može tražiti savet i podršku pravnom odeljenju KAP-a.

7.2 Bankarski račun likvidacije

Uz imenovanje AL šef traži od odeljenja finansija i budžeta KAP-a da otvori bankarski račun likvidacije. Ovaj zahtev mora sadržati tačan naziv DP, broj registracije suda, region i svrhu računa.

U ovom bankarskom računu biće deponovani svi fondovi DP-a (bez obzira da li su stečeni iz prodaje imovine DP-a ili sa bankarskih računa i gotovine koja je držana u DP-u na početku likvidacije) i sa koji će biti plaćeni svi troškovi likvidacije i isplate koje će biti raspodelene.

7.2.1 Postojeći bankarski računi

Ako DP ima postojeći bankarski račun, banka se mora obavestiti [vidi šablon L19B] i moraju se promeniti ovlašćeni potpisnici, ili da se račun zamrzne ; stanje u to vreme se mora potvrditi i registrovati (po mogućstvu da bude papir iz banke). AL može zatražiti da se svi deponovani fondovi na svakom računu u komercijalnim bankama prebace na otvoreni žiro račun za određenu likvidaciju

7.3 Nastavak poslovnih aktivnosti

Moguće je da se AL uključi u trgovinski posao npr ako DP ima imovinu koja je data pod kirijom, ostaje na AL da odluči da li želi da nastavi ili ne..

Situacija se mora nadgledati izbliza od strane AL i svaka indikacija da aktivnost može imati za posledicu gubitak po DP u likvidaciji, AL se mora odmah konsultovati sa upravom KAP-a i da zatraži uputstva za mere koje se moraju preduzeti.

7.3.1 Prihvatanje ili odbijanje nastavka ugovora

Zakon KAP-a Prilog, član 20 daje AL sveobuhvatna obljascenja da odbije ili prihvati nedovršene ugovore. U slučaju da se dogodi da se prihvati neki ugovor pa kasnije AL odbije isti, svaki zahtev koji bude podnet biće razmotren kao zahtev sa administrativnim troškovima kao u tački 1.3.5 podstav 1.3 za stav 1 Zakona o KAP-u Dodatak, član 40.

Odbijanje nastavka ugovora ima za posledicu zahtev za odštetu od druge strane što ima za rezultat nesigurnost zahteva za likvidaciju.¹⁸⁹

7.4 Novac dat unapred u malim svotama

Pošto započne likvidacija, moraju se pokriti neke cene uključujući cenu pošilji obaveštenja i oglasa. Zbog toga AL obavezuje Odeljenje Finansija i Bužeta za potrebno finansiranje, znači u slučaju imenovanja AL mora se pripremiti budžet za Odeljenje finansija i budžeta za potrebno finansiranje, Imenovanjem AL mora se pripremiti i odobriti budžet za troškove¹⁹⁴ i AL mora zatražiti od odeljenja finansija da da pretplatu u malim svotama novca.

7.5 Proces obaveštavanja o likvidaciji svih trećih strana

Sva dokumentacija koja dolazi od AL u vezi sa likvidacijom mora sadržati preporuku da "je DP u likvidaciji, da ulazi na snagu od dd/mm/gggg" zajedno sa adresom i brojem za kontakt RK.

7.6 Porez na dodatnu vrednost

AL mora skinuti DP sa registra PDV-a sa KAP (u slučaju kada nema prihoda od zakupine) počevši od dana odluke o likvidaciji. U praksi, pošto većina DP duguju PDV, organi KPA nije spreman da registruje entitet sve dok se kompletno ne isplati dug.

¹⁸⁹ Zakon o KAP, Prilog, član 20.1

¹⁹⁴ Budžet za troškove je uključen u Informativni dokument uprave za likvidaciju [Obrazac L01]

U slučaju kada redovno ima prihoda od zakupine, AL mora prijavljivati na vreme svakog meseca izjavu PDV organima KPA.

Mora se izvršiti analiza obaveza PDV-a koja govori o obavezama iz prošlosti analizirane prema periodima izveštavanja i posebno naglašavajući plaćanja ili delimična plaćanja izvršena od strane DP. KPA je spremna da osigura štampane oblike računa dugova PDV-a koje govore gde su fondovi primenjeni što se tiče PDV-a. Takođe, ovi štampani oblici generalno daju verodostojne detalje o svakom kažnjavanju i interesu sakupljenom od strane KPA, informacije koje poseduju iz knjiga i registara DP.

Obaveza PDV DP-a se mora uporediti sa sadržajem KPA i mora se oprezno osigurati sadržaj primljenih obaveza u likvidaciji (uključujući PDV) i isključuje svaku odgovornost prenesen u privatizaciju trećoj stranki¹⁹⁵.

Tu gde se primenjuje, PDV se mora računati i plaćati određenog dana. Ako je DP registrovano za plaćanje PDV onda koristi broj registracije DP. Prema aktuelnom zakonu na snazi KAP-a PDV se ne treba plaćati za prebacivanje imovine i prodaju deonice u privatizaciji ili likvidaciji.¹⁹⁶

7.7 Pečati i ključevi arhiva

Ako se nisu prikupili pečati i ključevi arhiva DP tokom “perioda tranzicije ” ovo se mora uraditi prilikom početka likvidacije.

7.8 Komunalne usluge

Vršioци javnih usluga- komunalnih ne mogu promenti, odbiti ili prekinuti usluge zbog procedura stečaja, ali AL mora platiti za period od datuma likvidacije. Može se zatražiti depozit sigurnosti da se uplati kompaniji.

7.9 Vršioци Usluga Likvidacije (“VUL”)

AL je odgovorna za izbor i korišćenje VUL-a za vršenje potrebne trgovine za Preduzeće, koju Autoritet za Likvidaciju nije u stanju da uradi sam ili koji je bolje da uradi VUL.

Broj VUL-a koji se traži zavisi od prirode, veličine i kompleksnosti DP u likvidaciji. AL ima pravo da odabere VUL-a prema svom zahtevu. Posebno, AL može odabrati VUL iz bivšeg osoblja DP prema Zakonu o KAP-u , član 18, stav 1. 10 i 1.12 Priloga 1. Traži se da računa vreme koristeći listu raspored s tim cilje.

¹⁹⁵ Kao pravilo u privatizaciji jednog DP neto obaveza koja nije plaćena PDV za PD, ne uključujući interes i kazne za period od 12 meseci što se završava dana kada se završava privatizacija su prebačeni iz DP na novo preduzeće

¹⁹⁶ Zakon o KAP, član 22.2..

7.10 Likvidacioni sistem upravljanja

Momentalno svaka RK KAP-a brine o svojoj bazi podataka kreditora i imovine DP u svojim dosijeima. Jedino članovi osoblja KAP-a, kao što je odobreno od strane Odbora na početku likvidacije, će imati to pravo da održava i ubacuje informacije u SUL. Vršioци Profesionalnih Usluga će imati pristup jedino da čitaju “read only” SUL.

7.11 Procenjivanje učinka i izveštavanje

Od početka likvidacije, sve informacije koje su povezane sa slučajem će se ubaciti u SUL. Glavno sredstvo upravljanja je “Izveštaj o predviđenim rezultatima” (IPR) koji će pomoći AL da identifikuje “stanje” slučaja u likvidaciji, davajući liste prodane imovine ili koja će biti prodana(uljučujući predviđene vrednosti neprodane imovine) zahteve i detalje o statusu svakog zahteva, perspektivu za plaćanje dividende tužiocu i, kada ima nedostataka, prioritet zahteva i predviđen postotak uplata za svaku grupu koja tuži. IRP se može koristiti za demonstraciju Upravi i Odboru KAP-a kako individualne likvidacije napreduju prema zaključivanju slučaja. IRP će takođe pripremiti jedan suštinski deo izveštaja o zaključivanju slučaja.

8. RAZMATRANJE IMOVINE (SREDSTAVA)

8.1 Sigurnost i zaštita imovine

Opšte odgovornosti AL uključuju uzimanje u posedstvo, sakupljanje, vraćanje i preduzimanje svih neophodnih mera za realizaciju sredstava preduzeća koja su predviđena zakonom o KAP-u dodatak 1 član 18.

Takođe, deponovana sredstva u banci kao i u kasi su sredstva preduzeća koja čine imovinu likvidacije.

8.1.1 Neke važne praktične tačke povezane sa imovinom DP u likvidaciji Sredstva u rukama trećih stranaka

Novi zakon KAP-a ime specifične odredbe o AL da zatraži predaju sredstava pod zaštitom trećih lica kao u nastavku:

Autoritet za Likvidaciju izdaje obaveštenje trećim licima (strankama) koje drže ili poseduju imovinu preduzeća što traži od treće stranke da prekine sa posedovanjem i da vrati takvu imovinu Autoritetu za likvidaciju. Ako je potrebno, Autoritet za Likvidaciju u ime Agencije mora zatražiti na sudu naredbu za izvršenje takvog zahteva. Ako se određena imovina nalazi izvan Kosova, Autoritet za Likvidaciju može predati zahtev Sudu da izda zahtev za međunarodnu pravnu saradnju prema stavu 2 člana 19 Opštih pravila postupaka suda određenih u Prilogu Zakona za specijalnu komoru. Ako je izvršenje takvog zahteva nesigurno, nepraktično ili neodgovarajuće, Autoritet Likvidacije može predati pismeni zahtev Sudu na osnovu stava 4 člana 19, za autoritet za neprihvatanje ili prodaju interesa Preduzeća u imovini.

Vidi se iz gore navedenog da je AL ovlašćen da nastavi kontrolu i prodaju imovine pod brigom trećih stranki na Kosovu, ali takođe i imovine koja se nalazi izvan Kosova. AL će pažljivo proceniti osnovanost takvih sredstava imajući u

vidu cenu/zaradu u likvidaciji, praktičnost i mogućnost realizacije predloženih aktivnosti. U slučaju da AL dođe do zaključka o odricanju, takve aktivnosti se ne smeju preduzimati bez predhodnog odobrenja SKVS.

Roba u tranzitu

Nije neuobičajeno za jedno komercijalno DP da ima robe u tranzitu za koje Preduzeće i dalje nije dobila pravo na vlasništvo.

Ako je roba koja je prodana preduzeću u tranzitu, u momentu donošenja odluke o likvidacije i preduzeće još nije dobilo vlasnička prava za tu robu, prodavac može zatražiti da vrati robu, dok će prodavac snositi sve troškove u vezi sa vraćanjem i mora ih vratiti AL svaku upatu unapred izvršenu od strane preduzeća.⁵⁸

Ova radnja i druge radnje povezane sa robom u tranzitu su definisane članom 29 Priloga 1 Zakona o KAP-u.

Imovina koja se drži na ime trećeg lica

Mora biti potpuno jasno da imovina koja je na ime trećeg lica nije imovina preduzeća u likvidaciji i zakonski vlasnici imaju pravo da zatraže vraćanje svoje imovine.

Kada je preduzeće agent ili posrednik treće strane ovlašćen da primi ili proda imovinu koja pripada trećoj strani, ta strana može iskoristiti status kao agent i da zatraži vraćanje imovine držane od strane Preduzeća predajući pismeni zahtev Autoritetu za likvidaciju.

Kada u vreme zahteva za povraćaj imovine nije moguće vratiti celu ili deo imovine koja je pod brigom Preduzeća u ime treće strane, treća strana ima pravo da priloži žalbu na cenu ugovora. Kada je nemoguće odrediti ugovornu cenu, cena moguće prodaje prema vrednosti tržišta dana odluke o likvidaciji DP će se uzeti u obzir.

Kada u vreme zahteva za povraćaj imovine Preduzeće poseduje imovinu koja se treba prodati, ali specifikacije su podložne brzom padu vrednosti, kao u slučaju neispravnih proizvoda, onda vlasnik ima pravo da podnese zahtev za ugovornu cenu imovine.

Sredstva koja podležu važećem osiguranju

Zakon o KAP-u određuje okolnosti pod kojima AL može predati imovinu osobi koja uživa to pravo ili je neće predati ako smatra da vrednost takve imovine, materijalno prevazilazi sumu određenog osiguranog duga.

Potrošna roba

AL je ovlašćen da proda kvarljivu koja zahteva velike troškove održavanja, onako kako autoritet likvidacije smatra odgovarajućim⁵⁹.

8.1.2 Male količine novca

AL može deponovati bilo kakav novac u gotovini koji je držalo DP na početku likvidacije na otvoren račun u ime likvidiranog DP.

Mora se posvetiti pažnja prvoj poseti prostorijama DP da bi se zatražila potvrda zahteva na osnovu sume i mesta gde se nalazi novac u gotovini za lokal. Kada se identifikuje značajne količine gotovog novca, važno je izraziti sumnu o izvoru i pravdanje zašto se sredstva čuvaju u lokalima ili ih drže rukovodioci ili zaposleni.

⁵⁸ Prilog Zakona o KAP-u, Član 29.1

⁵⁹ Prilog Zakona o KAP-u, Član 1.17

8.1.3 Katastarska pitanja

AL mora istražiti sve aspekte katastarskih pitanja, koja su povezana sa ostalom imovinom DP. Podaci RK o svim parcelama koje ostaju u posedu mora biti pravilno identifikovana i usaglašena sa katastarskim podacima. Ona mora da obezbedi da su sve parcele u vlasništvu DP pravilno identifikovane i registrovane u katastarske knjige.

Ako AL otkrije da određena sredstva u posedstvu DP u likvidaciji nisu registrovana u katastru u ime DP, AL mora tražiti pravni dokaz prema kojem AL može registrovati takvu imovinu na ime pomenutog DP. Kada takvi pravni dokazi nisu dostupni, AL i dalje može likvidirati određena sredstva.

8.2 Poništavanje transakcija

AL ima ovlašćenja da podnese zahtev preko pravnog odeljenja KAP-a Posebnoj Komori da ukinе bilo kakvu transakciju⁶⁰ ako je transakcija otkazana u periodu od 22.marta 1989 godine do datuma donošenja odluke o likvidaciji⁶¹. AL mora predati zahtev SKVS da se takve transakcije ukinu ako⁶² ima dokaza da je transakcija ili ugovor ili bilo koje plaćanje ili isporuka povezana sa:

- i) Izvršena je za manju vrednost od realne ;
- ii) Smanjena je ukupna vrednost imovine Preduzeća;
- iii) Ima za cilj ili efekat podrivanja interesa kreditora (poverilaca) ;
- iv) Da ima za cilj ili efekat oštećenje, kašnjenje ili ometanje sposobnosti poverilaca da sakupe žalbe prebacujući imovinu trećoj strani gde je treća strana znala ili morala znati o takvoj svrhi ili efektu;
- v) To je kao rezultat transakcije sa kreditorom, gde je kreditor dobio više nego srazmerni deo imovine kompanije, i transakcija se dogodila u vreme kada je kreditor trebao znati da je preduzeće bilo ili bi bilo u nemogućnosti da ispuni svoje obaveze;
- vi) Je bilo protiv bilo koje rezolucije Saveta Bezbednosti Ujedinjenih nacija ili Uredbe Saveta Evropske Unije donošeći međunarodne sankcije koje bi kasnije priznale odluku suda ili arbitražnu odluku ili
- vii) Se može ukinuti ili odrediti ka neprimenljiv prema jednoj od osnova predviđenih u Zakonu o KAP-u Prilog Član 36 ili bilo koje druge zakonske osnove

Ukinuta transakcija mora obuhvatiti bilo koji način (direktan ili indirektan, apsolutan ili uslovan, dobrovoljan ili prinudan) prenosa ili transfera, prodaje, zamene, poklona, plaćanja, prodaje, davanje zalogu, hipoteke ili drugih prava.⁶³

U praksi, ova akcija za ukidanje transakcije će biti ograničene vrednosti, jer će DP biti pod kontrolom KAP-a i prethodne agencije tokom nekoliko godina.

⁶⁰ Zakon o KAP-u, Prilog, Član 21

⁶¹ Zakon o KAP-u, Prilog, Član 21.1.

⁶² Operativne Politike KAP-a, član 6.9.

⁶³ Prilog Zakona o KAP-u, Član 21.2

SKVS preispitivajući nalog za ukidanje transakcije mora doneti odluku do trideset (30) dana i ne kasnije od četrdeset pet (45) dana od dana kada je predat zahtev Sudu i njena kopija predana Komisiji za kreditore (ako takva postoji) i takve stranke kao što Sud nalaže⁶⁴.

Transakcije u neispravnim i nevažećim zahtevima

Zakon o KAP-u, Prilog, član 36.2.4 preko člana 36.2.4.8 kaže da AL ima ovlašćenja da ospori, u celini ili delimično, valjanost bilo kojeg zahteva ili kapitala ili interesa vlasništva gde nema razloga da veruje transakciji na kojoj je zasnovan zahtev i koja se može ukinuti iz razloga jer se veruje da transakcija:

- i) Nije odobrena putem unutrašnjih potrebnih postupaka preduzeća;
- ii) Izvršena je u ime Preduzeća od strane osobe koja nije ovlašćena pravno za Preduzeće;
- iii) Ne bi bila odobrena kada bi se dala za uredno unutrašnje odobrenje, ali ne ograničavajući ih sa ugovorima koje je odobrila Uprava ili Službenik preduzeća u određeno vreme ali nisu odobreni;
- iv) Ubačena je u vreme povrede dužnosti ili drugog zadatka prema Preduzeću ili trećem licu od strane Uprave ili službenika prema zakonu koji je tada primenjivan; ili
- v) Ili je suprotno propisima koje donosi UN ili odredba ili sličan akt izdat od ovlašćenog organa Evropske Unije; i, u svakom specifikovanom slučaju prema članovima i do iv odmah pre kreditora ili žalioца zainteresovanog da zna ili, u vršenju profesije, mora znati o takvim kršenjima, ili nedostacima organa.
- vi) U vreme kada je transakcija ušla u kreditor, mora se znati da je kompanija nesolventna i transakcija rezultira kreditorom postavljajući ga u povoljniji položaj u odnosu na druge poverioce;
- vii) Transakcija je urađena u vrednosti koja je materijalno manje od one tržišne vrednosti koja preovlađuje;
- viii) Plaćanje ili isporuka u vezi sa transakcijom je bila protivna jednoj ili više rezolucija Saveta Bezbednosti Ujedinjenih nacija ili Evropske Unije koja donosi međunarodne sankcije ili
- ix) Žalba je povezana sa transakcijom koja se izvršila izvan Kosova i :
 - a. Odnosi se na entitet ili navodni entitet ili biznis koja je u vreme donošenja odluke o likvidaciji upravljana odvojeno od preduzeća na Kosovu i
 - b. AL je utvrdila da nije moguće uzimanje pod kontrolom u ime DP imovine i sredstava tog subjekta. Sve takve transakcije zaključene u ime DP obuhvataju transakcije sa trgovinskim ciljem koji je ograničen na nezavisano telo ili poslovne jedinice.

Pažnju treba obratiti proceni transakcije protiv sveobuhvatnih kriterijuma koji su gore specifikovani. Ako je osnovnu transakciju moguće ukinuti, zahtev zasnovan na transakciji se mora odbiti. Pored toga, bilo kakva transakcija koja ne ispunjava

⁶⁴ Prilog Zakona o KAP-u, Član 21.3.

prethodne odredbe se mora smatrati u smislu Zakona o KAP-u, član 27 i moguće je da će KAP imati ovlašćenja da odlučuje o kaznama.

8.3 Prodaja imovine

8.3.1 Realizacija imovine

Ovlašćenja za prodaju imovine predviđa Zakon o KAP-u, Prilog, član 18.1.3 ali se za posebne slučajeve traži predhodno odobrenje Odbora u skladu sa članom 18.1.4 dok prema članu 18.1.3 Autoritet Likvidacije je ovlašćen da uzme u posed, prikupi, preuzme, i preduzme sve neophodne korake za sprovođenje imovine DP i s ciljem da uđe ili da pokrene taj postupak koji AL smatra povoljnim.

Da bi se donosile efikasne odluke i interne revizije unutar Agencije, prodaja imovine se mora upravljati i kontrolisati od strane Odeljenja za Prodaju KPA u bliskoj saradnji i konsultaciji sa Autoritetom za Likvidaciju. Takođe svi ugovorni aranžmani se upravljaju i kontrolisu od strane Pravnog odeljenja KAP-a.

Autoritet za Likvidaciju predlaže upravi KAP-a prodaju u grupi ili individualnu prodaju imovine DP. Autoritet za likvidaciju mora da opravda zašto se imovina DP mora prodati u paketu dok veruje i objašnjava da serija individualnih prodaja imovine može dostići veću prodajnu cenu nego prodaja imovine u paketu, dovoljno da bi se opravdala visoka administrativna cena povezana sa individualnom prodajom.

8.3.2 Imovina izvan Kosova

Zakon o KAP-u kaže da ako se određena sredstva nalaze van Kosova, AL može zatražiti od bilo kog suda koji je nadležan za sredstva i ovlašćenja, zahtevajući od treće strane koja se brine ili poseduje sredstva, da prekine takvu brigu ili posedovanje i da vrati ovu imovinu Autoritetu za likvidaciju. Štaviše, Autoritet za likvidaciju može podneti zahtev u Specijalnoj Komori da izda zahtev za međunarodnu pravnu saradnju u skladu sa Prilogom Zakona br. 04/L-033 o SKVS, Član 19.3 – Opšta pravila procedure. Kada se sprovođenje takvog zahteva ispostavi nesigurnim, nepraktičnim ili neadekvatnim, Autoritet za Likvidaciju sprovodi član 19.4 Priloga Zakona o KAP-u.

KAP može doneti takve odluke sa određenim institucijama Kosova da se spreči prodaja ili druge aktivnosti od strane treće strane što predstavlja kršenje ili sukob sa autoritetom Agencije i da objavi potrebne reklame van Kosova u susednim državama o nadležnosti Agencije i druge slične akcije.

8.3.3 Metode prodaje imovine

Sve prodaje imovine se moraju upravljati i kontrolisati od strane Odeljenja prodaje KAP-a u bliskoj saradnji i konsultaciji sa Autoritetom za Likvidaciju. Ovaj pristup će se iskoristiti za stvaranje efektivne podele zadataka i unutrašnje kontrole unutar Agencije. AL predlaže upravi KAP-a grupno i/ili stavljanje u paket imovine DP za prodaju putem likvidacije (član 18.1.3 priloga Zakona o KAP-u): Agencija organizuje prodaju imovine likvidacijom ili odlučuje da li će se sredstva DP prodati putem javne aukcije ili otvorenog tendera.

Agencija određuje o svakom slučaju kako da se prodaju sredstva. Prilikom donošenja takvih odluka, od Agencije se traži da uravnoteži cilj dobijanja najviše

moguće cene sa potrebom minimiziranja povezanih administrativnih troškova i prepreka povezanih sa izabranim oblikom prodaje.

U vanrednim slučajevima Autoritet za likvidaciju može zatražiti prethodno odobrenje od Odbora za prodaju imovine društvenog preduzeća putem direktnih pregovora. (Član 18.1.4 Priloga Zakona).

8.3.4 Oglasi

Svakoju prodaji imovine mora prethoditi javno obaveštenje [vidi šablon 41]. Cilj je dvostruk: kao prvo da se što više privuče zainteresovanih ponuđača i kao drugo da se zaštiti interes mogućih vlasnika koji mogu imati pravo nad imovinom ili nad prihodima njihove realizacije.

8.4 Model Pravila tendera

Pravila tendera su predviđena članom 6.5 i 7.9 Operativnih politika odobrenih od strane Odbora KAP-a.

9. RAZMATRANJE ZAHTEVA KREDITORA (POVERILACA)

9.1 Uopšteno

KAP poseduje standardni obrazac zahteva, onaj za Dokaz o zahtevu i za Dokaz o interesa (član 2 stav 1.14 i 1.15 Priloga Zakona) i ima potrebno ovlašćenje da insistira da se svi zahtevi moraju predati na ovom standardnom obrascu.

Da bi se podnosiocima žalbe pomoglo, KAP objavljuje uputstva kako da se zahtev podnese.

9.2 Prioritet zahteva

Davanje prioriteta zahtevima se mora izvršiti u skladu sa prilogom 1 Zakona o KAP-u⁶⁵. Prilikom postupaka likvidacije svi zahtevi poverilaca će se razmatrati prema klasifikaciji klasa 1.1 – 1.8 člana 40 priloga 1 Zakona o KAP-u.

Bitno je da se zahtevi podele u skladu sa prioritetima. Kao prvo, zahtevi u istom nivou su rangirani jednako, bez obzira na vreme kada su zahtevi predati⁶⁶. Drugo, razlog za klasifikaciju je razjašnjen u Prilogu Zakona o KAP-u, član 41 koji predviđa ispunjavanje žalbi kao što sledi:

Zahtevi se ispunjavaju prema klasi i redu.

Tretiranje žalbi i interesa koji pripadaju narednom rangu nižek prioriteta može se inicirati tek nakon potpunog tretiranja zahteva sa prethodne klase višeg prioriteta.

Pošto se ispune uslovi u skladu sa prioritetom, nastavlja se sa proverom nekog nedostatka Likvidacije što bi rezultiralo nivoom kreditora koji primanju distribuciju manje od 100% njihovih zahteva prema prioritetnim zahtevima. AL mora biti svesna o ovoj ključnoj informaciji na svim nivoima likvidacije. KAP je osmislio

⁶⁵ Prilog Zakona o KAP-u, Član 40

⁶⁶ Prilog Zakona o KAP-u, Član 40.2.

⁶⁶ Prilog Zakona o KAP-u, Član 41.2

⁶⁶ Prilog Zakona o KAP-u, Član 41.3

⁶⁶ Prilog Zakona o KAP-u, Član 41.4

“Izveštaj predviđenog rezultata” koji je integrisan u sistem za upravljanje Likvidacije.

Ako jedan nivo poverilaca neće dobiti prihode, procena ovih zahteva je besmislena tako da se posao mora završiti kada su činjenice poznate.

9.3 Razmatranje zahteva

9.3.1 Registracija (upis) zahteva

Kao što je i ranije pomenuto, u roku od 10 dana od prvog objavljivanja obaveštenja o Likvidaciji, AL mora obavestiti sve poznate kreditore DP pismenim putem o početku likvidacije, i oni moraju predati zahtev ili dokaz o interesu u skladu sa Obaveštenjem o likvidaciji.

Opšti je princip svih pravnih sistema da osoba koja ima tvrdnje o Likvidaciji snosi odgovornost dokazivanja. U nedostatku zakonskih uslova o posebnim vrstama dokaza, kreditor može dokazati tvrdnju na svaki način koji je verodostojan ili relevantan.

Dokaz o zahtevu

- i) Obrazac za dokaz o zahtevu mora sadržati informacije tražene u članu 23.1 priloga 1 Zakona o KAP-u

Dokaz o interesu

- i) Obrazac o dokazu interesa mora sadržati relevantne informacije na osnovu člana 23. 2 priloga 1 Zakona o KAP-u.

Kada se podnese zahtev, AL mora uzeti u obzir koji dokumenti ili podaci moraju postojati da bi se podržao zahtev: Ako potraživač nije osigurao ta dokumenta onda AL mora pismeno zatražiti od kandidata da spremi ta dokumenta u roku od 15 dana u skladu sa članom 37,5 priloga 1 Zakona o KAP-u kao i operativnih politika tačka 7.7.7.

AL mora razmotriti da li je zahtevima istekao rok predviđen zakonom, i da li su takvi zahtevi podneti pravilno i na vreme u Sud koji ima nadležnosti nad njima, i odbiće se i neće biti kvalifikovani da učestvuju u podeli putem likvidacije⁶⁷. Mora se uzeti u obzir da sva potraživanja i interesi u procesu likvidacije DP koja nisu predata pravilno unitar roka za predaju zahteva biće odbijeni i zauvek zaključeni kao neprimenljivi.⁶⁸

9.3.2 Osigurani zahtevi

Na prvom mestu, treba napomenuti da ovlašćenja nad imovinom DP će biti važeća samo ako su stvorena i registrovana prema zakonu o imovini i imovinskim pravima. AL u slučaju osigurane imovine može delovati na dva načina.

Kao prvo kada je osigurano pravo važeće i AL odlučuje da preda sredstva ili osiguranu imovinu osiguranom kreditoru.

⁶⁷ Prilog Zakona o KAP-u, Član 37.4.1

⁶⁸ Prilog Zakona o KAP-u, Član 7.2.6.4

Kao drugo kada AL odlučuje da proda imovinu sa pravom osiguranja da bi se efikasno sprovela likvidacija.

Situacija kada se imovina predaje osiguranom kreditoru mora biti ograničena u situacijama kada :

- i) Osnovni osigurani sporazum dopušta na poseban način držača hipoteke da uzme u posed imovinu pod hipotekom ako kreditor nije plaćen u potpunosti ;
- ii) Bezbednost je u obliku važećeg sporazuma “posedovanja titule”. Takav sporazum osigurava da zakonsko pravo ne prelazi na kupca sve dok se ne izvrši isplata u potpunosti. Ako važeći sporazum “posedovanja titule” postoji, onda DP nikada nije imala u posedstvu imovinu i isporučiocu pripada posed ali AL mora osigurati da sve cene povezane sa uklanjanjem sredstava su jedina odgovornost dobavljača
- iii) Vrednost zahteva realno prevazilazi vrednost imovine. U ovom scenariju, ne postoji tačka u AL koja je regulisana za prodaju imovine osim ako je imovina od suštinskog značaja da se proda neka druga imovina što se najbolje može postići sistematizacijom u grupu imovine.

Ako se proceni da je vrednost Osigurane Imovine manja nego predat zahtev i prihvaćen od AL, AL odlučuje da preda imovinu osiguranom kreditoru⁶⁹, AL mora zatražiti od osiguranog kreditora da skloni imovinu u pitanju. Ipak, ako prodaja imovine od strane osiguranog kreditora rezultira suficitom u odnosu na osigurani dug on je obavezan zakonom da prosledi suficit AL.

9.3.2.1 Prodaja osigurane imovine od strane AL

Osigurani zahtevi putem garancije kao što je zalog, hipoteka, uplata ili drugo nad jednom imovinom ili sredstvom DP ne zabranjuje se AL da vrši svoja ovlašćenja. Štaviše vidi Prilog Zakona o KAP-u član 38.1, 38.2 i 38.3.

9.3.3 Specifična pitanja u vezi sa zahtevima

9.3.3.1 Zahtevi za kamate

Svi zahtevi koji su povezani sa kamatama o bilo kojoj sakupljenoj sumi sve do dana pre donošenja odluke o likvidaciji pod uslovom da ta kamata ne prelazi 10% osnovne sume.

9.3.3.2 Zahtevi u drugim valutama, ne u Evrima

Zahtevi podneti u drugim valutama a ne u Evrima, biće pretvoreni u Evrima preko deviznog kursa od datuma Odluke o Likvidaciji (član 37.2 Priloga Zakona o KAP-u).

9.3.3.3 Zahtevi za specifične performanse

AL je ovlašćen da konvertuje neki zahtev za specifičan performans ugovora, uključujući ali neograničavajući jedan zahtev za raspodelu robe, u zahtev za monetarnu nadoknadu⁷⁰.

⁶⁹ Prilog Zakona o KAP-u, Član 18.2.

⁷⁰ Prilog Zakona o KAP-u, Član 37.9.1.

9.3.3.4 Preciziranje zahteva koji nisu dostigli rok plaćanja

Radi podnošenja dokaza o zahtevu, zahtevi koji nisu dostigli rok plaćanja biće razmotrene kao unutar roka od dana odluke o Likvidaciji.

9.3.4.4 Neprihvatljiva poverilačka potraživanja

Neprihvatljivost poverilačkog potraživanja se može klasifikovati na potpunu neprihvatljivost i delimičnu neprihvatljivost.

9.3.4.4.1. Potpuno neprihvatljiva poverilačka potraživanja su ona potraživanja za koja se smatra da i posle slanja zahteva poveriocu za dodatne informacije, ne mogu opšte biti razmotrena u postupku likvidacije kao što su:

- i) Potraživanja podneta protiv jednog društvenog preduzeća koje nije u likvidaciji.
- ii) Potraživanja podneta protiv jednog društvenog preduzeća u likvidaciji kada je opšti objektivni rok od 75 dana istekao (vidi član 7.2.2.6.2 i član 35.3 Priloga Zakona o KAP-u) od dana objavljivanja Obaveštenja o likvidaciji.
- iii) Potraživanja podneta putem elektronske pošte.
- iv) Podneta potraživanja u kojim nedostaju podaci o kontakt adresi potraživača i nedostaju prateća dokumenta kojim bi se znala kontakt adresa potraživača.
- v) Podneta potraživanja u kojim nedostaje naziv društvenog preduzeća prema kojem je podneto potraživanje i nedostaje kontakt adresa i prateća dokumenta kojim bi se mogao znati identitet društvenog preduzeća.
- vi) Podneta potraživanja koja se uopšte ne odnose na postupak likvidacije (npr. liste radnike; žalbe u vezi sa postupkom prodaje, žalbe protiv odluka Odbora o postupku prodaje).

Što se tiče potraživanja koja su kategorizovana kao delimično neprihvatljiva ona se razmatraju od strane Odeljenja za likvidacionu koordinaciju uključujući sve poslove i administrativne radnje (upis i arhiviranje), i treba se evidentirati odvojeno od ostalih potraživanja u likvidaciji.

9.3.4.4.2. Delimično neprihvatljiva poverilačka potraživanja su ona potraživanja za koja se smatra da poseduju nekoliko elemenata za razmatranje u postupak likvidacije ali ne ispunjavaju kriterijume predviđene članom 23 Priloga Zakona o KAP-u. U ovim slučajevima odviјаće se sledeća procedura:

- i) Posle prijema poverilačkog potraživanja i preduzimanja administrativnih radnji, Odeljenje za likvidacionu koordinaciju predaje potraživanje odgovarajućem Likvidacionom organu.
- ii) Likvidacioni organ na osnovu člana 23.3 Priloga Zakona o KAP-u zahteva od lica koje je podnelo poverilačko potraživanje dodatne informacije ili dokumenta koja Likvidacioni organ smatra neophodnim ili odgovarajućim za razmatranje potraživanja. U odnosu na zahtev Likvidacionog organa za dodatne informacije ili dokumenta primenjuje se član 7.7.7 Operativnih politika KAP-a.

- iii) U slučaju kada kontaktirano lice ne odgovara na zahteve Likvidacionog organa za dodatne informacije ili dokumenta, ili kada dodatne informacije ili dokumenta nisu odgovarajuća za prihvatljivost poverilačkog potraživanja, Likvidacioni organ redovnim postupkom šalje licu Obaveštenje kojim ga obaveštava da je potraživanje istog odbijeno kao neprihvatljivo.
- iv) U slučaju kada potraživač pozitivno odgovori na zahtev Likvidacionog organa za dodatne informacije ili dokumenta i ako se ista smatraju da su odgovarajuća, Likvidacioni organ će razmotriti potraživanje i odlučiti o osnovu poverilačkog potraživanja.
- v) U skladu sa članom 37.7 Priloga Zakona o KAP-u, potraživač ima pravo da u roku od 30 dana po prijemu Obaveštenja podnese zahtev Posebnoj Komori za razmatranje i odlučivanje o prihvatljivosti njegovog potraživanja. U skladu sa članom 37.8 Priloga Zakona o KAP-u, Posebna Komora treba doneti odluku o potraživanju poverioca u roku od 45 dana od dana kada je zahtev dostavljen Posebnoj Komori i nakon što je primerak istog dostavljen Likvidacionom organu.
- vi) Preduzete proceduralne radnje prema tački (ii) i (iii) gore, predmet su proceduralnih radnji koje su pokrivaju iz fiksne tarife iz ugovora sa PPU-om.

9.3.3.5 Suprostavljanje zahteva koji su podneti u potpunosti ili delimično

AL ima neograničenu nadležnost da se protivi zahtevima koji su podneti u potpunosti ili delimično na osnovu činjenice ako je zahtev ispunjen na neki drugi način.⁷¹

9.3.3.6 Dvostrani dugovi

Pitanje duga je uređeno zakonskom odredbom dodatka 1 Zakona o KAP-u član 37.9.3.1 do 37.9.3.4.

9.3.3.7 Konfliktne odredbe u jednom ugovoru

Odredbe u dodatku Zakona o KAP-u će imati mogućnost odbijanja konfliktne odredbe u ugovoru, opciju, sporazum, suđenje ili neki drugi ugovor koji je započet, u ime ili u vezi sa DP. AL je ovlašćen da se protivi bilo kakvom uzajamnom sporazumu između Preduzeća i podnosioca zahteva ili njihovih prethodnika u vezi sa iznosima plaćanja, transakcijama unutar 3 mesečnog perioda nakon datuma odluke o likvidaciji kao i dugovi pre odluke o likvidaciji.

9.3.4 Osnovi za odbijanje zahteva po njihovoj celosti

9.3.4.5 Zastareli zahtevi

Rok zastarelosti počinje teći od prvog dana nakon dana kada je kreditor imao prava zatražiti ispunjavanje obaveza.

⁷¹ Prilog Zakona o KAP-u, Član 37.9.2.

Vreme koje je potrebno za zastarelost određeno je Zakonom o Obligacionim odnosima SL 29/1978.

- Zahtevi zastarevaju za 5 godina osim ako zakonom nije određen neki drugi rok (član 371).
- Zahtevi povremenih davanja zastarevaju za 3 godine od dospelosti svakog pojedinog davanja. (član 372)
- Međusobni zahtevi društvenih pravnih lica iz ugovora u prometu robe i usluga kao i zahtevi za naknade za izdatke učinjene u vezi s tim ugovorima, zastarevaju za tri godine. (član 374), dok potraživanje naknade prouzrokovane štete zastareva za tri godine od kad je oštećenik doznao za štetu i za lice koja je štetu učinili (član 376).
- Sva potraživanja koja su utvrđena pravnosnažnom sudskom odlukom ili odlukom drugog nadležnog organa ili poravnanjem pred sudom ili drugim nadležnim organom, zastarevaju za deset godina (član 379).

9.3.4.6 Rok za predaju zahteva

Rok za predaju zahteva određen je članom 7 Priloga Zakona o Agenciji, tj. 16:00 časova, jedan radni dan, četrdeset pet (45) dana nakon dana Javnog Objavljivanja od strane Autoriteta za Likvidaciju u skladu sa odredbama objavljivanja pozivajući svim kreditorima i nosiocima interesa da podnose njihove dokaze o potraživanju i o interesu⁷².

AL ima ovlašćenja da primi dokaz o zahtevu ili interesu na potraživanja koja su predana nakon roka, ako kreditor ili nosilac interesa priloži ubedljivo opravdanje za podnošenje potraživanja, ako dokaz o zahtevu ili interesu nije predat 30 dana nakon roka⁷³.

9.3.4.7 Nevažeci i neispravni zahtevi

Obraćajući se Prilogu Zakona o KAP-u ili sudskim naređenjem, AL može potpuno ili delimično odbiti valjanost podnetih potraživanja:

- i) Potraživanje je zastarelo prema primenjenim vremenskim ograničenjima.
- ii) Dokumentacija za zahtev ili interes kreditora ili interes ostaje nepotpun nakon zahteva AL za dodatnu dokumentaciju ili
- iii) Predata dokumentacija je lažna ili postoji razlog za sumnju sa ciljem prevare ili
- iv) Postoji razlog da se veruje da transakcija:
 - a. Nije odobrena putem unutrašnjih neophodnih postupaka DP ⁷⁴;
 - b. Je izvršena u ime DP od strane nekog ko nije ovlašćen;
 - b) Ne bi bila odobrena kada bi se predala za neophodno unutrašnje odobrenje, uključujući ali ne ograničavajući ugovore, koje bi trebalo

⁷² Prilog Zakona o KAP-u, Član 7.2.6.2

⁷³ Prilog Zakona o KAP-u, Član 35.3

⁷⁴ Prilog Zakona o KAP-u, Član 36.2.4.1

- odobriti Uprava ili službenik DP u određeno vreme ali nije tako odobreno;
- c) Je stupila na snagu u vreme prestanka zadatka u poverenju prema DP od strane Uprave ili službenika prema važećem zakonu;
 - d) U suprotnosti sa odredbama UN ili odredbama Saveta Evropske Unije i u svakom slučaju: Kreditor je znao ili prethodnim istraživanjem je morao znati o takvim kršenjima, ili neodstatka nadležnosti
 - v) U vreme kada je transakcija stupila na snagu, kreditor je znao ili je mora znati da je DP bilo nesposobno da plati i da je transakcija dovela do toga da je kreditor postavljen u povoljniji položaj nego drugi kreditori ili
 - vi) Transakcija je izvršena u manjoj vrednosti nego što je vrednost tržišta ili vrednost otvorenog tržišta;
 - vii) Uplata u vezi sa transakcijom je protivna jedne ili više odluka Saveta Bezbednosti Ujedinjenih Nacija donoseći međunarodne sankcije; ili
 - viii) Zahtev je u vezi transakcija koje su obavljene izvan Kosova i
 - (i) Odnosi se na subjekat ili jedinicu poslovanja koja je u periodu kada je odluka o likvidaciji stupila na snagu, upravljana nezavisno od delatnosti DP-a na Kosovu.
 - (ii) AL je odredila da nije moguće da se uzime pod kontrolu u ime DP-a imovina i sredstva jednog takvog subjekta. Sve transakcije koje su zaključene u ime DP mora uključiti transakcije za koje poslovne svrhe je ograničena na nezavisno telo ili poslovnu jedinicu.

Kada su zatevi nezakoniti ili lažni, Agencija ima ovlašćenja da izvrši administrativne sankcije. Agencija takođe može doneti administrativne sankcije u AL ili nekoj trećoj strani angažovanom od strane AL zbog zloupotrebe zahteva i prikrivanja sredstava.

9.3.5 Žalbe protiv odbijenih zahteva

AL može potpuno ili delimično odbiti potraživanja, ili smanjiti broj zahteva kreditora o čemu mora obavestiti kreditora. Kreditor koji je nezadovoljan odlukom AL može da se žali na takvu odluku u SKVS unutar 30 dana nakon prijema odluke, ako kreditor ne uspe podneti svoje potraživanje unutar određenog roka onda se njemu onemogućava protivljenje odluci AL.

9.4 Završna lista zahteva

Nakon razmatranja svih zahteva uključujući i one protiv odluke AL od strane kreditora čiji su zahtevi odbijeni ili smanjeni u skladu sa Prilogom Zakona o KAP-u član 37, AL priprema Završnu Listu žalbi, uključujući njihov zbir i status u skladu sa završnim kategorijama odlučanim u članu 40, Priloga Zakona o KAP-u.

AL će sastaviti i predati završnu listu zahteva na elektronskoj stranici KAP-a u roku od 30 dana od popunjavanja zahteva (Prilog zakona o KAP-u član 39.1 i 39.2). AL će koristiti standardnu formu odobrenu od KAP-a. AL će osigurati sledeće informacije:

- (i) Ime DP;
- (ii) Količinu sredstava uzetih od prodaje imovine

- (iii) Predajte zahteve ;
- (iv) Potvrđene zahteve podeljene u kategorije;
- (v) Predlog za raspodelu dobijenih prihoda; i
- (vi) Preostali iznos za raspodelu, ako postoji.

10. RAZMATRANJE ZAHTEVA KOJI SU POVEZANI SA VLASNIŠTVOM

10.1 Određivanje vlasnika

Ako je preduzeće bilo objekat Transformacije prema članu 5.4 Zakona o KAP-u, takva transformacija neće uticati na ovlašćenja Agencije pod članom 6 (Delokrug administrativnih nadležnosti Agencije), 8 (Osnivanje korporacija; prodaja deonica) ili 9 (likvidacija izvršena od strane Agencije) Zakona. Ipak, potpunim razmatranjem, Agencija može potpuno ili delimično prihvatiti valjanost takve Transformacije.

Kada odlučuje o zahtevima u vezi Transformacije, AL mora uzeti u obzir kriterijume određene u Članu 5.6 Zakona o KAP-u i neku odluku donetu od Specijalne Komore nekog drugog ovlašćenog Suda.

Zahtevi za vlasništvo mogu biti u nekoliko oblika

- i) Vlasništvo posebnog sredstva (imovine) koje poseduje DP
- ii) Vlasništvo preduzeća za koje se tvrdi da je transformisano iz DP u Akcionarsko Društvo.

Zahtevi u vezi sa vlasničkim pravima pod (ii) gore, razmatraće se u skladu sa datim kriterijumima u dodatku tri ovog priručnika likvidacije.

11 ŽALBE

11.1 Žalbe protiv odluka AL

Strana koja je nezadovoljna odlukama Autoriteta za likvidaciju može se žaliti u SKVS Kosova⁷⁵.

Ako Autoritet Likvidacije odbije potpuno ili delimično, ili smanji vrednost zahteva koji je predat, onam ora obavestiti pogođenog kreditora pismeno, dajući mu objašnjenja o odbijanju ili smanjenju zahteva⁷⁶.

Pogođeni kreditor ima pravo da aplicira u Specijalnoj Komori u roku od 30 dana od dana obaveštenja o odluci autoriteta likvidacije za razmatranje njegovog zahteva i ako ne uspe da aplicira na vreme, kreditoru će biti onemogućeno da se suprotstavi Odluci Autoriteta za Likvidaciju.

Sud će doneti odluku o podnesenom zahtevu kreditora koji je pogođen ne kasnije od 45 dana nakon dana podnošenja zahteva Sudu i jedna kopija se mora

⁷⁵ Prilog Zakona o KAP-u, Član 30.1

⁷⁶ Prilog Zakona o KAP-u, Član 37.6

obezbediti Autoritetu Likvidacije, Komisiji kreditora (ako postoji) i drugim strankama kojima se može Sud obratiti.

11.1.1 Tužbe protiv KAP-a

SKVS će imati ekskluzivne nadležnosti nad svim žalbama protiv Agencije: SKVS neće primiti ni jednu žalbu protiv KAP-a osim u slučaju da tužilac podnese dokaze da je obavestio Šefa odbora o svojim namerama za predavanje žalbe najmanje šesdeset (60) dana pre podnošenja žalbe. SKVS, pod zahtevom Agencije, moze obustaviti počinjanje postupka protiv KAP-a za određen period koji ne prelazi šesdeset (60) dana od dana podnošenja žalbe da bi se donela prihvatljiva odluka.

12. SANKCIJE RASPOLOŽIVE AGENCIJI

12.1 Obaveza za saradnju sa AL

DP, uprava, i radnici DP, uključujući i bivše radnike, i sve relevantne osobe, kao i svi javni organi, će sarađivati sa AL i dati mu pristup svim dokumentima i informacijama koje su povezane sa aktivnošću i delovanjem DP i njenim sredstvima, uključujući i bez ograničenja sve informacije koje su povezane sa Zahtevom, uplaćenim sumama, transferima, ili otuđivanjem imovine i Sredstvima DP koja su uplaćena, transferima ili delatnostima koje su povezane sa DP.⁷⁷

12.2.1 Pomoć Vlade Kosova

KAP može tražiti pomoć policije i drugih agencija koje Vlada Kosova obavezuje, i koje sprovode zakon prema zakon KAP-a.⁷⁸

12.2.2 Organ za izricanje kazni

Da bi svoja sprovodila svoja ovlašćenja prema zakonu KAP-a, KAP može izricati kazne DP, radnicima ili drugom osoblju koji imaju upravne funkcije ili kontrolne funkcije u vezi sa DP kao što je:

- i) Neodazivanje u roku od pet radnih dana od dana primanja pismenog zahteva od strane ovlašćenog predstavnika Agencije u vezi informacija ili dokumentacije koju poseduje primaoc, do hiljadu Evra (1000 €) dnevno za svaki dan neodazivanja do maksimalne kazne od sto hiljada evra (100,000 €);
- ii) Namerno davanje lažnih informacija ovlašćenom predstavniku Agencije—do sto hiljada evra (100,000€);
- iii) Uništavanje, falsifikovanje, izmišljanje ili prikrivanje podataka o Preduzeću do sto hiljada evra (100,000 €);
- iv) Namerno prikrivanje ili nelegalan transfer sredstava preduzeća – do pedeset hiljada evra (€ 50,000) ili iznosa koji je tri puta više nego vrednost sredstava u pitanju, koji god je veći; i
- v) Nedostavljanje Agenciji bilo kakvih sredstava preduzeća nakon prijema pismenog naređenja od strane Odbora – do pedeset hiljada evra (€ 50,000) ili iznosa koji je tri puta više nego vrednost nedostavljenog sredstva, koji god je veći;

⁷⁷ Zakon o KAP-u Prilog, Član 22

⁷⁸ Zakon o KAP-u, Član 27.2.

Eventualne izrečene kazne će potpisati Upravni Direktor ili Zamenik Upravnog Direktora i predaće se preduzeću ili osobi. Kazna stupa na snagu odmah nakon izdavanja. Preduzeće ili lice će imati trideset (30) dana na raspolaganju od dana dobijanja naredbe da se usprotivi ovoj naredbi u Specijalnoj Komori. Specijalna komora će razmotriti takvo protivljenje hitno i može – dok se ne reši ovo pitanje – da obustavi naredbu i da izrekne neku blažu privremenu meru koju Specijalna Komora smatra potrebnom tokom perioda sudskog slučaja.

Svaki direktor DP i svaka druga osoba koja ima upravnu funkciju i funkciju nadgledanja koja je povezana sa preduzećem, je odgovoran o bilo kakvoj šteti nanetoj DP kao rezultat nepoštovanja pravnih uputstava ovlašćenog predstavnika Agencije koji deluje prema ovlašćenjima Agencije: KAP u ime preduzeća je ovlašćen da zatraži plaćanje takve štete nadležnom Sudu.

12.2.3 Krivična dela učinjena od strane Kreditora, Uprave i zvaničnika DP-a

Svako lice koje namerno da lažne ili pogrešne izjave, usmeno ili pismeno, u vezi sa procedurom likvidacije, ili namerno preda lažne ili netačne dokumente, ili namerno pomaže ili ohrabruje drugo lice da izvrši takvo delo će biti kažnjeno administrativnom kaznom ne veće od sto hiljada evra (100,000€) za svaki slučaj. .

Svako lice koje namerno preda lažan Zahtev ili dokumente tokom postupka Likvidacije će biti kažnjeno administrativnom kaznom ne većom od sto hiljada evra (100,000€) za svaki slučaj.

Svako lice koje namerno prebaci, sakrije ili ne vrati dokumenta, imovinu ili sredstva DP AL-u, osoba koja deluje u svojstvu predstavnika AL, ili na Sudu da bi se izbegli procesi i postupci Zakona KAP-a kažnjava se administrativnom kaznom ne većom od sto hiljada evra (100,000€) za svaki slučaj.

U svim gore navedenim slučajevima u slučaju fizičkog lica, takvo lice može biti predmet krivičnog postupka u skladu sa Krivičnim zakonom.

12.2.4 Krivična dela učinjena od strane članova AL ili drugih koji rade u likvidaciji

Svako lice koje deluje u svojstvu člana AL, ili koje se angažuje za nadgledanje AL, Agencije ili Preduzeća, ili ako Preduzeće s ciljem nezakonitog prisvajanja, uništi, ošteti, ukrade, direktno ili indirektno, dokumente, imovinu ili sredstva Preduzeća biće odgovoran za vrednost sredstva u pitanju i biće kažnjen administrativnom kaznom ne većom od sto hiljada evra (100,000€) za svaki slučaj. U slučaju fizičkog lica, to lice može biti predmet krivičnog postupka u skladu sa Krivičnim zakonom⁷⁹.

13. RASPODELA

Pre nego što se uzmu u obzir preporuke o raspodeli prihoda od realizacije sredstava, veliki broj pitanja se moraju uzeti u obzir, kao na primer Rezervni fondovi

⁷⁹ Zakon o KAP-u Prilog, Član 52.1

13.1 Rezervni fondovi

Odobrenjem Odbora, fondovi likvidacije, novac ili druge vrednosti se mogu držati od strane Autoriteta za Likvidaciju na odvojenom deponovanom računu (escrow) koji održava agent deponovanja imenovan od Odbora za izvršenje. O više informacija ovo je regulisano članom 42.1. - 42.5. priloga 1 zakona o KAP-u.

13.2 Računanje preostalog fonda i raspodela

Agencija je obavezna da izračuna "Preostalog fond" (ako postoji) za svaku započetu likvidaciju od strane Agencije ili njenog predhodnika prema stavu 2.2 člana 6 (odredbe privatizacije) i člana 9 (odredbe likvidacije) zakona o KAP-u, ili prema analognim odredbama zakonskih propisa ovog zakona⁸⁰.

Preostali fond se računa računajući prihode privatizacije i likvidacije uključujući sve druge prihode sa strane kao što su kirije ili neki drugi vid prihoda oduzimajući:

- i) 20% za kvalifikovane radnike;
- ii) Uplata 5% Agenciji ;
- iii) Maksimalnu vrednost zahteva i interesa traženog vlasništva i ;
- iv) Predviđenu cenu likvidacije.

Kada se izvrše gore navedeni proračuni 25% se odbija od Preostalog Fonda kao rezerva za neku gresku. Računanje je ilustrovano na sledeći način:

Računanje preostalog fonda likvidacije		
	€	€
Realizacija imovine		
Prihodi privatizije		85
Prodaja imovine putem likvidacije		10
Razni rakuni		<u>5</u>
Raspodela sredstava za radnike i KAP		
20% za radnike	(20)	
5% za plaćanje za KAP	(5)	
	<u> </u>	<u>(25)</u>
Fond likvidacije na raspolaganju		75

⁸⁰ Zakon o KAP-u Član 19.3

<u>Zahtevo</u>	
Neosigurani kreditori	(25)
Zahtevi za vlasništvo	(5)
	<u>(30)</u>
Rezervni fond	12
Držanje rezervnog fonda (25%)	(3)
	<u> </u>
Rezerve za raspodelu u budžet	<u>9</u>

Ako je preostali fond velik na osnovu gore navedenog računanja, Agencija određuje i proglašava "preostalim fondovima" do sedamdeset pet posto (75%)⁸¹ i odmah ih prebacuje na preostale fondove Vlade Kosova, koje zatim postaju "javni novac" i tretiraju se u skladu sa LMFPP⁸².

U praksi, gore navedena računanja se mogu izvršiti samo posle datuma za predavanje zahteva. O više informacija, takve kalkulacije i pravila su predstavljena u zakonu o KAP-u član 19:

13.3 Vraćanje fonda

Ako je preostala suma jednog poverenog fonda, iz kog su preostali fondovi prebačeni Vladi prema Zakonu KAP-a 2011 član 19 podstav 3.3, nedovoljna da zadovolji sve zahteve koji će biti na kraju važeći, KAP obaveštava Vladu o tome i Vlada odmah vraća odgovarajuća srestva u poveren fond iz kog su prebačeni⁸³.

13.4 Prevremena raspodela

Svaki podneti zahtev protiv DP se plaća samo iz fondova likvidacije sredstava DP. Uplata počinje nakon usvajanja Odbora⁸⁴.

Ako su resursi dovoljni za ispunjavanje svih zahteva određene kategorije, uključujući pokrivanje rezervacije od strane Autoriteta za Likvidaciju za sporne zahteve jedne kategorije ili reda, Autoritet za Likvidaciju može zatražiti od Odbora prevremenu raspodelu⁸⁵.

⁸¹ Formulacija do 75% se mora objasniti. Tokom procesa sastavljanja Zakona o KAP, pravni sastavljač ne namerno je sklonio predviđenu cenu likvidacije iz Računanja preostalog fonda.

⁸² Zakon o KAP-u, Član 19.3.3

⁸³ Zakon o KAP-u, Član 19.3.4

⁸⁴ Operativne politike KAP-a, stav 7.11

⁸⁵ Zakon o KAP-u Prilog, Član 41.3

Po pravilu, nijedna raspodela se ne sme izvršiti dok Pregled Predviđenih Rezultata ne pokaže da je bezbedno delovati na takav način. Prevremenu raspodelu prema Pregledu Predviđenih Rezultata koja je obnovljena, ako su sredstva slučajeva likvidacije dovoljna za potpuno ispunjenje zahteva svih kategorija.

13.5 Tretiranje zahteva i interesa

Pre nego što se nastavi sa preporukama Odboru za raspodelu za ispunjenje zahteva i interesa, AL priprema Pregled predviđenih rezultata zajedno zapisima kako je izračunata raspodela gde se objašnjavaju sve rezerve.

Zahtevi i interesi se ispunjavaju u skladu sa piroritetima prema kategorijama koje određuje Zakon KAP-a Prilog, član 40.

Ispunjenje (realizacija) zahteva i interesa koji pripadaju sledećoj kategoriji manjih prioriteta se mogu inicirati samo nakon potpune i kompletne realizacije Zahteva prethodne kategorije sa većim prioritetom.

Ako su resursi nedovoljni za potpunu realizaciju svih Zahteva ili interesa jedne kategorije uključujući pokrivanje za rezervacije Autoriteta Likvidacije za sporne zahteve jedne kategorije, Zahtevi te kategorije se realizuju u proporciji sa iznosom svakog Zahteva uključujući zahteve koje je Autoritet Likvidacije rezervisao.⁸⁶

13.6 Završna raspodela

U slučaju konačne odluke od strane SKVS u vezi sa žalbama i zahtevima Kreditora predstavljenih u postupku Likvidacije, AL priprema Završni Pregled Rezultata u vezi sa preostalim fondovima i prevremene raspodele kao i neplaćene troškove AL u tom momentu..

Sve uplate za realizaciju zahteva će proći procedure postavljene od strane Agencije u skladu sa finansijskim politikama KAP-a prema članu 19 Zakona o KAP-u.

Ako ostane prihoda od likvidacije jednog DP-a pošto su svi zahtevi/žalbe kreditora rešene, ovi prihodi se prebacuju Vladi Kosova kao surplus⁸⁷.

14. ZATVARANJE SLUČAJA

Operativne politike KAP-a 7.14 predviđaju: Autoritet za Likvidaciju, **unutar 30 dana od dana konačne raspodele ili nakon raspodele svih realizovanih fondova, traži od Odbora da odobri Završni Izveštaj.**

Autoritet za Likvidaciju, u roku od 30 dana od dana konačne raspodele ili nakon raspodele svih realizovanih fondova, traži od Odbora da odobri Završni Izveštaj koji će se predati Sudu na osnovu Zakona o KAP-u Dodatak 1, član 43.

14.1 Završni izveštaj

U roku od 30 dana nakon konačne raspodele ili odmah nakon realizacije svih fondova i raspodele, AL priprema izveštaj za Odbor kojim traži odobrenje završnog

⁸⁶ Zakon o KAP-u Prilog, Član 41.4

⁸⁷ Operativne politike KAP-a, stav 6.19.3

izveštaja koje će se predati SKVS Kosova u skladu sa članom 43 Prilog Zakona o KAP-u..

Završni izveštaj Autoriteta za Likvidaciju treba da sadrži sve podatke u skladu sa članom 43.2 Priloga Zakona o Agenciji i članom 7.14.2 Operativnih politika KAP-a⁸⁸ (vidi operativne politike KAP-a, stav 7.14 o punom sadržaju liste):

- i) Jedna lista svih imovina koje su prodate ili rešene drugačije
- ii) Jedna lista priznanica i uplatnica gotovine
- iii) Konačna lista svih odobrenih zahteva, gde se jasno navodi iznos raspodele ili prebačene imovine za potpuno ili delimično ispunjenje svakog zahteva;
- iv) Jednu listu stanja na bankarskom računu sa obrazloženjem svrhe.

14.2 Zahtev SKVS-u

Za potrebe usvajanja od strane Odobra KAP-a, AL priprema završni izveštaj koji detaljno predstavlja sva relevantna pitanja koja su se dogodila od donošenja odluke Agencije za početak postupka likvidacije DP⁸⁹.

SKVS nakon primanja završnog izveštaja i predaje zahteva za zaključenje, u roku od petnaest (15) dana⁹⁰ izdaje pismenu naredbu za zaključivanje procesa likvidacije ako je realizovan tako da su imovina i sredstva DP likvidirana u meri koja je prihvatljiva i praktična i svi realizovani fondovi su isplaćeni . Ako SKVS odbaci Završni Izveštaj onda AL odgovara na to odbacivanje i predaje ga Sudu u roku od 30 dana u roku koji je odredio SKVS⁹¹.

SKVS zabeležava na svakoj naredbi naredbu za zaključenje postupka Likvidacije za oslobađanje AL od daljih obaveza u vezi sa DP i postupcima likvidacije.

Treba napomenuti da Sud na osnovu zvaničnih obaveza, nakon razmatranja može odbaciti Završni Izveštaj u roku od (15) dana nakon njegove predaje. Ako se pošalje obaveštenje o odbacivanju, Autoritet za Likvidaciju odgovara na to odbacivanje i predaje ga Sudu u roku od trideset (30) dana ili u roku koji određuje Sud⁹².

14.3 Ubrzano zatvaranje slučaja

Zahtevom Autoriteta za Likvidaciju, u svakoj fazi postupka, ako se odredi da su prihodi nedovoljni da bi se pokrila cena Prioritetnih zahteva određenih zakonom KAP-a Prilog, član 40, stav (1), podstav 1), Sud donosi odluku koja odobrava zatvaranje slučaja likvidacije⁹³.

Zahtevom Autoriteta Likvidacije, ako nijedan kreditor nije predao zahtev u predviđenom Roku za podnošenje Zahteva, Sud donosi odluku o odobrenju zatvaranja slučaja likvidacije⁹⁴.

⁸⁸ Zakon o KAP-u Prilog , Član 43.2 i operativne politike KAP-a, stav 6.20.2

⁸⁹ Zakon o KAP-u Prilog, Član 43.2

⁹⁰ Zakon o KAP-u Prilog, Član 43.4

⁹¹ Zakon o KAP-u Prilog, Član 43.3

⁹² Zakon o KAP-u Prilog, Član 43.4

⁹³ Zakon o KAP-u Prilog, Član 44.2

⁹⁴ Zakon o KAP-u Prilog , Član 44.3

Ako DP u likvidaciji nema realizovanih sredstava, AL traži odobrenje Odbora za podnošenje zahteva Sudu za odobravanje zatvaranja slučaja⁹⁵.

14.4 Obaveštenje o zatvaranju slučaja

Autoritet za Likvidaciju šalje obaveštenje o odobrenju Završnog Izveštaja od strane Suda kreditorima, komitetu kreditora (ako postoji) u roku od pet (5) dana nakon primanja odobrenja Suda o zaključivanju slučaja likvidacije. Obaveštenje sadrži ili Završni Izveštaj, ili kratak sadržaj izveštaja pod uslovom da kompletan izveštaj bude dostupan za inspekciju za zainteresovane strane i da se kopija izveštaja pošalje kreditorima koji su je zatražili. Završni izveštaj se postavlja i na internet stranicu KAP-a⁹⁶.

Agencija pismeno obaveštava u vezi sa odobrenjem Završnog Izveštaja od strane Suda, Opštine, Institucije i druge javne organe (Registar Biznisa Kosova, Registar Hipoteka Kosova, Katastarsku Agenciju Kosova, banku (e) Preduzeća i Poresku administraciju (upravu) Kosova.⁹⁷

Obaveštenja u novinama (javni oglasi) se izdaju na internet stranici KAP-a na albanskom, srpskom i engleskom jeziku, prema odredbama o oglasima predviđenim u Zakonu o KAP-u Prilog, član 49 sa zapisom da se pripremi pun izveštaj za inspekciju zainteresovanih strana. Ovo obaveštenje mora najmanje sadržati:

- (a) Naziv DP;
- (b) Datum početka likvidacije i
- (c) Datum naredbe SKVS za zaključivanje likvidacije DP-a.

14.5 Posledice zatvaranja slučaja

Zaključivanje likvidacije DP je onog dana kada Sud⁹⁸ odobri završni izveštaj AL i kao posledica:

- i) Se ne mogu realizovati zahtevi kreditora ili vlasništva protiv KAP-a ili sredstava koja su pripadala DP⁹⁹.
- ii) Članovi Autoriteta za Likvidaciju se oslobađaju obaveza i drugih odgovornosti u vezi sa Preduzećem i postupcima likvidacije¹⁰⁰;
- iii) Sud odobrava završne isplate nekog neplaćenog troška Autoriteta za Likvidaciju¹⁰¹;
- iv) Nakon konačne raspodele preostali i neplaćeni dugovi DP se brišu zakonom i svaka radnja za prikupljanje takvih dugova je zabranjena, osim u slučaju da Sud naredi to pre zaključivanja ili pod naredbom za zaključivanje slučaja

⁹⁵ Operativne politike KAP-a, stav 7.14..3 (c)

⁹⁶ Zakon o KAP-u Prilog, Član 43.3

⁹⁷ Zakon o KAP-u Prilog, Član 45

⁹⁸ Zakon o KAP-u Prilog, Član 44.1

⁹⁹ Zakon o KAP-u Prilog, Član 47

¹⁰⁰ Zakon o KAP-u Prilog, Član 46.1.1

¹⁰¹ Zakon o KAP-u Prilog, Član 46.1.2

likvidacije¹⁰².

Nakon zaključivanja slučaja likvidacije, DP više ne postoji.

Prilog – Sadržaj uobičajene arhive za likvidaciju

Opšta prepiska

- U dolasku
- U odlasku

Zapisnik sednica AL sa zainteresovanim strankama

Istorijat DP-a i transakcije privatizacije KPCS

- VP/MI/CLOR
- Prodaja/ Sporazum o kupovini
- Ostala dokumenta za istorijat

Početak likvidacije

- Informativni dokumenti za Odbor i odluke Odbora
- Naimenovanja AL
- List o višku
- Master kopija Dnevnika o likvidaciji

Saopštenja i Oglasi

- Obaveštenje za sudove
- Obaveštenje za kreditore
- Obaveštenje za registraciju poslovanja, Obaveštenje za banke
- Oglasi u novinama

Bankarski žiro-račun

- Zahtev za otvaranje bankarskog žiro-računa
- Prepiska banke/nalozi za transfer. Bankarski izveštaj
- Savetodavni bilten

Finansije AL

- Finansijski izveštaji
- Fature o prodaji
- Fature o kupovini
- Dokumenta nabavke

Sporazumi AL

¹⁰² Zakon o KAP-u Prilog, Član, 47

- Sporazumi za davanje usluga
- Sporazumi o zakupu
- Ostali sporazumi

Registracija imovine i lista obaveza**Indeks arhive DP-a. (Lista arhive u DP-u)**

- Pregled bilansa na dan početka Likvidacije
- Lista preostalih Aseta
- Obaveze
- Konačna tabela imovine i obaveza

Prodaja aseta**Prodaja 1.**

- Dokumentacija o prodaji
- Oglasi
- Registracija ponuđača
- Ugovor o prodaji/odluka odbora

Prodaja 2.

- Dokumentacija o prodaji
- Oglasi
- Registracija ponuđača
- Itd.

Odluke o zahtevima i žalbama

- Zahtev za dodatnim informacijama (dopis)
- Legalizovani zahtevi (dopis)
- Odbijeni zahtevi (dopis)
- Žalbe na odluke o zahtevima
- Odluke komisija o žalbama
- Konačna odluka o zahtevima
- Žalbe PKVS
- Odluke PKVS o žalbama

Raspodela

- Prevremena raspodela
- Konačna lista raspodele
- Prepiska sa finansijama KAP-e
- Informativni dokumenti za Odbor i odluke Odbora

Pravni

- Zahtev za delovanje
- Pravno mišljenje
- Sudski slučaji
- Ostalo

Prilog I - Lista načina likvidacije

**Prilog II - Priručnik za razmatranje određenih radnih potraživanja u
likvidaciji**

Prilog III - Razmatranje Kolektivnih Potraživanja u Postupku Likvidacije

Prilog IV - Priručnik za razmatranje vlasničkih potraživanja iz transformacija

KONTAKT ADRESE KAP-a

KAP-a zapoşljava oko 240 lica, stručno osoblje u pet kancelarija, čiji je posao da ubrzaju Privatizaciju i Likvidaciju & Zavrşetak na Kosovu, i nakon toga da se izvrši raspodela dohodaka kreditorima, vlasnicima i radnicima.

Osoblje KAP-a se moųe kontaktirati na dole navedenim adresama:

Centralna kancelarija KAP-e

Ilir Konushevci Br. 8
Priştina
Kosovo

Regionalna kancelarija Peć

Ul. Vëllëzërit Gërvalla,
Zgrada Onix, 1 sprat,
Peć
Kosovo

Regionalna kancelarija u Prizrenu

Ul: Pushkatarëve Br: 9
Prizren
Kosovo

Regionalna kancelarija Mitrovica

Ul: Mbretëresha Teutë,
Mitrovica
Kosovo

Regionalna kancelarija Gnjilane

Ul. Bujanovcit
Gnjilane
Kosovo

Regionalna kancelarija u Priştini

Ul. Rexhep Mala Br. 2,
Priştina
Kosovo

Web stranica:

www.pak-ks.org

Pristina, 28 septembar 2011

Aneks 2

UPUTSTVO

Za ostupanje sa potraživanjima koja se odnose na rad u likvidaciji

1. Opšte

Zakonom KAP-a predviđeno je da nakon početka likvidacije, sva ovlašćenja uprave i nadzornih organa DP-a biće predata Komisiji za likvidaciju. Stoga sva potraživanja od strane zaposlenih u vezi sa ili iz radnog odnosa nakon početka likvidacije biće upućena Komisiji za likvidaciju.

Zaposleni DP mogu imati potraživanja iz njihovog radnog odnosa u vreme kada KAP odluči da počne postupak likvidacije. Zakoni na Kosovu predvide pravni osnov za prava zaposlenih u postupku likvidacije DP koje je sprovedeno od strane KAP-a.

Prioritet likvidacije za neisplaćene plate i otpremnine radnika je važna referentna tačka. U scenariju likvidacije, to znači da će svaki zaposleni koji podnese potraživanje u ovoj kategoriji biti u blizini početka linije za raspodelu iznosa prioriteta. Neprioritetna potraživanja će se raspodeliti srazmerno među neosiguranim poveriocima, uključujući i zaposlene.

Ovaj princip je takođe podržan od strane Kosovskog zakona. Zakon KAP-a predviđa pravo zaposlenih na otpremnine [Odeljak 5.7.b.(i)] davajući prednost prema članu 44.1(f) UNMIK Uredbe. 2005/48. Isto važi i za neisplaćene plate. Potraživanja za otpremnine i neisplaćene plate su potraživanja sa prioritetom.

Ovaj dokument razmatra potraživanja koja se odnose na otpremnine i neisplaćene plate za zaposlene DP. Ostala pitanja iz ili koja se odnose na radni odnos nisu razmatrana u ovom dokumentu.

Ovaj dokument će poslužiti kao smernica za postupanje prema potraživanjima za neisplaćene plate i otpremnine. Ovaj dokument nema za cilj razmotriti sve moguće probleme koje se odnose na ta potraživanja. Pošto će se slučajevi razlikovati jedni od drugih, o svakom potraživanju će se odlučivati uz punu diskretnost od strane Komisije za likvidaciju, nakon što se razmotre činjenice svakog slučaja i izvrši se pravna procena tih činjenica.

2.Otpremnina

Nakon početka privatizacije ili likvidacije, radni odnos sa zaposlenima se obično prekida za sve zaposlene. U mnogim zemljama to se tretira kao kolektivni prekid. Cilj je da se obezbedi zaposlenom isplata par plata zato što su izgubili svoj posao na osnovama koje nisu zavisile od

zaposlenih i da se obezbedi isplata plata za neko vreme dok ne pronađu neki drugi posao, ili dok ne steknu neku drugu pomoć.

Pravni osnov za kolektivni prekid je predviđen zakonom o radu. Zakon o radu daje pravo poslodavocu na kolektivni prekid ugovora o radu zbog ekonomskih, tehnoloških ili strukturalnih promena u preduzeću. U takvim slučajevima poslodavac može da prekine ugovor o radu sa zaposlenima tako što će pružiti zaposlenima obaveštenje o prekidu 3 meseca (prema UREDBI BR 2001/27.) i 1 - 2 meseca (prema zakonu o 03/L-212 2010) pre datuma prekida i isplatiti otpremninu u skladu sa odgovarajućim zakonskim odredbama. Otpremnina se obračunava na osnovu trajanja njihovog radnog odnosa. Pošto zakon KAP-a predviđa ograničenja u pogledu primene zakona o radu za privatizaciju i likvidaciju DP, unapred isplaćena otpremnina nije uslov za raskid ugovora. Član 6.3 zakona KAP-a predviđa da kriterijumi za obračun otpremnine, predviđeno zakonom o radu, biće primenljivi za određivanje iznosa koji će se isplatiti zaposlenima DP koji su ostali bez posla zbog privatizacije ili likvidacije.

Ne postoji definicija "tehnološki višak", ali opšte međunarodno tumačenje je kada lice bude otpušteno sa posla pošto nema više potrebe za njega/nju. Tokom privatizacije prenos i prodaja imovine Novom Preduzeću preko direktne metode privatizacije (spin off) je promena u organizaciji DP što rezultira u manje potrebnih radnika. Isto važi i za postupak likvidacije imovine preduzeća.

Najčešći postupci Agencije na šta se ovo odnosi je otpuštanje radnika nakon privatizacije spin-off-om ili početkom likvidacije. Zakon KAP-a dozvoljava otpremninu za sve radnike koji su predmet otpuštanja kao posledica, ili u vezi sa, likvidacijom ili privatizacijom bez obzira na veličinu tehnološkog viška¹.

2.1. Ko ima pravo na otpremninu

Prema zakonu KAP-a otpremnina je nadoknada za otpuštanje zbog privatizacije i likvidacije DP-a.

Kriterijumi za određivanje kvalifikovanosti za otpremninu sastoje se od četiri komponente. Na dan početka privatizacije ili likvidacije:

- i) Zaposleni treba biti u radnom odnosu;
- ii) Zaposleni je radio ili pružao usluge DP-u;
- ii) Zaposleni nije bio u zavisnom radnom odnosu sa DP-om;
- iv) Zaposleni treba biti u stalnom radnom odnosu.

i) Zaposleni treba biti u radnom odnosu

Na dan početka likvidacije, zaposleni treba biti u radnom odnosu sa DP-om. Postojanje radnog odnosa može biti dokazano sa ugovorom o radu, odlukom zapošljavanja, radnom knjižicom, spiskom plata i drugim dokumentima koji prema odlučivanju Komisije likvidacije dokazuju postojanje radnog odnosa.

ii) Zaposleni je radio ili pružao usluge DP-u

Postojanje radnog odnosa ne može uvek biti dovoljno za sticanje prava na otpremninu. Zakon o radu pruža definiciju za zaposlenog. Zaposleni treba biti fizičko lice koje je zaposleno da obavlja plaćeni posao ili usluge za poslodavca. Zato, pored uslova za postojanje radnog odnosa, potrebno je da je zaposleni radio za preduzeće i bio je plaćen za svoj rad u vreme početka privatizacije ili

¹ Odeljak 44.1 (f) Uredbe 2005/48 je time izmenjen kako bi se uračunala potraživanja za otpremnine.

likvidacije. Zaposleni koji je u vreme početka likvidacije, zbog bilo kojeg pravnog razloga, formalno bio u radnom odnosu sa preduzećem, ali on / ona nije bila produktivna u preduzeću, neće imati pravo na otpremninu. Ti ljudi nisu ostali bez posla (vidi definiciju gore pod odeljak 2).

iii) Zaposleni nije bio u zavisnom radnom odnosu sa DP-om.

Važno je naglasiti da samo zaposlena lica imaju pravo na otpremninu. Pružaoci usluga, sezonski radnici počasnih članova odbora (ako nisu bili u punom radnom odnosu sa DP-om) nemaju pravo na otpremninu. Za određivanje položaja zaposlenog važna je činjenica da je zaposleni bio redovni radnik u DP-u i on / ona je bila obavezana uputstvima poslodavca (on nije bio honorarac, ili nezavisni profesionalac).

iv) Zaposleni treba biti u stalnom radnom odnosu

Termin stalni radni odnos podrazumeva da zaposleni nema ugovora koji je ograničen u određenom vremenu (manje od dve godine) i treba biti stalno zaposlen (a ne povremeno, ili sezonalno). Ovaj kriterijum se takođe podrazumeva zakonom. Zakon o radu (član 76.7) predviđa da pravo na otpremninu imaće samo zaposleni koji imaju neograničeni ugovor. Zakon dalje predviđa da će samo zaposleni koji su radili najmanje 2 godine u kompaniji imati pravo na otpremninu. Prema tome, zaposleni koji imaju ograničene ugovore na manje od dve godine ili koji su bili stalno zaposleni a ne povremeno, neće imati pravo na platu.

2.2. Kako mogu lako indentifikovati radnike koji su kvalifikovani za otpremninu

Instrumenti za identifikaciju radnika koji su kvalifikovani za otpremninu mogu biti:

- i) Spisak plata DP, i
- ii) Spisak uprave za zaposlene radnika;
- iii) dokument od strane Poreske uprave penzionog fonda koji dokazuje da su plaćeni doprinosi za zaposlenog od strane poslodavca;
- iv) bilo koji drugi dokument koji prema odluci Komisije za likvidaciju predstavlja dokaz za postojanje radnog odnosa i rada ili usluge pružene od strane zaposlenog za DP.

Spisak uprave sa zaposlenim licima pruži i sa *prima facie* dokazima o postojanju radnog odnosa na datum početka privatizacije ili likvidacije. Spisak plata pruži sa *prima facie* dokazom dokument zaposlenih koji su radili i dobili platu pre datuma početka privatizacije ili likvidacije. Obično, DP nisu platili zaposlene za poslednja tri meseca do privatizacije preduzeća. Dakle, ova činjenica će se uzeti u obzir kada kvalifikovanost bude određena.

2.3. Kako da postupam prema potraživanjima za otpremninu

Kada se odlučuje za otpremninu postoje četiri glavna pitanja koja se trebaju razmotriti i rešiti:

- i) Određivanje da li je potraživanje prihvatljivo
- ii) Određivanje da li je potraživanje osnovano
- iii) Određivanje "mesečne plate"
- iv) Određivanje "godina radnog staža u DP-u"

2.4. Odluka o potraživanjima otpremnine

Potraživanje otpremnine biće odobreno ako je potraživanje prihvatljivo i osnovano.

2.4.1 Prihvatljivost

Pre nego so se počne sa razmatranjem potraživanja, preporučuje se da se proverí da li potraživanje ispunjava zvanične minimalne uslove.

i) Rokovi za podnošenje potraživanja i obrazca

Zahtev treba biti podnet u zakonskom roku nakon objavljivanja da je DP ušlo u likvidaciju. Najproblematičnije pitanje koje se pojavljuje u razmatranju rokova za takva potraživanja je određivanje da li je potraživanja zastarelo. U mnogim slučajevima, potraživanja su u prošlosti podneta Agenciji i podnosilac potraživanja nije obnovio svoje potraživanje ispred Komisije za likvidaciju. Drugi problem je da pre stupanja na snagu Zakona KAP-a juni 2008, Posebna komora Vrhovnog suda Kosova je utvrdila da zaposleni nemaju pravo na potraživanja otpremnine². Zbog toga, na osnovu ove odluke mnogi zaposleni nisu potraživali otpremnine. Stupanjem na snagu Zakona KAP-a otpremnina je postala potraživanje sa prioritetom.

ii) Potraživanja otpremnine pre juna 2008

Ako je zaposleni podneo potraživanje otpremnine pre 15. juna 2010, bilo KAP-u ili prethodnim komisijama za likvidaciju u KPA, ovo potraživanje neće biti odbijeno od strane Komisije likvidacije KAP-a na osnovu toga da zaposleni nemaju pravo na potraživanje otpremnine pre stupanja novog zakona na snagu, kada DP još nije likvidirano. U većini slučajeva, Komisija za likvidaciju nije završila likvidaciju DP-a. Pravo na otpremninu je pravo osnovano Zakonom KAP-a 2008. Dakle, postojeća potraživanja za otpremnine biće pregledana od strane Komisije za likvidaciju. Zaposleni nisu dužni podneti nova potraživanja za otpremnine.

iii) Zastarelost

Relativna zastarelost

Shodno Članu 43.3(d)(ii) UNMIK Uredbe 2005/48 "... svi potencijalni poverioci i podnosioci potraživanja koji ne uspeju podneti Dokaz o potraživanju u roku od dva (2) meseca od datuma objavljivanja drugog obaveštenja rezultiraće da takvi poverioci i podnosioci potraživanja budu u nemogućnosti da imaju koristi od raspodele prihoda od likvidacije. "

Apsolutna zastarelost

Apsolutna zastarelost potraživanja koja se odnose na zaposlenje je 3 godine. Apsolutna zastarelost može biti relevantno u slučaju da obaveštenje likvidacije u odeljku ispod nije podneto ili nije pravilno podneto.

Član 608 Zakona o socijalnom radu, "Službeni glasnik RSFJ Br.53/1976, predviđa da:" zastarelost prekida zahtev za izvršenje materijalnih obaveza koja se odnose na ugovore, a naročito: 1) isplatu ličnog dohotka i drugih potraživanja zaposlenih; 2) isplate štete vezane za rad ... svi ovi zahtevi zastarevaju za 3 godine ", i
Na osnovu čl. 87 Zakona o radu (ZAKON No.03 / 1 -212/1.12.2010) "Svi zahtevi koji uključuju novac iz radnog odnosa trebaju biti podneti u roku od tri (3) godine od dana podnošenja zahteva. " Ovaj zakon će se primeniti posle 15. dec. 2010.

² SCL-06-0007, *Zekije Osaj vs NAK I Maj*, dt. 05/06/2008

iv) Likvidacije započete pre juna 2008. Kako postupati prema slučajevima kada potraživanje otpremnine nije podneta?

Pre stupanja na snagu novog Zakona KAP-a, potraživanja za naplatu usluga nisu smatrana kao potraživanja koja su obuhvaćena Uredbom UNMIK-a 2005/48³. Zbog toga, mnoga potraživanja za otpremnine nisu podneta kod Komisije za likvidaciju. Nakon stupanja na snagu novog zakona KAP-a, isplata otpremnine se smatra prioriternim pravom u skladu sa redosledom kako je predviđeno prema članu 44 UNMIK Uredbe 2005/48. Stoga pitanje je, da li zaposleni DP koje je ušlo u likvidaciju pre stupanja na snagu Zakona KAP-a, imaju pravo na otpremninu u skladu sa novim zakonom. Odgovor na ovo pitanje će biti da, sve dok likvidacija DP-a nije završena.

U postupku likvidacije, sva potraživanja poverilaca koja su podnosena Komisiji za likvidaciju biće pregledana. Potraživanja koja su zastarela mogu biti odbijena. U postupku likvidacije, podnosilac treba podneti potraživanje u roku od dva meseca od dana drugog objavljivanja obaveštenja likvidacije. U navedenim slučajevima, DP je ušlo u likvidaciju pre juna 2008, dakle neko može misliti da je potraživanje već zastarelo. Međutim, vreme zastarevanja počinje sa dobivanjem prava na takvo pravo (član 360.2 Zakona o Obavezama). Stoga, zastarevanje potraživanja za otpremnine za likvidaciju započetu pre juna 2008 smatraće se da je počelo 15. juna 2008, sa stupanjem na snagu Zakona KAP-a.

Drugo pitanje je da li je rok od dva meseca od stupanja na snagu ovog zakona, ili vremensko ograničenje primenljivo sa 43.3(d)(ii) ili da li je opšte zastarevanje primenljivo za potraživanja o zaposlenju? Član 43.3 (d) (ii) se odnosi na pravo podnosilaca potraživanja da dostave svoja postojeća potraživanja na koja oni imaju prava dva meseca od objavljivanja drugog obaveštenja likvidacije. Ovaj rok ne može biti ispunjen od strane podnosilaca potraživanja, jer nijedna druga publikacija nije izvršena. Objavljivanje zakona ne može se smatrati objavljivanjem obaveštenja likvidacije za stičenje prava. Pored toga, obaveštenje likvidacije se objavljuje u dnevnim novinama dva puta kako bi se postiglo efikasno informisanje potencijalnih podnosilaca potraživanja. Stoga, u gore navedenim slučajevima zastarelost od 3 godine od potraživanja zaposlenja treba biti primenljivo. Kao zaključak, u slučajevima gde je likvidacija DP-a počela pre 15. juna 2008 i Komisija za likvidaciju nije objavila druga obaveštenja likvidacije posle tog datuma, zastarelost za podnošenje potraživanja za otpremninu biće 3 godine od stupanja na snagu Zakona KAP-a (15. juni 2011).

2.4.2. Potraživanje je osnovano

Ako zaposleni ispunjava zakonske uslove da dobije otpremninu i ima pravo na otpremninu.

Kriterijumi kvalifikovanosti:

- Zaposleni treba biti u radnom odnosu
- Zaposleni je radio ili pružao usluge DP-u
- Zaposleni nije bio u nezavisnom radnom odnosu sa DP-om
- Zaposleni treba imati stalan ugovor (vremenski neograničen)
- Zaposleni nije primao socijalni bonus.

2.5. Računanje iznosa otpremnine

i) Broj plata

³ SCL-06-0007, *Zekije Osaj vs NAK I Maj*, dt. 05/06/2008

Prema zakonu o radu (Član 76.7) According to the labour law (article 76.7), otpremnine bi trebalo isplatiti zaposlenima prema sledećoj skali:

- Od dve (2) do četiri (4) godine službe, jedna (1) mesečna plata;
- Od pet (5) do devet (9) godina službe, dve (2) mesečne plate;
- Od deset (10) do devetnaest (19) godina službe, tri (3) mesečne plate;
- Od dvadeset (20) do dvadeset devet (29) godina službe, šest (6) mesečnih plata; i
- Od trideset (30) godina službe i više, sedam (7) mesečnih plata.

Primena novog zakona o radu

Novi zakon o radu Br. 03/L-212, u Članu 76.7 pruža The new labour law No.03/L-212, Članom 76.7 predviđa povoljnija prava za zaposlene sa dugogodišnjim stažom nego Član 12.f UNMIK Uredbe Br. 2001/27 primenjene od 15-og decembra 2010.

KAP Zakon (Član 6.3.) predviđa da odredbe o osnovnom radu određuje iznos otpremnine koja će se primeniti u određivanju otpremnine za zaposlene u društvenom preduzeću koje je u procesu likvidacije, privatizacije. U definiciji KAP zakona termin “zakon o osnovnom radu” definisan je kao UNMIK Uredba 2001/27 koji je podložen izmenama i dopunama sa vremena na vreme. UNMIK Uredba 2001/27 regulation 2001/27 ukinuta je sa zakonom o radu Br.03/L-212 stupanjem na snagu 15-og decembra 2011 (Član 80 ovog zakona). Dakle kriterijumi za određivanje iznosa koji treba isplatiti kao otpremninu, trebaju biti ustanovljeni sa kriterijumima iz Člana 76.7 Zakona o radu Br. 03/L-212.

ii) Iznos plate

Član 76.6 zakona o radu predviđa da isplata iznosa mesečne zarade bude kao otpremnina. U mnogim slučajevima plata zaposlenih nije određena ugovorom, odlukom ili drugim pisanim dokumentima. U dodatku, u mnogim slučajevima zaposleni nisu primili platu predviđenu ugovorom ili odlukom, pošto DP-e nije imalo dovoljno prihoda da isplati punu platu. Tako da određivanje mesečne plate može biti problematično.

Najprikladnije sredstvo za određivanje plate je preko platnog spiska ili preko dokaza o plaćenom porezu. Zakon o radu predviđa uslove za platu po imenu “naknadu ili zaradu bilo kojeg obračunatog nivoa u vidu novca za zaposlene”. U mnogim slučajevima platna lista nije u saglasnosti sa ugovorenim platama, zbog toga što u mnogim slučajevima DP-e nema dovoljno prihoda da isplati plate zaposlenima. Kako bilo, ugovorene plate su u mnogim slučajevima tako visoke da DP-e ustvari nikada nije u mogućnosti da plati takve plate. Dakle, lista treba da služi kao osnova za određivanje mesečnih plata za otpremninu.

Poslednja isplata koju je radnik dobio na ime svojeg rada/službe u DP-u pre privatizacije ili likvidacije, to jest, to je rata isplate koju je on/ona izgubio kao posledica akcije KAP/KPA I koja će u principu služiti za mesečnu zaradu koju treba isplatiti kao otpremninu.

U slučajevima kada je primljena plata za puno radno vreme manja od minimalne zarade na Kosovu predviđene zakonom, osnova za mesečnu zaradu kao otpremninu biće minimalna zarada na Kosovu. Ovaj princip biće efikasan, kako prema zakonu o radu, radnici koji nisu u stalnom radnom odnosu primaće manje plate od minimalnih zarada predviđenim državnim uredbama.

iii) Socijalni bonus

U nekim slučajevima, radnici su primili naknadu od prihoda DP-a, iako nisu pružili nikakav produktivni rad ili uslugu preduzeću (npr. Prihodi od iznajmljivanja imovine raspoređuju se svim zaposlenima, dok samo uprava praktično radi u upravljanju prihodima DP-a od iznajmljivanja imovine). Ovi zaposleni neće imati pravo na otpremninu. Na osnovu gore rečenog; samo zaposleni koji su radili ili pružali usluge DP-u imaće pravo na otpremninu.

2.6. Odredjivanje “godina službe” u DP-u

“Godine službe” predstavljaju vremenski period u toku kojeg je zaposleni radio za poslodavca, to jest, godine koje je zaposleni proveo radeći u preduzeću do prekida njegovog ugovora. Bilo koje plaćeno odsustvo, uključujući ali ne i isključivo, porodijsko odsustvo, godišnji odmor, zvanični praznici, neće ugroziti status radnog odnosa zaposlenog i biće uključeni u godine službe.

Prosečne godine službe ne trebaju biti uzete u obzir kada odredjujemo godine službe, već samo godine službe u DP-u. Za DP-e koje je ušlo u likvidaciju, biće uzete u obzir samo godine službe u preduzeću. Likvidirano DP-e neće biti dužno da isplati otpremninu za godine službe koje je zaposleni proveo u drugim preduzećima ili institucijama.

Zaposleni nije kvalifikovan ako:

- Ukoliko je zaposleni svojevorno/unilateralno prekinuo ugovor o radnom odnosu, kada DP-e još uvek plaća i voljno je da mu/joj plaća ugovorenu zaradu.
- Zaposleni ne vrši svoje dužnosti;
- Zaposleni je iz disciplinskih razloga udaljen sa posla;
- Zaposleni je krivično optužen i osuđen zbog dela preduzetih protiv DP-a ili njegove imovine;
- Zaposleni ne radi za DP-e i ne prima platu za svoj posao, tri meseca pre naredjivanja privatizacije ili likvidacije (isključujući slučajeve porodijskog odsustva).
- Drugi slučajevi uz diskreciju KL-u.

3. Neisplaćene zarade

Zaposleni ima prava, ukoliko su neka sredstva preostala nakon plaćanja taksi i troškova likvidatora, obezbeđenih poverilaca i potraživanjima vlasništva, budu isplaćena njihova zagarantovana prava prioritarno, kako je ustanovljeno u odeljku 44 UNMIK-ove uredbe 2005/48.

Pravo prvenstva zaposlenih grupisano je u četiri grupe i plaćeno je sledećim redosledom nakon obezbeđenih potraživanja i potraživanja vlasništva:

- Neizmirene zarade koje su ostale neplaćene do datuma početka likvidacije DP-a, ograničenim na tri (3) meseca (odeljak 44.1(f) uredbe).
- Ostala potraživanja uključujući i potraživane zarade zaposlenih koje nisu od velikog prioriteta.

3.1. Tri poslednje neisplaćene zarade

Potraživanja poslednje tri neisplaćene zarade biće rangirana kao prioritarna potraživanja odmah nakon obezbeđenih potraživanja i potraživanja vlasništva. Kvalifikovanima za ovakvu vrstu isplate smatraće se radnici koji su radom zaslužili te tri zarade. Tri poslednje neisplaćene zarade biće uzete kao kriterijum, zbog prakse u privatizacionom procesu Kosova, DP-e neće isplatiti tri poslednje zarade zaposlenima, zbog toga što se podrazumeva da će tri zarade biti isplaćene iz likvidacionih postupaka. Dodatno, ova metodologija je praktična zbog toga što je lako identifikovati od strane KL iznos plate, bilo da je zarada isplaćena ili nije i da zaključi da potraživanje nije vremenski

opterećeno. Konačno, zaposleni u žalbi ne navodi tačno o kojoj se neplaćenju zaradi tačno radi I ne uključuje dokaze o neisplaćivanju ovih zarada.

3.2. Ostala potraživanja za neisplaćenim zaradama

Prioritetna potraživanja su takodje druga potraživanja I rangirana su posle potraživanja za tri poslednje neisplaćene zarade, kako je definisano paragrafom 1 gore(videti odeljak 44.1(g) UNMIK Uredbe Br. 2005/48).

Potraživanja zaposlenih pod odeljkom 44.1(g) UNMIK Uredbe Br. 2005/48 uključice:

1. Neisplaćene plate (net) neisplaćene zaposlenima od strane poslodavca (DP), manje od tri poslednje zarade;
2. Neisplaćeni penzijski doprinosi I porezi na dohodak građana od strane DP-a poreskim vlastima u ime zaposlenog;
3. neisplaćena plaćena odsustva Unpaid paid-holidays **by thee, e Employer** samo u slučajevima kada je zaposleni radio⁴;
4. Ostale naknade u naturi, dospele poslodavcu prema ugovoru o radu (procenjene tržišnom cenom);
5. Ne monetarne koristi, kao što je transport do posla I nazad, obroci I nesrećni slučajevi, zaštitna radna odeća samo u slučajevima kada je zaposleni radio.

3.3. Ko ima pravo na neisplaćene zarade

Kriterijum za određivanje prava osoba koje potražuju neisplaćene zarade može se sastojati iz tri komponente I to:

- Radni odnos sa zaposlenim treba biti postojeći;
- Zaposleni treba raditi ili pružati usluge DP-u;
- Zaposleni nije primio isplatu za njegov/njen rad;
- Zaposleni je imao stalni radni odnos sa DP-em;
- Zaposleni nije primao socijalne bonuse;

i) Radni odnos

Zaposleni treba da dokaže postojanje radnog odnosa radi legitimnosti potraživanja neisplaćenih zarada. Radni odnos mora biti evidentiran ugovorom o radu ili random knjižicom. Ostali potencijalni dokazi za dokazivanje postojanja radnog odnosa trebaju biti Lista zaposlenih menadžmenta, lista za isplatu itd.

ii) Učinak zaposlenog

U cilju da se postane kvalifikovan za isplatu potraživanih zarada, zaposleni treba raditi ili pružati usluge preduzeću u toku perioda za koji potražuje isplatu neisplaćenih zarada. Potraživanja kojima zaposleni potražuju neisplaćene zarade, ali je jasno da radnici nisu pružali nikakvu uslugu DP-u u navedenom vremenskom periodu, smatraće se neaktivnim radnicima (radnici na neplaćenom odsustvu ili radnici na listi čekanja). Ovakva potraživanja biće odbijena od strane Komisije za likvidaciju. U nekim sofisticiranijim slučajevima radnik prima "socijalne bonuse" na mesčnom osnovu to jest menadžment raspodeljuje prihod od iznajmljivanja vlasništva među radnicima I

⁴ Zakon o radu 03/L-212, čl. 36

računa to kao akontacionu isplatu, mada radnici nisu izvodili nikakav posao u DP-u. Ovakve isplate smatraće se socijalnim bonusima a ne kao akontaciona plaćanja u ime neisplaćenih zarada.

Radni odnos je ugovoreni odnos koji sadrži zajedničke obaveze obe ugovorne strane (uslugu I nagradu) I predmet je principa zakona o obligacionim odnosima (Član122). Neće biti nikakve nagrade ukoliko rad nije izveden. Potraživanja zaposlenih koji nisu vršili nikakakav rad ili uslugu poslodavcu neće se smatrati potraživanjima za neisplaćene zarade.

Specijalni slučaj: Nemogućnost izvođenja

Potraživači čiji radni odnos nikada nije formalno prekinut ili je sudski potvrđeno da je prekid zakonski nezakonit, ali nije mogao da obavlja bilo kakav posao protiv svoje volje zbog (i) unutrašnjih mera primenjenim od 1989-1999, ili (ii) nepovoljnim bezbedonosnim uslovima koji su ga privremeno sprečili da dolazi na svoje radno mesto. Ove grupe potraživača potražuju kompenzaciju za neisplaćene zarade za period kada oni nisu mogli da rade za poslodavca. Ovi potraživači biće kvalifikovani za neisplaćene zarade, ukoliko njihova potraživanja nisu statutarно opterećena. Uključivanje ove grupe je pravno opravdano; jer nisu mogli da obavljaju svoj posao zbog:

- a) odbijanja poslodavca da prihvati njihov ugovoreni rad ili usluge na diskriminatorskoj osnovi;*
- b) nepovoljnih bezbedonosnih uslova koji su ga/je sprečili da privremeno dolazi na radno mesto.*

U slučajevima kada poslodavac odbija usluge rada (pod paragrafom a) gore) zasnovanim na motivaciji koja nije zakonski dozvoljena, zaposleni nije dužan da izvodi rad, ali zadržava pravo protiv druge strane (Član 138.1 zakona o obligacionom odnosu).

Pojam “privremeno” pod paragrafom b) gore, značiće situaciju gde zaposleni zbog bezbedonosne situacije na Kosovu nije u mogućnosti da obavlja njegove/njene dužnosti u određenom vremenskom periodu, iako je takav zaposleni pružao radne usluge DP-u povremeno.. Takva prepreka neće biti stalne prirode, samo privremene dok se bezbedonosna situacija ne poboljša I omogućiti da zaposleni/zaposlena obavljaju svoje radne dužnosti.

Važna beleška: Za potraživanja koja su obično, vremenski opterećena, molimo vas najpre proverite zastarelost.

Slučaj nemogućnosti izvodjenja rada, potražioc treba da se obrati nadležnom sudu I da pokrene process protiv DP-a. Zastarelost pokrenute parnice o kršenju radnog prava nastupa nakon tri (3) godine (Član 608 Zakona o socijalnom radu, službeni glasnik RSFJ Br. 53/1976, predviđa da : "zastarelost prekida zahtev za izvršenjem materijalne obaveze u vezi sa ugovorom I to: 1) isplata ličnog dohodka I drugih potraživanja zaposlenih; 2) isplata rada u vezi sa štetama..... svi ovi zahtevi zastarevaju nakon tri godine").

Ukoliko potraživač nije pokrenuo sudski postupak onda je takvo potraživanje ograničeno vremenski, u drugom slučaju KL-u će razmotriti I proceniti relevantne sudske odluke.

Sudska praksa: Posebna komora vrhovnog suda Kosova SCC-07-0191 od 1-og novembra 2007.
S

Potraživač traži isplatu neisplaćenih zarada za takozvani period "Unutrašnjih mera" od 1989 do 1999. Postoje četiri instance za kompenzaciju potraživanja koje se mogu videti u likvidacionom programu.

- i) Potraživanje bez sudske presude napravljene u prvom periodu toka likvidacionog procesa tražeći kompenzaciju zarada za gorenavedeni period. Claim without a court judgment made for the first time during the liquidation procedure seeking compensation of the salaries for the aforementioned period. Ove žalbe se mogu smatrati zastarelim.
- ii) Potraživanja podneta zajedno sa sudskom odlukom izdatom od suda od pre 1999 godine, načinjenom u korist radnika na osnovu postupka otpuštanja radnika tokom 1999. Potraživanja pod ovom kategorijom trebalo bi u principu prihvatiti.
- iii) Potraživanja podneta zajedno sa sudskom presudom izdatim od strane suda koji je nastao posle 1999, govori u korist potraživača na osnovu postupka otpuštanja u vremenu u vezi sa primenljivim zakonom od pre 1999, ali samo zaključenom posle 1999. Potraživanja pod ovom kategorijom trebalo bi u principu prihvatiti.
- iv) Potraživanja podnetih u pratnji presude koja je doneta na osnovu postupka koji je počeo posle juna 1999. Pravno stanovište u vezi ove kategorije slučaja potraživanja je da potraživanja trebaju biti preispitana da li mogu uložiti žalbu na instancu ultra vires u vezi izrečene presude.

iii) Nedostatak isplata

Zaposleni bi trebalo da nisu dobili nikakvu isplatu ili nadoknadu za obavljeni rad ili usluge. U suprotnom, zaposleni neće imati pravo na neisplaćene zarade.

iv) Privremeni radni odnos

Pružaoци usluga, sezonski radnici, honorarni članovi odbora (ukoliko nisu stalno zaposleni u DP-u) nisu The service providers, the season workers of honorary members of the board (if they were not full employed on the SOE) nemaju prava na neisplaćene zarade. Za određivanje pozicije zaposlenog važna je činjenica da li je zaposleni bio dugo u random odnosu sa DP-em i da je obavezan/a instrukcijama poslodavca (nije frilanser ili nezavisni profesionalac). Pružaoци usluga, konsultanti, frilanseri itd. Smatraće se honorarcima a ne zaposlenima.

3.4. Odluka o potraživanjima za neisplaćene zarade

Potraživanje za neisplaćene zarade biće odobreno ako je zahtev prihvatljiv i utemeljen.

i). Zahtev je prihvatljiv i nije zastareo

Relativna zastarelost

Prema odeljku 43.3(d)(ii) UNMIK Uredbe 2005/48 "...svi potencijalni poverioci I potraživači koji nisu uspeali dokazati valjanost svog zahteva u roku od dva (2) meseca od dana kada je objavljeno drugo obveštenje, smatraće se da su takvi potraživači I poverioci u nemogućnosti da učestvuju u procesu raspodele profita od procesa privatizacije".

Absolutna zastarelost

Absolutno zastarelim u vezi sa potraživanjem zaposlenog je 3 godine.

Ako primite potraživanje za zaostale zarade, prvo proverite da li je zahtev zastareo. Član 608 Zakona o socijalnom radu, "Službeni glasnik SFRJ br. 53/1976 i član. 87 Zakona o radu (ZAKON br.03 / L -212/1. od 12.2010. predviđa da svi zahtevi koji se tiču radnog odnosa zastarevaju u roku od tri (3) godine. Ukoliko sa žalba odnosi na platu stariju od tri godine a zastarevanje nije prekinuto na bilo koji način shodno članovima 382-393 Zakona o obligacionim odnosima, žalba se odbacuje kao neprihvatljiva.

ii). Zahtev je Utemeljen ako zaposleni ispunjava zakonske uslove da primi zaostalu zaradu i ima pravo na neisplaćene zarade.

Kriterijumi za sticanje prava:

- Radni odnos sa zaposlenim postoji
- Zaposleni je radio u ili pružao usluge DP-u
- Zaposleni nije primio naknadu za svoj rad
- Zaposleni nije imao nezavisan radni odnos sa DP-em.

3.5. Obrada potraživanja plata

i) Procena činjenica iz dosijea

Komisija za likvidaciju može da koristi sažeti pristup, ispod, kao smernicu za procenu činjenica iz dosijea u vezi sa potraživanjem plata.

Spisak tačaka za procenu potraživanja

1. Proverite identitet podnosioca žalbe –kopija lične karte
2. Radna knjižica na uvid (u nedostatku iste, objasnite iz kog razloga, i koji je izvor informacija koje se koriste za utvrđivanje radnog odnosa za period potraživanja)
3. Utvrdite tačan datum početka radnog odnosa podnosioca žalbe u ovom DP-u: (dd/mm/gg)
4. Pronađite dokaz o odluci o zasnivanju radnog odnosa i / ili ugovor, u DP-u
5. Koji je poslednji dan kada je podnosilac žalbe bio na poslu u ovom DP-u:(dd/mm/gg)
6. Da li je podnosilac žalbe dobio bilo kakvo pisano obaveštenje da je proglašen za tehnološki višak ili da ne dolazi na posao?
 - Ako je odgovor potvrđan, priložite kopiju pismenog obaveštenja o proglašavanju za tehnološki višak ili obaveštenje da ne dolazi na posao
 - Ako je odgovor negativan, priložite pismenu izjavu navodeći razloge zašto se niste vratili na posao u ovo DP.
7. Da li se podnosilac potraživanja obratio sudu ili drugom priznatom organu sa ciljem da zadrži svoj status zaposlenog lica, kao što predviđa Zakonom o udruženom radu?
 - Ako je odgovor potvrđan, priložite kopiju molbe i bilo kakve odluke Suda.
 - Ako je odgovor negativan, molimo objasnite zašto podnosilac zahteva nije podneo molbu
8. Koliko je iznosila mesečna BRUTO zarada podnosioca zahteva? (navedite iznos u izornoj valuti i protivvrednost u evrima)
9. Kog datuma je podnosilac žalbe primio svoju poslednju platu?
10. Na koji period se odnosila poslednja plata?: Od:(dd/mm/gg) Do:(dd/mm/gg)
11. Koji je iznos poslednje primljene plate - BRUTO (navedite iznos u izornoj valuti i protivvrednost u evrima)
12. Saznajte, zahtevajte i priložite bilo kakvo uputstvo za uplatu od strane banke ili izveštaj iz banke kao dokaz da je ova uplata izvršena
13. Da li je podnosilac potraživanja u trenutku prekida radnog odnosa imao neizmirene kredite ili akontacije ili druge isplate од стране DP-a (ako jeste, navesti u kom iznosu (u izornoj valuti i protivvrednost u evrima) и navedite način izvršavanja uplate)
14. Zahtevajte od podnosioca potraživanja da priloži pismenu izjavu sa detaljnim opisom svih zaposlenja počev od poslednjeg radnog dana u ovom DP-u.
15. Zamolite podnosioca potraživanja da priloži bilo kakvu ostalu dokumentaciju ili dokaze za koje smatrate da su bitni za potraživanje.

ii) Pregled informacija (u vidu tabele)

Naziv DP-a:		Oblast:			
Ime podnosioca zahteva:					
<u>Detalji o potraživanju plata i otpremnine</u>					
Plate – <i>odnosi se na obavljeni rad u DP-u od strane podnosioca, za koji podnosilac nije primio naknadu</i>					
Opis	Datum početka <i>dd/mm/gggg</i>	Datum završetka <i>dd/mm/gggg</i>	Bruto iznos	Važeća valuta	Protivvrednost u evrima
			<i>Ukupan iznos plata (u evrima)</i>		
Otpremnina – <i>shodno Zakonu br 03/L-067 (Zakon KAP), Član 5.7 b (ii)</i>					
Unesite u polja ispod cifre za radno iskustvo podnosioca zahteva u ovom DP-u					
	Datum početka <i>dd/mm/gggg</i>	Datum završetka <i>dd/mm/gggg</i>	Ukupno godina radnog iskustva		
			<i>Godina</i>	<i>Meseci</i>	
Primedbe – <i>Unesite bilo kakve primedbe ili obrazloženje u vezi sa potraživanjem podnosioca zahteva</i>					

Bruto mesečna zarada će biti obračunata na osnovu ugovora o radu, platnog spiska, ili bilo kakvog drugog dostupnog izvora. Bruto iznos potraživanja radnika podleže doprinosima, i to 5% za penzijsko osiguranje⁵ i 10% (od 95%) na ime poreza na lični dohodak.⁶

Za potrebe evidentiranja zahteva u likvidaciji, iznos od 5% treba dodati utvrđenom potraživanju radnika po osnovu doprinosa u penzioni fond poslodavca⁷.

Prema Uredbi. 2005/48, 44 (f) do tri mesečne bruto zarade biće uzete kao prioritetno potraživanje. Bruto mesečna zarada biće obračunata na osnovu ugovora o radu, platnog spiska, ili bilo kog drugog dostupnog izvora, uključujući i posebne aranžmane između zaposlenih i DP-a gde je između stranaka dogovoren niži nivo zarade.

Ako podnosilac zahteva ima pravo na više od tri mesečne bruto plate, ostatak će se voditi kao neobezbeđeno potraživanje, shodno Uredbi 2005/48, 44 (G).

Ako i kada je potraživanje isplaćeno, odbici za porez na dohodak i penzijsko osiguranje (i doprinos poslodavca) treba da budu uplaćeni Poreskoj upravi Kosova do 15. narednog meseca.

3.6. Zahtev za dodatne informacije

⁵ Pravila Poreske uprave koja primenjuju Uredbu 2001/35, odeljak 3: Obavezan doprinos od pet odsto (5%) se oduzima od bruto iznosa zarade zaposlenog po osnovu poreza na lični dohodak.

⁶ Zakon br. 3/L-161 o porezu na lični dohodak, član 38 (3): Poslodavac koji nije glavni poslodavac zaposlenom, oduzimaće iznos koji odgovara iznosu od 10% plate za svaki poreski period.

⁷ Pravila Poreske uprave koja primenjuju Uredbu 2001/35, odeljak 5: Poslodavac dodaje odbijenom iznosu deo doprinosa koji uplaćuje zaposleni i uplaćuje ukupan iznos.

Od podnosioca zahteva će biti zahtevano da priloži sve informacije za koje je Komisija za likvidaciju prilikom procene činjenica iz dosijea utvrdila da nedostaju ili su nejasne, pružajući mu dovoljno vremena (npr. 30 dana od dana kada je podnosiocu uručeno obaveštenje).

Ako podnosilac zahteva ne uspe da obezbedi dodatne dokaze ili dokumentaciju u prilog svog potraživanja, na zahtev Komisije za likvidaciju za dodatnim informacijama, njegov / njen zahtev će biti odbačen kao nevažeći u skladu sa članom 32.1 (a) Uredbe UNMIK-a br. 2005/48. (Komisija za likvidaciju može da odbije bilo koji zahtev na osnovu neprihvatljivosti, ili ukoliko podnosilac zahteva ne dostavi popunjen ili ispravljen zahtev ili neophodna dokumenta u roku propisanom u zahtevu.)

3.7. Obračunavanje važećih zahteva

Komisija za likvidaciju će biti u mogućnosti da u vezi sa potraživanjima primanja obračuna sledeće:

- Koliki je ukupan iznos naknade po osnovu dospele neto zarade podnosioca zahteva?
- Koliki je ukupan iznos naknade po osnovu doprinosa za penzijsko osiguranje (na ime podnosioca zahteva i poslodavca)?
- Koliki je ukupan iznos naknade po osnovu poreza na lični dohodak?

Nakon što utvrdi gorepomenute ukupne iznose, Komisija za likvidaciju će podeliti isplate potraživanje prema prioritetu i opštem rangiranju neobezbeđenih potraživanja kao što je definisano članom 44.1 (f) and (g) Uredbe UNMIK-a 2005/48.

Iznosi potraživanja podeljeni prema prioritetu uplate uključivaće neto plate, penzijske doprinose i porez na dohodak. Prema tome, podnosilac zahteva će primiti samo neto plate i penzijski doprinos dok će porez biti zadržane od strane KAP-a. KL će pažljivo ispitati da li je podnosilac zahteva potraživao "bruto" platu ili "neto" zarade. Shodno tome, potraživanja KAP-a koja se odnose na neplaćene zarade na ime penzijskih doprinosa i poreza na dohodak građana biće odbijena, jer će pomenuti doprinosi biti uplaćeni Poreskoj upravi Kosova proporcionalno (pro-rata) neto iznosu isplate podnosiocu zahteva. Ovim bi trebalo da se izbegne dvostruko obračunavanje potraživanja.

4. Elementi oporezivanja koje treba uzeti u obzir

i) Kategorije koje čine zaradu i podležu oporezivanju

Zakon o ličnom dohotku u članu. 8.1 i 8.3 (Zakona br.03/L-161/29.12.2009) definiše sledeće kategorije koje čine zaradu i podležu oporezivanju:

- plate isplaćene od strane ili u ime poslodavca za posao koji službenik obavlja prema uputstvu poslodavca,
- premije, provizije i druge oblike naknade koje poslodavac, ili neko drugo lice u ime poslodavca, isplaćuje službenicima preko i iznad plate;
- prihod od privremenog rada obavljenog od strane službenika;
- prihod od potencijalnog zaposlenja, kao što je bonus; premije zdravstvenog i životnog osiguranja koje poslodavac isplaćuje zaposlenom
- oproštaj duga ili obaveze službenika prema poslodavcu;
- isplatu ličnih troškova zaposlenog od strane poslodavca;
- izuzev ako je drukčije utvrđeno u ovom zakonu, beneficije u naturi koje poslodavac pruža zaposlenom koje prelaze minimalni iznos koji je utvrđen podzakonskim aktom koji je izdalo Ministarstvo privrede i finansija.

- Doprinosi koje poslodavac daje u ime zaposlenog sistemu Individualnih penzionih štednji, dopunskom penzionom fondu poslodavaca, i dopunskoj shemi individualnih penzija prema Zakonu o penzijskom fondu na Kosovu; i
- Doprinosi koje zaposleni daje sistemu Individualnih penzionih štednji, dopunskom penzionom fondu zaposlenog i dopunskoj shemi pojedinačnih penzija prema Zakonu o penzionom fondu.

ii) Zarade izuzete od oporezivanja

Sledeće zarade su izuzete od oporezivanja kao što je definisano članom 9.2 (Zakona br.03/L-161/29.12.2009):

- povraćaj stvarnih poslovnih putnih troškova do iznosa utvrđenih podzakonskim aktom koji izdaje Ministarstvo finansija;
- odštetu za nesrećne slučajeve na poslu; i
- beneficije u naturi koje poslodavci daju stranim službenicima kako bi olakšali njihov život na Kosovu, kao što su smeštaj i podučavanje u školi.
- Dobici u naturi u vidu obroka koji poslodavac obezbeđuje zaposlenom, izuzev naknade u novcu.
- Naknada, ograničena na iznos manji od cene javnog prevoza, ili 0,16 evra / km, za rastojanje duže od dvadeset (20) kilometara.
- Naknade u naturi koje se zaposlenima daju u vidu karti za javni prevoz do radnog mesta. Naknade u naturi daju se za razdaljine duže od jednog (1) kilometra.
- Ovakve naknade u naturi se ne odbijaju kao trošak bilo koje vrste.

Prilikom razmatranja potraživanja plata, Komisija za likvidaciju će praviti jasnu razliku između oporezivih i neoporezivih kategorija potraživanja. U velikom broju slučajeva, socijalne bonuse i druge neoporezivi prihode, društvena preduzeća su obračunavala kao avansne isplate radnicima, tako da će KL korigovati takva potraživanja prilikom njihovog razmatranja.

iii) Važeći zakon

KL bi trebalo da uzima u obzir sledeći važeći zakonski okvir prilikom rešavanja radničkih potraživanja:

- Uredba UNMIK-a 1999/24 izmenjena i dopunjena Uredbom UNMIK-a 2000/59
- **Zakon na snazi na Kosovu 22. marta 1989.**

U izuzetnim slučajevima nedostatka zakona koji pokrivaju predmete ili situacije, koristiti zakon posle 22. marta 1989. koji nije diskriminacioni i koji je u skladu sa odeljkom. 1.3 Uredbe UNMIK-a 2000/59

- Zakon o socijalnom radu, Službeni glasnik SFRJ br.53/1976
- Uredba UNMIK-a br. 2001/27 o osnovnom zakonu o radu na Kosovu, u meri u kojoj je primenjiv
- **Zakon o radu ZAKON br.03/L –212, stavlja van snage Zakon o socijalnoj i radu iz 1976/77 i Uredbu UNMIK-a 2001/27 a primjenjivaće se od 15. decembra 2010.**
- Zakon o porezu na lični dohodak br. 03/L-161/29.12.2009
- Uredba o penzijama na Kosovu, Uredba UNMIK-a 2001/35 o penzijama, izmenjena i dopunjena Uredbom UNMIK-a 2005/20

Prilog Uputstva za likvidaciju

Razmatranje kolektivnih potraživanja u postupku likvidacije

1. Istorijat i pitanje

Od pokretanja prvih procedura likvidacije prema društvenim preduzećima (D.P.) za vreme Kosovske povereničke agencije (KPA) i Kosovske agencije za privatizaciju (KAP), poverioci su podnosili svoja potraživanja u većini slučajeva kao individualna potraživanja. Bilo je slučajeva kada su poverioci podneli kolektivna potraživanja, znači predstavljen je obrazac za podnošenje potraživanja u likvidaciji protiv određenog društvenog preduzeća, obično potpisan od jednog zastupnika, u ime i za račun dva ili više poverilaca. Prijem i registracija ovih potraživanja u bazi podataka likvidacije u KAP-u a i u bivšoj KPA izvršena je jedinstvenim protokolarnim brojem.

Ustvari van pravne procedure, između poverilaca predstavljenih putem kolektivnih potraživanja ne postoji bilo koja vrsta zajednice ili veze i po pravilu oni bi se mogli predstaviti i kao individualne stranke u proceduri.

Tokom razmatranja potraživanja prema društvenim preduzećima (D.P.), u vezi kojih je KAP imenovala PPU-a za likvidacioni organ, i identifikovala je određeni broj potraživanja koja uključuju i nekoliko individualnih potraživanja a koja su predstavljena na kolektivan način. „Kolektivno potraživanje“ se odnosi na slučajeve kada su potraživači predstavili samo jedan obrazac za podnošenje potraživanja, koji je potpisan od ovlašćenog lica u ime više potraživača.

Iz pravnih i praktičnih razloga, nije moguće pripremiti i poslati „kolektivnu odluku“ kao odgovor na „kolektivno potraživanje“. Zakon br. 04/L-034 o Kosovskoj agenciji za privatizaciju (Zakon o KAP-u), član 31.1, izričito predviđa da se Zakon o administrativnom postupku ne primenjuje za tretiranje i donošenje odluke od KAP-a ili određenog likvidacionog organa u vezi sa jednim potraživanjem ili interesom koji je podnet od jednog lica u svojstvu navodnog poverioca ili vlasnika.

Zakon o KAP-u ne sadrži nijednu odredbu u kojoj se pominje kolektivno potraživanje i svaki osvrt na potraživanje ili poverioce je individualizovan. Definicija pojma „dokaz o potraživanju“ izričito se odnosi na „navodnog poverioca“, što podrazumeva da svaki individualni poverilac treba da na individualan način podnese dokaz o svom potraživanju. Ovaj argument se podržava članom 23 priloga Zakona o KAP-u koji pravi vezu između dokaza o potraživanju i individualnog poverioca. Registrovani poverioci su individualni poverioci a ne grupa poverilaca. Individualni poverioci su mogli izabrati opciju da ovlaste jednog zastupnika sa ciljem prikupljanja individualnih potraživanja kako bi bila „kolektivno“ podneta u KAP-u da bi olakšali postupak podnošenja i razmatranja potraživanja. Ovo je uglavnom bio slučaj kada su radnici određenog društvenog preduzeća prikupili svoja potraživanja i zajednički ih podneli u KAP-u putem zajedničkog zastupnika. Međutim, bez obzira na prikupljanje potraživanja, svaki poverilac ima

jedno potraživanje koje se razlikuje od drugih potraživanja u smislu zahtevanog iznosa i pravnog osnova. Svaki iznos zahtevan od jednog potraživača i koji je uključen u jedno „kolektivno potraživanje“ treba da bude razmotren i izračunat na individualan način u odnosu na njegovu valjanost i tačnost. Svaki radnik ima svoj ugovor o radu sa odgovarajućim društvenim preduzećem i izvor zakonske obaveze društvenog preduzeća prema radniku je individualni ugovor o radu. Pitanje bi bilo drugačije ukoliko bi potraživači podneli jedno potraživanje prema društvenom preduzeću na osnovu jednog ugovora koji su oni zajednički sklopili sa društvenim preduzećem. Ali dok potraživači samo prikupljaju svoja individualna potraživanja, i svako potraživanje potiče od jednog ugovora koji su potraživači sklopili odvojeno i na individualan način sa društvenim preduzećem, onda svaki potraživač treba da dobije individualan odgovor na njegovo individualno potraživanje.

U slučaju kada likvidacioni organ izda samo jednu odluku i jedan od više potraživača koji je uključen u tu odluku nije zadovoljan istom, žalba prema ovoj odluci bi imala posledice za odluku u celosti i uticala bi i na ostale potraživače koji su zadovoljni odlukom. Sud može proglasiti odluku nevažećom i tako negativno uticati na sve potraživače na koje se odnosi dotična odluka, bez obzira na to da li su oni zadovoljni odlukom ili ne.

Osim pravnih pitanja, izdavanje jedne odluke kao odgovor na određeno „kolektivno potraživanje“ prouzrokuje ozbiljne probleme praktične prirode. LO se suočavao sa situacijama kada je lice koje je određeno kao ovlašćeni zastupnik umro ili iz nekog drugog razloga nije više bio ovlašćen. Pokazalo se kao težak posao prikupljanje potpisa svih potraživača uključenih u „kolektivno potraživanje“ radi određivanja novog ovlašćenog zastupnika, pogotovo jer je određeni broj potraživača u međuvremenu već umro. Na kraju, LO je bi prinuđen da izda individualne odluke kako bi se osigurala adekvatna zaštita poverilačkih interesa (vidi slučaj DP-a IMK Fabrika cevi).

Uzimajući u obzir gorenavedena praktična i pravna pitanja, i u cilju proizvodnje maksimalnog efekta za zaštitu poverilačkih interesa, kako je zahtevano zakonom, izrađeni su nacrti uputstava koja objašnjavaju uslove pod kojim se može izdati „kolektivna odluka“ umesto individualnih odluka kao odgovor na „kolektivno potraživanje“, uvek imajući u vidu da prioritet svake radnje u ovom pravcu bude primenjivanje zakona i izvršenje odgovornosti likvidacionog organa za zaštitu zakonitih interesa poverilaca. Takođe su predstavljena rešenja kako tretirati „kolektivna potraživanja“ sa proceduralne tačke gledišta, uzimajući u obzir da veći deo „kolektivnih potraživanja“ nema važeće ovlašćenje. Nacrti uputstava su opisani dole.

2. Razmatranje kolektivnih potraživanja u administrativnoj proceduri

2.1. Administrativna obrada kolektivnih potraživanja se primenjuje kada se dve ili više strane u istom predmetu zajedno predstave u istoj administrativnoj proceduri, ako se potraživanja podnosilaca zasnivaju na suštinsko istim činjenicama i istom pravnom osnovu.

Postoje slučajevi kada su tužioci dostavili „kolektivno potraživanje“, znači postoji samo jedan obrazac za dostavljanje potraživanja koji je potpisan od ovlašćenog lica u ime više potraživača. U nekoliko slučajeva se može utvrditi da nije bilo zakonitog ovlašćenja prilikom dostavljanja kolektivnog potraživanja ili kada je ovlašćeno lice u međuvremenu umrlo. Ovo je posebno važno za kolektivna potraživanja koja su podneta mnogo ranije.

2.2 Kolektivno potraživanje može biti prihvatljivo i jedna „kolektivna odluka“ može biti izdata kao odgovor na to kolektivno potraživanje ako su doleđnedeni zahtevi zajednički ispunjeni:

- Potraživanje je podržano važećim ovlašćenjem, koje treba da bude overeno od suda ili notara;
- Ovlašćenje treba da jasno naglasi trajanje ovlašćenja, npr. ako je samo za svrhu dostavljanja ili ako postoji neki dodatni delokrug ovlašćenja, npr. prikupljanje prihoda od likvidacije;
- Kolektivno potraživanje uključuje samo potraživanja koja pripadaju istoj kategoriji potraživanja i istom DP-u;
- Potraživanje može biti primljeno ili odbijeno za sve potraživače iz istih pravnih razloga i nije potrebna drugačija ili posebna procena individualnih potraživanja.

3. Prihvatljivost kolektivnog potraživanja

3.1. Kolektivna potraživanja podneta u likvidacionim procesima i kolektivne odluke treba da budu izdate od strane LO, ukoliko su odredjeni uslovi kumulativno ispunjeni. Zahtevi koje treba zadovoljiti navedeni su u odeljku 2.2.

4. Autorizacija, komunikacija I obaveštenje

4.1 Likvidacioni process u 117 društvenih preduzeća započet je u toku perioda 2005 do 2011 od strane bivše KPA I KAPa. Potraživanja poverilaca, uključujući I kolektivna potraživanja bila su primljena pre mnogo godina, ali nažalost procesuiranje ovih potraživanja, uključujući I formalne uslove njihove prihvatljivosti nije bilo blagovremeno.

4.2 U slučajevima kada nisu sve adrese poverilaca, koji su uključeni u originalnu kolektivnu odluku, poznate, likvidacioni organ će objaviti obaveštenje u najmanje dva novinska lista na Kosovu, na oba

jezika: albanskom i srpskom, kao i na zvaničnoj web strani, obaveštavajući poverioce o zahtevu da se podnese važeće ovlašćenje u predviđenom roku. Obaveštenje će jasno govoriti da potraživanja onih poverilaca koji nisu pružila važeće ovlašćenje biti odbijeni sa isticanjem predviđenog roka. Odluka o odbijanju potraživanja zbog neuspevanja podnošenja neophodnih dokaza za predstavljanje biće pripremljena posebno za svakog potražioca u pitanju i predata KAPu, gde potražilac može dobiti odluku. U slučaju kolektivnog potraživanja koje nije podržano zakonskim ovlašćenjem, ali isto zadovoljava određene zahteve definisane u (2.2) gore, biće zahtevano od likvidacionog organa da odbije potraživanje (videti operativnu politiku, Član 7.6.4). Međutim, kako bi se izbegle disproportionalne poteškoće zbog opservacije činjenica da u kolektivna potraživanja podneta mnogo godina ranije i da KAP nije obavestio u vezi sa činjenicom da je ovlašćenje bilo zakonski nevažeće, likvidacioni organ će učiniti napore za nalaženje rešenja koje će zaštititi interese poverilaca bez kompromitovanja tačnosti i formalnosti prirode likvidacionog postupka. U vezi sa tim će likvidacioni organ zahtevati od svakog pojedinačnog potražioca da podnese važeće ovlašćenje. Ovaj pristup se mora primeniti i ako su adrese svih potražilaca poznate likvidacionom organu. Likvidacioni organ je odredio rok od 15 kalendarskih dana za podnošenje tih ovlašćenja. Nepodnošenjem ovlašćenja od strane svih umešanih potražilaca u originalno kolektivno potraživanje rezultiraće odbijanjem njihovih potraživanja zbog nedostataka dokaza. Odluke u vezi sa odbijanjem potraživanja zbog nepružanja dokaza biće poslate ponaosob svim potražiocima u pitanju.

4.3 Potražiocima koji će se obavestiti o zahtevu za podnošenje važećeg ovlašćenja, biće obavešteni putem direktne korespondencije ili javnim obaveštenjem (4.2) mogu takodje da favorizuju podnošenje potraživanja i na individualnoj osnovi bez traženja pomoći tzv. Ovlašćenog lica, podnoseći potraživanje koje je u osnovi u istom ili sličnom obliku i kategoriji kao i ono koje je bilo deo kolektivnog potraživanja.

4.4 U slučaju kolektivnog potraživanja koje ne zadovoljava zajednički zahtev naveden u 2.2, gore, sa izuzetkom isključenih slučajeva navedenih u 4.2, odluke prihvataju u potpunosti ili delimično ili odbijanje potraživanja mora biti u pripremljeno i poslato na individualnoj osnovi. Svaki potražilac treba da primi pojedinačnu odluku u vezi sa njegovim/njenim sopstvenim potraživanjem.

4.5 U slučaju kada postoje problemi da identifikuje Adresa svakog od lica u pitanju, likvidacioni organ će nabaviti adresu na osnovu raspoloživih informacija u odgovarajućem DPu. U slučaju da arhiva ne pruža dovoljno informacija u vezi sa adresama svih potražilaca, likvidacioni organ će objaviti obaveštenje u najmanje dva časopisa na Kosovu na oba jezika: albanskom i srpskom, kao i na zvaničnoj web strani KAPa, obaveštavajući potražioce da odluke o svojim potraživanjima mogu dobiti u KAPu i to nakon isteka roka navedenog u obaveštenju, smatraće se da je potraživanje blagovremeno poslato potraživačima.

5. Razmatranje kolektivnih potraživanja u sudskom postupku

5.1. Sudski postupci omogućavaju da jedan ili više potražilaca mogu biti predstavljeni kao proceduralna/potraživačka strana protiv stranke, u ovom slučaju protiv društvenih preduzeća u svojstvu tuženih. Kroz ovu proceduralnu instituciju je omogućeno da na Sudskom slučaju, nekoliko fizičkih ili

pravnih lica može biti predstavljeno kao tužilac ili tuženi. Zakon o parničnom postupku predviđa proceduralnu instituciju Sudske zavisnosti u Članu 264, koja definiše sledeće *“tužba se može podneti zajednički od strane više tužilaca ili protiv nekoliko tuženih”*.

Gorepomenuti Član definiše uslove koji trebaju biti zajednički ispunjeni da bi se slučaj smatrao zajedničkim parničnim postupkom:

- i) Potraživanja, odnosno obaveze su iste kategorije;
- ii) Zajednički-parnični postupak potraživanja je zasnovan na činjenicama i pravnom utemeljenju i u osnovi je (*simite factum simite ius*), i
- iii) Isto telo koje donosi odluku mora biti nadležno za svako potraživanje.

5.2. Svakako da je u podnošenju kolektivnih potraživanja u likvidaciji imao uticaja Sudski postupak započet pred Sudom, gde se kao stranka – znači na strani tužilaca predstavljaju dva ili više radnika preduzeća u pitanju. Treba napomenuti da u slučaju stavljanja određenog DPa u likvidaciju, Sudovi na osnovu zahteva KAPa prema Članu 9 zakona KAPa i ranije uredbe 2005/48 suspenduju Sudski postupak. Pri tom se pojavilo podnošenje kolektivnih potraživanja od strane potražilaca, pošto su priznati kao strana u Sudskom postupku.

5.3. Iz dosadašnje prakse, trebalo bi pomenuti presudu (C.br.340/2001) opštinskog Suda u Uroševcu o poništenju odluke o otpuštanju 912 radnika ovog preduzeća u toku devedesetih. Opštinski Sud u Uroševcu odobrio je njihovo potraživanje i doneo presudu. Stavljanjem ovog preduzeća u likvidaciju, za isti slučaj pojavilo se kolektivno potraživanje u likvidacionom postupku, međjutim odeljak 2.2 važi i ovde pošto se razmatraju individualna i donose se odluke za svakog podnosioca zahteva.

Prishtina, September 28 2011

Aneks 4

UPUTSTVO

Za opustanje Vlasnička Potraživanja iz Transformacija

Svrha ovog dokumenta je da raspravlja o žalbama iz Srpskog Fonda za razvoj u postupku likvidacije i da da preporuku o tome kako treba da se rešava od strane likvidacione uprave.

Žalbe od Srpskog fonda za razvoj (SFR) su zasnovane na tvrdnji da su DP-a u pitanju prošla transformaciju 90-ih godina koji su rezultirali u promeni vlasništva nad DP-ma (delimično ili potpuno) u korist SFR. Što se tiče navodne transformacije zakon KAP-a (član 5. stav 4) predviđa:

Ako je preduzeće prošlo transformaciju, ova transformacija neće uticati na nadležnosti Agencije iz člana 5.1 ili 5.2 ili prava i ovlašćenja Agencije prema članovima 6, 8 i 9, osim ako:

4.1 transformacija je bila zasnovana i sprovedena u skladu sa zakonom koji se odnose na transformacije;

4.2 sve obaveze u vezi sa transformacijom, bilo da proističu istovremeno sa ili posle transformacije, bez obzira da li su nametnute zakonom ili ugovorom - uključujući ali ne ograničavajući se na obaveze koje zahtevaju plaćanje uz puno uvažavanje za to, kao i aktuelno izdavanje, akcijama - bila je u potpunosti izvršena; i

4.3 Transformacija nije bila diskriminatorna, niti u suprotnosti sa principima Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Očigledno, navodna transformacija mora da ispunji, kumulativno, uslove pod paragrafima 4.1, 4.2 i 4.3 iz člana 5 u zakonu KAP-a, kako bi uticala na društvene svojine po pitanju preduzeća. Prvi preduslov za punovažnost navodne transformacije, koja će kasnije uticati na procenu žalbi SFR-a, u skladu sa važećim zakonom za transformaciju.

Primenljivi zakonski propisi o transformaciji

Fond Fonda za razvoj je po prvi put uveden u zakonodavstvo od strane zakona SFRJ o društvenom kapitalu (SFRJ Službeni glasnik 84/89, 46/90).

Zakon o društvenom kapitalu ovlašćuje preduzeće u društvenoj svojini "sticanje dodatnog kapitala kroz izdavanje količine zaliha, tačnije kroz prodaju akcija daje pravo na prava svojine."¹ Značenje društvenog kapitala, kako je predviđeno članom 1. zakona, je osnovni kapital preduzeća opadanje vrednosti za proporcionalni deo otkrivenih poslovnih gubitaka, rezerve fondova i bez poslovanja fondova. Društveni kapitala može se prodati u celini ili delimično, na domaćem ili stranom investitoru obezbeđujući sredstva stečena od strane prodaje koje pripadaju fondu za razvoj.² Član 3 zakona predviđa da će stečena sredstva prodajom društvenog kapitala i usmerena na fond za razvoj predstavljati nastavak depozit republike ili autonomne pokrajine u fondu za razvoj. Sredstva zarađena putem prodaje preduzeća (u celini ili delimično) se koriste za razvoj fond za kapitalna ulaganja u preduzećima. Dok fond za razvoj posluje kao javno preduzeće, Jugoslovenska Republika odnosno Autonomna pokrajina može postaviti jedan ili više fondova za razvoj. Izdavanje akcija za prodaju, kao i prodaja preduzeća, u celini ili delimično, u ekskluzivnom domenu organa upravljanja preduzeća. Nakon donošenja odluke o izdavanju akcija interno (što ih čini dostupnim za prodaju sadašnjim i bivšim radnicima, drugim domaćim fizičkim licima ili penzionim fondovima i fondova invalidskog osiguranja) organ upravljanja mora imati donetu odluku o organizovanju preduzeća u formi ili akcionarsko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću.³ U slučaju da organ upravljanja preduzeća donosi odluku da proda deo preduzeća, to istovremeno čini drugo rešenje o organizovanju preduzeća kao preduzeće u mešovitoj svojini.⁴ Zakon predviđa da procenu vrednosti preduzeća vrši jedna organizacija odabrana od strane restrukturiranja i revitalizacije agencije, koja je osnovana u skladu sa ovim zakonom u svrhu davanja saveta u vezi sa prodajom preduzeća.⁵ Zakon zahteva mišljenje takve jedne agencije kako bi se steklo pre zaključenja ugovora o bilo kojoj prodaji akcija, deo preduzeća ili samo preduzeće.⁶ Zakon predviđa rok od 10 godina za završetak prodaje i plaćanja unutrašnjih akcija izdatih od strane preduzeća.⁷ Preplata i uplata akcija treba da se dokaže od strane dotične banke kroz posebne sertifikate.⁸

Zakon o društvenom kapitalu je izmenjen i dopunjen u 1996 (SFRJ Službeni glasnik 29/96, 29/97) u uslovima po pretpostavkom da se prvi put transformacija prenosi preko akcija fonda za razvoj⁹ ili drugih fondova. Prenos akcija do fondova, u skladu sa članom 13. zakona, doneta je isključivo radi pružanja tih akcija za prodaju na tržištu kapitala. Prenos akcija do fonda za razvoj, ako se ikada dogodio u skladu sa članom 13. zakona, čini fond vrstom "nosioca" akcija za kupca, koji postaje konačni vlasnik nakon uplate. Još jedna važna promena, uvedena ovim zakonom, bilo je pravo preduzeća da sklope sporazum sa svojim poveriocima za pretvaranje iznosa u vlasništvo u investicije i uzastopnom kapitalizacijom takvih ulaganja u akcije¹⁰.

- Obaveza da se registruju kod suda

¹ Član 1. Zakona o društvenom kapitalu, sa izmenama i dopunama (Službeni glasnik SFRJ 84/89, 46/90)

² Član 2 Zakona o društvenom kapitalu, sa izmenama i dopunama (Službeni glasnik SFRJ 84/89, 46/90)

³ Član 1 a) Zakona o društvenom kapitalu sa izmenama i dopunama (Službeni glasnik SFRJ 84/89, 46/90)

⁴ Vidi član 2 zakona o društvenom kapitalu (Službeni glasnik SFRJ 84/89, 46/90)

⁵ Vidi član 2 a) Zakona o društvenom kapitalu (Službeni glasnik SFRJ 84/89, 46/90)

⁶ Vidi član 2 b) Zakona o društvenom kapitalu (Službeni glasnik SFRJ 84/89, 46/90)

⁷ Vidi član 14 Zakona o društvenom kapitalu (Službeni glasnik SFRJ 84/89, 46/90)

⁸ Vidi članove 97 i 100 Zakona o preduzećima sa izmenama i dopunama (Službeni glasnik SFRJ 77/78, 40/89, 46/90)

⁹ Vidi član 6. stav 2. Zakona o osnovama transformacije društvenog kapitala (Službeni glasnik 29/96, 29/97)

¹⁰ Vidi član 14 Zakona o osnovama transformacije društvenog kapitala (Službeni glasnik 29/96, 29/97)

Svaka promena u statutu preduzeća, kao i druge promene, uključujući promene kapitala, mora da se unese u sudski registar.¹¹ Upis u sudski registar je jedini način da se dobije pravno dejstvo do transformacije preduzeća.¹² Podaci upisani u sudski registar objavljuju se u Službenom glasniku SFRJ.¹³

Pored saveznog zakonodavstva, Republika Srbija objavila je svoje zakonodavstvo u vezi osnivanja fonda za razvoj i procedure za transformaciju društvene svojine. Zakon o Republičkom fondu za razvoj i prestrukturiranje privrede objavljen je u Republici Srbiji u 1990. Aktivnost Fonda biće ulaganje društvenog kapitala i drugih izvora finansiranja u akcije ili investiranje društvenih preduzeća, čiji je cilj konsolidacija tih preduzeća, buduća prodaja akcija i investiranje i regulisanje kredita¹⁴.

Republički fond za razvoj i prestrukturiranje privrede prestalo da postoji 1992, kada je Skupština Republike Srbije usvojila Zakon o Fondu za razvoj Republike Srbije (Službeni glasnik RS 20/92). Jedan od ciljeva novoformiranog Fonda za razvoj, kao što je zakonom, bio je "sprečavanje daljeg iseljavanja i povratka Srba i Crnogoraca na Kosovo"¹⁵. S obzirom na osnovnu delatnost Fond je postavljen da zadrži imovinu, proizvodnju i finansijsko restrukturiranje, finansijska sredstva će doći od, između ostalog, prodaje državnog kapitala i prodajom društvenih preduzeća ili njihovih delova u skladu sa zakonom¹⁶. Fond je organizovan kao akcionarsko društvo koje će izdati akcije u iznosu prebačenom **na osnovu transformacije društvene imovine u skladu sa zakonom** i iznos imovina koji obezbeđuje budžet Republike Srbije¹⁷. Postupak za transformaciju društvene imovine je predviđen "Zakonom o uslovima i postupku za transformaciju društvene svojine" (u daljem tekstu Zakon o transformaciji)¹⁸. Transformacija Zakonom gradi se na principima koje je postavio zakon SFRJ o društvenom kapitalu. Zakon predviđa transformaciju preduzeća u akcionarska društva. Zakon ovlašćuje Organ upravljanja preduzeća sa ekskluzivnim ovlašćenjem da odluči transformaciju u akcionarsko društvo, kao i za izdavanje akcija¹⁹. Preduzeće ima zakonsku obavezu da objavi u Službenom glasniku RS i javnim novinama obe odluke Upravnog tela u vezi sa transformacijom i izdavanjem akcija²⁰. Vlasnici kapitala dobijaju potvrdu učešća na uplaćeni iznos²¹. Zakon predviđa tri načina transformacije: 1) izdavanjem i prodajom akcija radi prodaje društvenog kapitala, 2) izdavanje akcija u cilju povećanja kapitala, 3) Kupovina preduzeća ili njegov deo²².

1) Pod prvom metodom transformacije - prodaja društvenog kapitala putem akcija - zaposleni, bivši zaposleni i naslednici bivših radnika preduzeća kvalifikovani za popust od nominalne

¹¹ Vidi članove 183 i 184 Zakona o preduzećima sa izmenama i dopunama (Službeni glasnik SFRJ 77/78, 40/89, 46/90)

¹² Vidi članove 185 i 186 Zakona o preduzećima sa izmenama i dopunama (Službeni glasnik SFRJ 77/78, 40/89, 46/90)

¹³ Ibid.

¹⁴ Vidi član 4 Zakona o Republičkom fondu za razvoj i prestrukturiranje privrede (Službeni glasnik RS 32/90)

¹⁵ Vidi član 3 Zakona o Fondu za razvoj Republike Srbije (Službeni glasnik RS 20/92).

¹⁶ Vidi član 4 Zakona o Fondu za razvoj Republike Srbije (Službeni glasnik RS 20/92).

¹⁷ Vidi član 8 Zakona o Fondu za razvoj Republike Srbije (Službeni glasnik RS 20/92).

¹⁸ Vidi Službeni Glasnik RS 48/91.

¹⁹ Vidi član 7. Zakona o uslovima i postupku za transformaciju društvene svojine u druge oblike svojine (Službeni glasnik RS 48/91)

²⁰ Ibid.

²¹ Vidi član 3. Zakona o uslovima i postupku za transformaciju društvene svojine u druge oblike svojine (Službeni glasnik RS 48/91)

²² Vidi član 9. Zakona o uslovima i postupku za transformaciju društvene svojine u druge oblike svojine (Službeni glasnik RS 48/91)

vrednosti akcija²³, dok je 50% kapitala dobijen prodajom akcija uz popust ide u penzijski fond. Fond za razvoj samo dobija 60% kapitala dobijen prodajom akcija **bez popusta**, čiji je novac prikupljen od prodaje akcija trećim licima (osim zaposlenih), dok 30% tog kapitala ide u penzijski fond i 10% u fond za zapošljavanje. Kapitala prebačen u fond za razvoj treba da se koristi za proizvodnju, imovinu restrukturiranja i razvoj²⁴. Svako zainteresovano preduzeće vodi evidenciju svih upisanih akcija i ostvarenih popusta²⁵.

2) Odluka o izdavanju akcija radi dokapitalizacije pripada opet organu upravljanja preduzeća. Zakon zahteva da se sprovede procena od strane Agencije, dok je kapital stečen na prodaju tih akcija ostaje u vlasništvu preduzeća²⁶.

3) Prodaja preduzeća, ili njen deo, kao još jedan oblik transformacije vrši se putem usmenog javnog nadmetanja u uslovima koje je postavio Fond za razvoj. Preduzeća samo postaju deo kupoprodajnog ugovora ukoliko je taj deo kupljen²⁷. Ako je samo deo preduzeća prodat, za razliku od kupovine preduzeća kao celine koji plaća prodajnu cenu na bankovni račun Fonda za razvoj, isplaćeni novac ostaje u preduzeću²⁸. Prodaja preduzeća, iako je to samo deo preduzeća, dovodi do likvidacije.

Transformacija, bez obzira na formu bilo da imaju koristi od predviđene specijalizovane agencije²⁹, koja je trebalo da igra važnu ulogu u pogledu kapitalizacije preduzeća trebalo je da bude transformisana u akcionarska društva. Takva agencija je izdala potvrdu u roku 60 dana od dana prijema unutrašnje procene društvenog kapitala DP-a i odgovarajući važeći popust od vrednosti akcija³⁰. Proces izdavanja i prodaje akcija je u skladu sa Zakonom za uređenje akcija to je zakon SFRJ o hartijama od vrednosti sa izmenama i dopunama (SFRJ Službeni glasnik 64/89, 29/90).

Zakon o hartijama od vrednosti utvrđuje Komisija za razmatranje obavezna aplikacija koju je izdavalac (preduzeće) akcije i obveznice podneo pre bilo kakvog izdavanja³¹. Aplikacija je trebalo da bude praćena od strane mišljenja društvenog računovodstva i službe revizije na finansijsku situaciju preduzeća³². Odluka Komisije objavljuje se u Službenom listu SFRJ³³. Zakon zahtevan od strane Saveznog upravnog organa, nadležan za finansijske poslove, da vode evidenciju o svakom izdavanju, a posebno: dugoročne vrste (nije sasvim jasno u kom

²³ Vidi član 16. Zakona o uslovima i postupku za transformaciju društvene svojine u druge oblike svojine (Službeni glasnik RS 48/91)

²⁴ Vidi član 17. Zakona o uslovima i postupku za transformaciju društvene svojine u druge oblike svojine (Službeni glasnik RS 4/91)

²⁵ Vidi član 18. Zakona o uslovima i postupku za transformaciju društvene svojine u druge oblike svojine (Službeni glasnik RS 48/91)

²⁶ Vidi članove 26 i 27 Zakona o uslovima i postupku za transformaciju društvene svojine u druge oblike svojine (Službeni glasnik RS 48/91)

²⁷ Vidi član 28. Zakona o uslovima i postupku za transformaciju društvene svojine u druge oblike svojine (Službeni glasnik RS 48/91)

²⁸ Vidi član 29. Zakona o uslovima i postupku za transformaciju društvene svojine u druge oblike svojine (Službeni glasnik RS 48/91)

²⁹ Vidi član 3 i 4 Zakona o uslovima i postupku za transformaciju društvene svojine u druge oblike svojine (Službeni glasnik RS 48/91). **Nije jasno da li su takve Agencija ikada uspostavljene, iako zakon, član 39, postavlja tri meseca rok za njeno osnivanje.**

³⁰ Vidi član 8. Zakona o uslovima i postupku za transformaciju društvene svojine u druge oblike svojine (Službeni glasnik RS 48/91)

³¹ Vidi član 4 i 45 Zakona o hartijama od vrednosti sa izmenama i dopunama (Službeni glasnik SFRJ 64/89 i 29/90)

³² Vidi član 5 Zakona o hartijama od vrednosti sa izmenama i dopunama (Službeni glasnik SFRJ 64/89 i 29/90)

³³ Vidi član 45d Zakona o hartijama od vrednosti sa izmenama i dopunama (Službeni glasnik SFRJ 64/89 i 29/90)

kontekstu ovaj termin je korišćen u zakonu) akcija i obveznica; ime i sedište izdavaoca hartija od vrednosti; ukupan iznos i broj akcija i obveznica, kao i serijski i kontrolni broj izdatih akcija i obveznica³⁴. Definicija akcija i obveznica, kao što je predviđeno članom 1 i 8 Zakona, akcije, menice, beleške trezora sertifikati i komercijalni zapisi tako da su svi pisani dokumenti registrovani ili popunjeni na donosioca. Sva prava ili obaveze utvrđene akcijama i obveznicama stupaju na snagu kada ih izdavaoc dostavlja kupcu³⁵. Zakon predviđa posebno za akcije izdate od strane preduzeća ili drugih profitabilnih lica u odeljcima 13-25. Prema članu 15. Zakona propisano je da se akcije plaćaju novcem, ili robom ili pravima izraženi u novčanom iznosu, pod uslovom da je tako odlučeno u odluci o izdavanju akcija. Radnički Savet donosi odluku za izdavanje akcija³⁶. Odluka o izdavanju akcija mora da sadrži broj elemenata iz člana 20 ovog zakona: znači da se akcija izdaje donosiocu ili da je registrovana; ukupnu vrednost i broj akcija; nominalne vrednosti akcija, broj glasova po akciji po rukovodećem telu; način isplate dividende; vreme za registraciju akcija; način registracije; vreme i način plaćanja akcija; rok za isplatu u slučaju neuspeha; vrste akcija koje se nameravaju izdati; redosled ostvarivanja prava prioriteta u slučajevima višim od jednog problema; metod oglasa; postupak distribucije; način distribucije; specifikacije u vezi sa uslovima za isplatu komulativne dividende; snoseći rizik; način raspolaganja akcijama; mogućnost konverzije, prava nosioca prioriternih akcija; prioritet prava nosioca u slučaju da se jave nova pitanja; itd.

Akcije dodeljene od preduzeća sastoje se u dve komponente:) dokument (ovaj termin se koristi od strane autora ovog rada radi lakšeg snalaženja kako zakon ne predviđa poseban termin) udela i b) kupon za prikupljanje dividende³⁷. a) Elementi prvog dela sertifikata akcija (dokumenta akcija), kao što je definisano članom 21. Zakona su: 1) indikacija koja pokazuje da je akcija, 2) indikacija koja pokazuje vrstu akcija, 3) identifikacija učešća kupca - kome je izdata akcija 4) iznos novca akcija vredi 5) broj akcija izdatih nosiocu, 6) uslovi plaćanja dividende, 7) mesto i datum izdavanja; 8) mesto i datum izdavanja; 9) serijski broj koji sadrži kontrolni broj 10) potpis ovlašćenog lica; 11) identifikacija akcija izdavaoca; 12) spisak prava nosioca;

b) Kupon mora da ima sledeće elemente: 1) redni broj za prikupljanje dividende, 2) broj akcija kupona sastoji se od, i 3) potpis izdavača akcija. Akcionari su imali potvrdu o akcijama koje je izdalo preduzeće radi potrebe učešća u skupštini akcionara³⁸.

Sve u svemu, u cilju zadovoljavanja prvih uslova postavljenih u stavu 4.1 člana 5 u zakonu KAP-a, odnosno transformacija preduzeća u skladu sa zakonskim okvirom, sledeći dokazi moraju se obezbediti:

1. *Odluka radničkog saveta (Organ upravljanja DP-a), o transformaciji - član 2. Zakona o društvenom kapitalu, član 17 Zakona o transformaciji.*
2. *Odluka radničkog saveta (Organ upravljanja DP-a) o izdavanju akcija koji sadrži sve elemente predviđene članom 20. Zakona o hartijama od vrednosti - član 2. Zakona o društvenom kapitalu, član 17 Zakona o transformaciji.*

³⁴ Vidi član 7 Zakona o hartijama od vrednosti sa izmenama i dopunama (Službeni glasnik SFRJ 64/89 i 29/90)

³⁵ Vidi član 9 Zakona o hartijama od vrednosti sa izmenama i dopunama (Službeni glasnik SFRJ 64/89 i 29/90)

³⁶ Vidi član 20 Zakona o hartijama od vrednosti sa izmenama i dopunama (Službeni glasnik SFRJ 64/89 i 29/90)

³⁷ Vidi član 19 Zakona o hartijama od vrednosti sa izmenama i dopunama (Službeni glasnik SFRJ 64/89 i 29/90)

³⁸ Vidi stav 3 člana 20 o hartijama od vrednosti sa izmenama i dopunama (Službeni glasnik SFRJ 64/89 i 29/90)

3. *Dokaz o objavljivanju odluka pod 1 i 2. u Službenom glasniku RS - član 7. Zakona o transformaciji.*
4. *Dokaz o unutrašnjoj proceni (socijalno računovodstvo i servis revizije) društvenog kapitala (kapitalizacija) - član 8. Zakona o transformaciji.*
5. *Prijem od Republičke agencije (u skladu sa članom 8. Zakona o transformaciji) ili rešenje izdato od strane komisije za procenu u skladu sa članom 4. Zakona o hartijama od vrednosti.*
6. *Dokaz o objavljivanju odluke komisije (kao 5 gore.) u Službenom listu SFRJ - član 45d Zakona o hartijama od vrednosti sa izmenama i dopunama.*
7. *Transkript registracije trgovinskog suda akcionarskog društva - član 183. i 184 ovog zakona o preduzećima sa izmenama i dopunama.*
8. *Dokaz o objavljivanju podataka upisanih u registar Trgovinskog suda u Službeni glasnik SFRJ - član 185 i 186 Zakona o preduzećima sa izmenama i dopunama.*
9. *Sertifikat akcija (dokument) izdat od strane preduzeća koja sadrži svih 12 elemenata iz člana 21. stav 1. Zakona o hartijama od vrednosti*
10. *Kupon (poseban deo sertifikata akcija) sa 3 elemenata iz člana 21. stav 1. Zakona o hartijama od vrednosti.*
11. *Sertifikat akcija za učešće na sastanku skupštine akcionara (ako je odluka za izdavanje akcija u okviru Br.2 iznad pruža za to.) - član 20.3 Zakona o hartijama od vrednosti*
12. *Ugovor o prodaji preduzeća (po potrebi) u skladu sa članom 28. i 29. Zakona o transformaciji.*

Ispunjavanja obaveza koje proizilaze iz ili u vezi sa akcijama

Drugi uslov zakona KAP-a (pod tačkom 4.2 član 5), postavlja se za punovažnost transformacije u ispunjavanju obaveza, uključujući ali ne ograničavajući se na plaćanje ili stvarno izdavanje akcija. Dok za obaveze vezane za izdavanje akcija u velikoj meri je već rečeno gore, ovaj odeljak će razmotriti plaćanje akcija, što je preduslov za transformaciju društvenih preduzeća u akcionarska društva.

Plaćanje akcija izgleda da je preduslov za transformaciju po zakonodavstvu transformacija koji su na snazi na vreme takođe. Akcije izdate od DP-a mogu se platiti odjednom ili na rate³⁹. Ako se plaćanje u ratama primenjuje, nosilac je samo izdao privremene akcije do pune isplate koja će biti ostvarena⁴⁰. Međutim, postojao je rok za uplatu akcija postavljen u Memorandumu o osnivanju akcionarskog društva i neuspeha da ispuni rok za plaćanje praktično donosi ukidanje osnivanja AD⁴¹. Zakon predviđa za uverenja da budu izdata od strane banke gde se uplata akcija vrši⁴².

³⁹ Vidi član 16 Zakona o hartijama od vrednosti sa izmenama i dopunama (Službeni glasnik SFRJ 64/89 i 29/90)

⁴⁰ Ibid.

⁴¹ Vidi član 97 Zakona o preduzećima sa izmenama i dopunama (Službeni glasnik SFRJ 77/78, 40/89, 46/90)

⁴² Vidi član 100 Zakona o preduzećima sa izmenama i dopunama (Službeni glasnik SFRJ 77/78, 40/89, 46/90)

Akcije mogu biti od koristi za namirenje obaveza DP-a pod bilo kojim uslovima dogovora od strane preduzeća i nosioca⁴³. U tom slučaju ugovor za izmirenje obaveza sa akcijama mora biti praćen sa *sertifikatom izmirenja ili bilo koji drugi dokumenat koji može da dokaže stvarne performanse u skladu sa tim sporazumom*.

Prenos akcija Fonda za razvoj u okviru Zakon o osnovama za transformaciju društvenog kapitala iz 1997, kao još jedan metod transformacije, je takođe predmet obaveze plaćanja novčane vrednosti akcija. Akcije se prenose na fond, u skladu sa članom 13. Zakona, pod obavezom da im ponudi na prodaju na tržištu kapitala. Kada se akcije prodaju one pripadaju kupcu i plaćanje treba da se dokaže *sertifikatom iz banke*.

Nijedna transformacija nije diskriminatorska i nije u suprotnosti sa principima Evropske konvencije o ljudskim pravima

Transformacija se odigrala u vreme burne političke klime, nepoverenje među stanovništvom i osnivanje jedinica bivše Jugoslavije koji su doveli do izbijanja rata i daljeg raspada Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije. Politički cilj Fonda, kao što je navedeno u Zakonu o fondu za razvoj Republike Srbija (Službeni glasnik RS 20/92), je bio "sprečavanje daljeg iseljavanja i povratka Srba i Crnogoraca na Kosovo"⁴⁴. Dok ovaj dokument ne preduzima da konstruiše da li bi takva odredba mogla predložiti bilo koju diskriminatornu konotaciju ovog posebnog zakona, moramo istaći da je transformaciji zakon prethodio, ili sa pratnjom, diskriminatornog zakonodavstva. Primenljiva Uredba UNMIK-a 1999/24 "o važećem zakonu na Kosovu" izmenama i dopunama, Odeljak 1 predviđa da:

"1.1 Zakon koji se primenjuje na Kosovu mora biti:

(a) Uredbe koje je proglasio Specijalni predstavnik Generalnog Sekretara i pomoćne instrumente izdate na osnovu njega; i

(b) Zakon na snazi na Kosovo 22 Marta 1989.

U slučaju sukoba, propisi i pomoćni instrumenti izdati na osnovu njega će imati prednost.

1.2 Ako nadležni sud ili organ ili pravno lice treba da sprovede odredbe zakona određuje da predmet ili situacija nije pokrivena zakonima navedenim u odeljku 1.1 ove sadašnje uredbe, ali je pokrivena drugim zakonom koji su na snazi na Kosovu posle 22. marta 1989 koji nije diskriminatorski i koji je u skladu sa članom 1.3 ove sadašnje uredbe, sud, organ ili lice, kao izuzetak, primenjuje taj zakon "

Uredba UNMIK-a 1999/24 zahteva da odredba ili zakon na snazi u periodu od marta 1989 do juna 1999, može da se primeni samo ako nije diskriminatorska. Diskriminatorno zakonodavstvo na Kosovu je uvedeno u političkoj atmosferi postupka ili posle ukidanja autonomije Kosova i njene skupštine, kao i ukidanje autonomnih institucija. "Prinudni organi" (prinudni organi) su instalirani od strane državnih vlasti Srbije u svim državnim institucijama, preduzećima i društvenim preduzećima. Očigledni primeri zakonodavstva inspirisani i imaju za cilj nacionalnu diskriminaciju Zakonom o radnim odnosima u posebnim okolnostima (Službeni glasnik Srbije 40/90 od 26. jula 1990) ili Zakona o prinudnim merama u DP-a (Službeni glasnik RS 43/90). Ovi zakoni su uveli postavljenje prinudnih mera koje se sastoje u zameni organa upravljanja DP-a sa "prinudnim organima". Razrešenje svih albanskih direktora zauzelo je prvo mesto, dok je njihova zamena sa etničkim građanima Srbije na kraju dovelo do samovoljnog otpuštanja albanskih radnika. Diskriminatornu prirodu broja zakona koji se odnose na transformaciju i prava radnika DP-a u velikoj meri svedoče

⁴³ Vidi član 11 Zakona o hartijama od vrednosti sa izmenama i dopunama (Službeni glasnik SFRJ 64/89 i 29/90)

⁴⁴ Vidi član 3 Zakona o Fondu za razvoj Republike Srbija (Službeni glasnik RS 20/92)

međunarodna autoritativna tela, kao što su komisije OEBS-a i UN za ljudska prava u svojim izveštajima o situaciji na Kosovu⁴⁵.

To je apsolutno neophodno za punovažnost transformacije društvenih preduzeća i da nije odlučeno od strane organa upravljanja podvrgnuti primeni Zakona o radnim odnosima u posebnim okolnostima (Službeni glasnik Srbije 40/90 od 26. jula 1990), Zakon o prinudnim merama u DP-a (Službeni glasnik RS 43/90), ili na drugi način utiče na diskriminatorne zakone koji su proglašeni u periodu od marta 1989 do juna 1999.

U skladu sa principima Evropske konvencije o ljudskim pravima na Kosovu (konvencija) proizilazi iz Ustava, prema sporazumu direktne primene Konvencije na Kosovu. Konvencija nije direktno primenjena u vreme bilo koje transformacije kao SFRJ i nije bila članica Saveta Evrope i zbog toga ga nisu ratifikovale. Iako, parlament bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije je dobio status specijalnog gosta na Skupštini Saveta Evrope u junu 1989 posle izbijanja rata u junu 1991, taj status je prvi put suspendovan 25. novembra 1991 i na kraju povučen 30. juna 1992.

Principi koji mogu eventualno uticati na transformaciju su oni predviđeni članom 1 protokola 1 - pravo na imovinu, član 6 - zakona sudskog postupka, član 14 zabrana diskriminacije, itd. Dok neuspeh dokaza koji podržavaju plaćanje akcijama koja su izdala DP-a bi svakako predstavljalo povredu principa iz člana 1, protokola 1 Konvencije, zamena upravnog organa DP-a koji odlučuju o transformaciji, pre donošenja takve odluke, za cilju ostvarivanja "unutrašnjih mera" je jasno kršenje principa nediskriminacije predviđene članom 14 Konvencije.

Zaključak

Uspešna vlasnička žalba iz Fonda za razvoj Srbije moraju biti podržana od strane sledećih dokaza:

1. *Odluka radničkog saveta (Organ upravljanja DP-a), o transformaciji - član 2. Zakona o društvenom kapitalu, član 17 zakon o transformaciji;*
2. *Odluka radničkog saveta (Organ upravljanja DP-a) o izdavanju akcija koji sadrži sve elemente predviđene članom 20. Zakona o hartijama od vrednosti - član 2. Zakona o društvenom kapitalu, član 17 zakon o transformaciji;*
3. *Dokaz o objavljivanju odluka pod 1 i 2. u Službenom glasniku RS - član 7. Zakona o transformaciji;*
4. *Dokaz o unutrašnjoj proceni (socijalno računovodstvo i servis revizije) društvenog kapitala (kapitalizacija) - član 8. Zakona o transformaciji;*
5. *Potvrda od Republičke agencije (u skladu sa članom 8. Zakona o transformaciji) ili rešenje izdato od strane komisije za procene u skladu sa članom 4. Zakona o hartijama od vrednosti;*
6. *Dokaz o objavljivanju o odluci komisije (kao 5 gore.) u Službenom listu SFRJ - član 45d Zakona o hartijama od vrednosti sa izmenama i dopunama;*

⁴⁵ Vidi stav 156 Izveštaja o stanju ljudskih prava na teritoriji bivše Jugoslavije od specijalnog reportera Komisiji UN za ljudska prava (E/CN.4/1993/50), u skladu sa Rezolucijom Komisije 1992/s-1/1, dostupan na <http://ap.ohchr.org/documents/alldocs>. Izveštaj sadrži spisak diskriminatornih zakona, što uključuje između ostalog Zakona o radnim odnosima u posebnim okolnostima (Službeni glasnik Srbije 40/90 od 26. jula 1990) ili Zakona o prinudnim merama u DP-a (Službeni glasnik RS 43/90).

7. *Transkript registracije Trgovinskog suda akcionarskog društva, jasno pokazuje SFR-a kao jednog od aktera i broj akcija u vlasništvu - član 183 i 184 Zakona o preduzećima sa izmenama i dopunama;*
8. *Dokaz o objavljivanju podataka u Službenom glasniku SFRJ upisanih u sudski registar Privrednog suda, jasno pokazuje broj akcija u vlasništvu SFR - član 185 i 186 Zakona o preduzećima sa izmenama i dopunama;*
9. *Dokumenat o akcijama koji su izdati od strane preduzeća sadrže svih 12 elemenata, i jasno pokazuju SFR-a kao nosioca akcija - član 21. stav 1. Zakona o hartiji od vrednosti;*
10. *Kupon (poseban deo dokumenta) sa 3 elementa iz člana 21. stav 1. Zakona o hartiji od vrednosti;*
11. *Sertifikat akcija za učešće na sastanku skupštineu akcionara (ako je odluka za izdavanje akcija u okviru Br.2 iznad pruža za to) izdate u SFR - član 20.3 Zakona o hartiji od vrednosti;*
12. *Ugovor o prodaji preduzeća (ako je ta metoda transformacije sprovedena) po članu 28. i 29. zakona o transformaciji;*
13. *Potvrda banke kojom se dokazuje uplata akcija ili plaćanje prodajne cene preduzeća - član 100. Zakona o preduzećima;*
14. *Sporazum o poravnanju obaveza prenosom akcija ili sporazum za konverziju duga u akcije sklopljen između DP-a i SFR-a uz potvrdu o poravnanju ili bilo koji drugi dokument koji može da dokaže stvarne performanse u skladu sa tim sporazumom, pod uslovom da su akcije izdate za izmirenje dugova - član 11. Zakona o hartijama od vrednosti;*
15. *Dokaz da organ upravljanja (e) u DP-u nisu zamenjeni, pre donošenja bilo kakve odluke o transformaciji, primenom Zakona o radnim odnosima u posebnim okolnostima (Službeni glasnik Srbije 40/90 od 26. jula 1990), Zakon o primeni od Prinudnim merama u DP-a (Službeni glasnik RS 43/90), ili bilo koji drugi diskriminatorski zakon.*

Likvidacione uprave trebaju, proceniti i utvrditi validnost žalbi, pronaći bilo koji od pratećih dokumenata/dokaza 1-15 koji nedostaju iznad, i možda zahtevati od SFR da obezbedi informacije koje nedostaju neophodne za utvrđivanje validnosti pitanja u interesu i u skladu sa članom 23. stav 3. Aneksa 1 u zakonu KAP-a. Propust od strane SFR je u pružanju informacija koje nedostaju ili dokaza koji će nedvosmisleno rezultirati odbacivanjem interesa podnosioca žalbe kao nevažeći u punoj saglasnosti sa zakonom KAP-a, član 36. podtačka 2.22 Aneksa 1.